

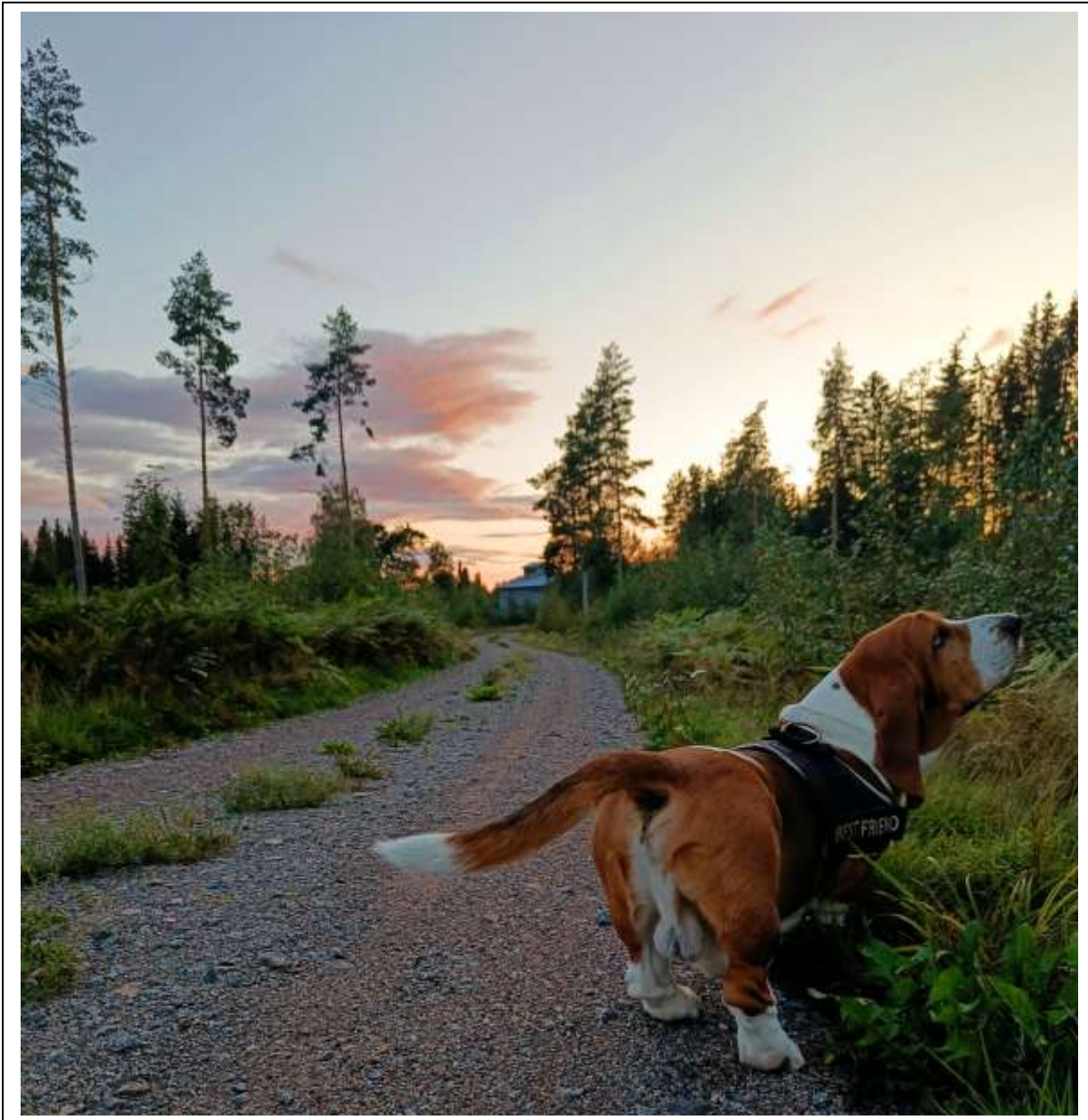
Hyväksytty Suomen Basset Hound ry:n vuosikokouksessa 25.9.2023

Hyväksytty Suomen Bassetkerhon ry:n vuosikokouksessa 11.11.2023

Hyväksytty Suomen Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa 17.12.2024

BASSET HOUND

UUSI JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA 2025-2029

Kuva Riikka Virtanen

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	9
4. RODUN NYKYTILANNE	10
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	10
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet.....	18
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta ...	18
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	18
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	21
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen.....	23
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta.....	24
4.3. Terveys ja lisääntyminen	25
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	25
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	25
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	25
4.3.4 Lisääntyminen	26
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	27
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	28
4.4. Ulkomuoto	45
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	52
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	52
6.1 Jalostuksen tavoitteet.....	52
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	53
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet.....	55
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	56
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	57
7. LÄHTEET	57
8. LIITTEET	59

1. YHTEENVETO

Basset houndin jalostuksen tavoiteohjelma (JTO) on rotujärjestön säännöllisesti päivittämä ja Kennelliiton hyväksymä rotukohtainen ohjelma rodun tilanteesta. Se sisältää yksityiskohtaista tietoa rodun historiasta, ulkonäöstä, käyttötarkoituksesta, luonne- ja käyttöominaisuuksista sekä rodussa esiintyvistä sairauksista ja niiden vaikutuksista rodun terveystilaan niin Suomessa kuin ulkomailla. Siinä määritellään rodulle yhteiset jalostustavoitteet ja suositukset ottaen huomioon voimassa olevat lait ja määräykset. Sen tarkoitus on pyrkiä lisäämään ymmärrystä rodusta ja rodun tilanteesta, niin nykyisille kuin tuleville kasvattajille ja harrastajille ja rodun tilanteesta kiinnostuneille.

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Basset Hound on ikivanhaa syntyperää oleva matalaraajainen ajuekoira, joka tunnetaan erityisestä ulkonäöstään, erinomaisesta hajuaististaan ja hyvin itsepäisestä luonteestaan. Meidän tuntemamme basset hound polveutuu ranskalaisista ajavista ja jäljestävistä koirista. Siitä muotoutui Ranskassa ja myöhemmin rodun kotimaassa Englannissa laumana hitaasti nummilla pienriistaa ajava koira. Meidän täytyy pyrkiä säilyttämään basset hound rotumääritelmän mukaisena koirana niin ulkomuotonsa kuin käyttöominaisuuksiensa osalta. Rotu ei saa jakautua erillisiin käyttö- tai metsästys- ja näyttelylinjoihin, vaan tällä vahvarakenteiselle, pitkärunkoiselle, matalalle, vankalle ja kestäväälle koiralle on tilausta yhä pienenevissä maastoissa. Sen rakenteen tulee tukea sen hidasta ja tarkkaa; tyypillisesti maavainuista ajo- ja jälkityöskentelyä.

Nykyäänkin basset hound olisi erinomainen apulainen metsästäjälle, mutta 1960-luvun Hollywood julkisuus räjäytti sen suosion ja siksi se mitä suurimmalla todennäköisyydellä muuntui pitkälti seurakoiraksi hauskan ulkonäkönsä johdosta. Sen on todistettu olevan erinomainen perhekoira, mutta se sopii myös monipuoliseen harrastekäyttöön lempeän ja luokse päästävän luonteensa ansiosta, kuten kaverikoira-toimintaan, terapia-koiraksi tai erinomaisen hajuaistin omaavana sekä kestäväenä ja periksiantamattomana koirana erilaisiin hajutyöskentelyä vaativiin tehtäviin, kuten esimerkiksi haavoittuneen eläimen jäljestämiseen, etsijäkoiraksi tai Nose-workiin. Meidän täytyy vaalia näitä ominaisuuksia ja järjestää harrastajille mahdollisuuksia tutustua ja innostua harrastamaan koiransa kanssa, jotta he ymmärtäisivät, että basset hound on kaikkea muuta kuin sohvaperuna.

Populaation rakenne ja jalostuspohja

Populaatio Suomessa on tällä hetkellä arviolta noin 400 basset houndia ja niitä rekisteröidään vuosittain nelisenkymmentä. Rodun rekisteröintimäärät ovat olleet niin meillä kuin maailmanlaajuisesti laskussa. Rodun kotimaassa basset houndeja rekisteröidään vuosittain enää n. 500. Eniten basset houndeja rekisteröidään USA:ssa, jossa rekisteröintimäärät ovat noin 10 000. Jalostuspohja Suomessa on suppea, mutta maailmalla on vielä käyttämätöntä geenipoolia. Toisaalta Euroopan kannat ovat tavalla tai toisella sukua keskenään ja sosiaalisen median myötä samat Eurooppalaiset geenit ovat levinneet ympäri maailmaa, joten geenipooli on kaventunut entisestään. Koirien jalostuskäytössä tulisikin pyrkiä mahdollisimman laajan jalostusmateriaalin käyttöön. Kasvattajia tulisi rohkaista etsimään mahdollisimman erilinjaisia sukuja. Yksittäisellä koiralla ei saa olla liian paljon jälkeläisiä ja tulee kiinnittää huomiota myös toisen polven jälkeläismääriin. Kansainvälisen yhteistyö eri maiden kasvattajien ja rotujärjestöjen välillä on välttämätön edellytys.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Jalostuksessa on kiinnitettävä huomiota basset houndin yhteiskuntakelpoiseen luonteeseen. Sen tulee olla luonteeltaan rauhallinen, ystävällinen ja lempeä. Se on sopeutuva, kärsivällinen, omanarvonsa tunteva ja itsepäinen koira. Laumakoirana sen pitää tulla toimeen toisten koirien kanssa, mutta pystyä työskentelyyn

myös yksin. Ajuekoirataustaisena bassetilla on raportoitu alttiutta häiritsevään eroahdistukseen ja siihen liittyviä sisäsiisteysongelmia. Se myös saattaa näistä syistä vaihtaa kotia. Rodussa esiintyy jonkin verran arkuutta ja epävarmuutta sekä harvinaisimmissa tapauksissa jopa aggressiivisuutta toisia koiria tai ihmistä kohtaan. Näihin ominaisuuksiin tulee kiinnittää jalostuksessa huomiota. Arkaa, pelokasta, aggressiivista, ylivilkasta tai keskittymiskyvyttömyyttä basset houndia ei tule käyttää jalostukseen.

Terveys ja lisääntyminen

Basset houndin eliniänodote on n. 10-vuotta. Suomessa basset houndit ovat eläneet noin 60%:sti yli kymmenen vuotiaiksi aina yli 16-vuotiaaksi asti. Basset houndin todennäköisimmät kuolinsyyt ovat erilaiset syövät, vanhuusiässä lopetus tai vatsalaukun kiertymä. Sairauksista esiin nousevat ihosairaudet, luomien asentovirheet, vatsalaukunkiertymä, syövät sekä tuki- ja liikuntaelinten sairaudet kuin myös kohtutulehdus ja toistuvat virtsatietulehdukset.

Basset houndin lisääntymisestä pienimääräinen kasvattajajoukko on raportoinut astutuksien, tiineysajan, synnytyksien ja pentujen hoidon sujuvan hyvin. Keisarinleikkausmääriä tulee pitää silmällä sekä mahdollisia ongelmia tiinehtymisessä, urosten astumisintoa ja sperman laatua.

Mahdollisesti liioiteltuihin piirteisiin liittyviin sairauksiin tulee kiinnittää erityishuomio seuraavan viisivuotiskauden aikana. Sairauksien esiintyvyys tulisi kääntää laskuun.

Ulkomuoto

Basset hound on suuri, matala, lyhytraajainen ikivanhaa syntyperää oleva englantilainen ajava ja jäljestävä koira, jolla on pitkä runko ja enemmän luustoa ja massaa kuin millään muulla saman korkuisella koiralla. Sen erityispiirteet tulee säilyttää ilman liioittelua. Rotumääritelmä painottaa, että basset houndin tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestävään työskentelyyn maastossa. Rungon tulee olla pitkä ja matala, raajojen lyhyet ja jyrkät, ilmeen lempeä, korvien pitkät, ohuet, kapeat, samettiset ja alas kiinnittyneet, eturaajat lepäävät selvästi esiin työntyvää eturintaa vasten ja kulmaukset ovat voimakkaat (90 astetta) edessä ja takana.

Basset hound on kondrodystrofien rotu, jonka ulkomuotoa ei tule liioitella. Ihon tulee olla terve, eikä nahan ja ihopoimujen määrä saa olla liioitellun runsas. Koiralla tulee olla riittävä maavara ja eturaajojen riittävän suorat ja kyynärpäiden tukeutua tiiviisti runkoon, jotta se on kykenevä kestävään työskentelyyn. Silmien tulee olla terveet. Korvat eivät saa olla liioitellun pitkät ja raskaat. Erittäin tärkeää on joustava, voimakas, vaivaton liike, joka on yhdensuuntainen edestä ja takaa. Kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava käyttötarkoitukseensa.

Tavoitteista

Rotujärjestön tehtävänä on ohjata basset houndin jalostusta ja edistää rodun harrastamista sekä kouluttaa ja valistaa rodun kasvattajia rodun terveystilanteesta Suomessa. Vastuu rodun jalostuksesta on kasvattajilla. Rotujärjestön tulee luoda puitteet avoimelle yhteistyölle kasvattajien kesken. Kasvatustyö lähtee kasvattajien ja urosten omistajien rehellisyydestä ja avoimuudesta esiintyneistä vioista ja sairauksista.

Yhdistyksen tärkein tavoite on seuraavalle viisivuotiskaudelle yhteistyömahdollisuuksien luominen. Sen tulee keskittyä keräämään ja jakamaan tietoa rodusta ja sen tilanteesta. Kasvattajia tulee kannustaa määrätietoisesti parantamaan rodun kliinistä terveyttä ja pitkäikäisyyttä sekä pyrkimykseen geneettisen monimuotoisuuden lisäämiseksi. Tasapainoisen hermorakenteen ja käyttöominaisuuksien ylläpitoon tulee panostaa.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Rodun alkuperästä on esitetty monenlaisia teorioita. Joidenkin arvelujen mukaan tämän päivän bassetit polveutuisivat jo 2200-luvulla e.Kr tunnetuista pitkärunkoisista koirista. Toisen teorian mukaan basset on lähtöisin Pyhän Hubertuksen koirista 600-luvun Ranskasta. Kirkonmies St. Hubert oli metsästyksen suojeluspyhimys, joka ryhtyi kehittämään uutta koirakantaa. Rotu näytti hyvin samanlaiselta kuin nykypäivän vihikoira. Tämän uskomuksen mukaan basset oli seurausta mutaatiosta st. hubert -kannassa.

Geneettinen poikkeama tuotti lyhytjalkaisen kääpiökoiran, jonka hidas ajotyyli osoittautuivat hyödylliseksi pienriistan metsästyksessä. Pitkät korvat auttoivat keräämään tuoksut maasta ja löysä paksu nahka suojasi risukkoisessa maastossa. Sapelimainen häntä kannettuna korkealla ja valkoinen hännänpää edesauttoi ajon seuraamista. Tällaisessa tiheässä peitteisessä avoimessa maastossa metsästäjät saattoivat saalistaa keihäillä, verkoilla tai vaikka nuijilla kaneja ja jäniksiä. (Lähde: BHCA)

Kuva 2 Bassettien esi-isiä ketunmetsästyksessä. Teoksessa *La Venerie de Jacques De Fouillox* vuonna 1585, jossa sana basset esiintyi ensimmäistä kertaa. (Lähde: *le basset artésien normand* Maurice Leblanc)

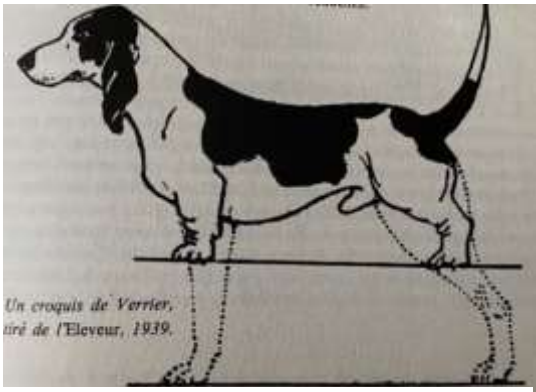
Basset esiintyi ensimmäisen kerran Ranskassa pidetyssä koiranäyttelyssä vuonna 1863. Siellä monet englantilaiset näkivät rodun ensimmäistä kertaa. Vuonna 1866 Lordi Galway tuotti Ranskasta basset pariskunnan Basset ja Belle ja samana vuonna myös brittiläiseen kirjallisuuteen ilmestyi nimitys basset hound. Kymmenen vuotta myöhemmin Sir John Everett Millais tuotti Englantiin Model- nimisen basset artendien, joka tuli näyttelemään pääroolia maan basset-kannan syntyemisessä. Se oli ensimmäinen virallisessa koiranäyttelyssä esitetty basset hound. Englannin kennelliitto tunnusti rodun vasta vuonna 1880 ja vuonna 1884 Sir John Everett Millais, kreivi Le Couteux, Craven, Murrihead, Kennedy ja Ramsay perustivat the English Basset Hound Clubin. (Lähde: Basset Bulletin No. 6 1975)

Heti Amerikan sisällissodan jälkeen George Washington vastaanotti basset-lahjoituksen Ranskasta ystävältään Lafayetteltä. Vuonna 1883 Lordi Aylesford tuotti Teksasin Ranchilleen basset houndeja Englannista kaniinin metsästykseseen. Amerikan Kennel Club rekisteröi kaksi ensimmäistä basset houndia vuonna 1885. Vuonna 1936 The Basset Club of America perustettiin neljäntoista jäsenen toimesta. (Lähde: Basset Bulletin No. 6 1975)

Pohjoismaihin ensimmäinen basset hound narttu Grims Charlotte tuli Ruotsiin kennel Astoriin vuonna 1958 Englannista. Vähän myöhemmin kennelin kasvattajat Ulla ja Erik Pettersson ostivat uroksen Barnspark Rambler. Basset Sällskapet perustettiin Ruotsissa helmikuussa 1971 edistämään bassetin jalostustyötä. Suomeen ensimmäiset bassetit tulivat 1960-luvun alkupuolella pääasiassa Tanskasta ja Ruotsista näistä englantilaisista linjoista. Alkuaikoina monet kasvattajat toivat koiria etenkin Englannista. Koirat olivat ajo- ja jäljestyskäytössä. (Lähde: Basset Hound Sällskapet)

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria

Yleisesti on vallinnut näkemys, että ensimmäinen basset-kokoinen koira syntyi normaalirajaisen vanhempien pentueeseen. Näistä koirista on olemassa useita eri versioita kuten sinitäplikäs gasgone, karkeakarvaiset vendéen, bretagne griffoni sekä nykyisen bassetin esi-isät basset d'artois ja basset

Kuva 3 Verrierin luonnos basset kehityksestä L'Eleveurista 1939. (Lähde: le basset artésien normand. Maurice Leblanc)

normand. Nimet rodulle ovat tulleet alueiden mukaan joissa rodut kehittyivät. Vain niiden matala raajat ovat erottaneet ne niiden alkuperäisroduista. (Lähde: le basset artésien normand Maurice Leblanc)

Tuberville kirjoitti kirjassa Art of Venerie(1576), että st.hubertin koirat ovat ruumiiltaan mahtavia, jalat matalat ja vankat. Koirat eivät ole nopeita, mutta niillä on erittäin hyvä hajuaisti ja niitä on kaikissa väreissä. Ranska-englanti sanakirjasta löytyi määritelmä chien de st.hubertille vuonna 1632; eräänlainen vahva matalaraajainen koira, joka on 'syväsuinen'. St.hubertin koirat olivat aikakautenaan erittäin kysyttyjä metsästyskoiria. Niitä lahjoitettiin kuninkaallisille ja ylhäisätelisille arvolahjoina. Yhdistämällä st.hubertit ns.

kotoperäisten rotujen kanssa ja valikoimalla ei toivottuja värejä, karvanlaatuja ja tyyppejä aristokraatit tulivat kehittäneeksi vahvan tyyppisiä ajokoiria. Pentueissa tuli myös näitä matalaraajaisia vankkoja st.hubertin koiria. Alkuaikoina jokaisesta Ranskalaisesta koirarodusta löytyi eri kokoisia versioita:

- Chiens d'ondre; iso ajava koira, säkä yli 60cm, suuriistan metsästäjä
- Chiens briquets; keskikorkea ajava koira, säkä 38-55cm, pienriistan metsästäjä
- Chiens bassets; matala ajava koira, säkä alle 38cm, metsästää pienriistaa ja käytettiin terrierin tavoin:
 - Bassetit jaettiin etujalkojen vinouden perusteella vielä kolmeen kategoriaan: suoraraajaiset, käyräraajaiset sekä puolikäyräraajaiset bassetit.

Kuva 4 Edmund Van Der Meulen. Bassets d'Artoisja 1800-luvun lopulla (Lähde: le basset artésien normand. Maurice Leblanc)

Suoraraajaisia bassetteja käytettiin pienriista kuten jänisten ja kanien metsästyksessä, kun taas kahta käyräraajaista tyyppiä käytettiin luolakoirina kuten terrierejä sekä myös tryffeliä etsintään. Kaikkien tämän päivän Ranskalaisten basset-rotujen uskotaan olevan peräisin yhteisistä esi-isistä vuosisatoja sitten, missä ne kehittyivät tietyillä alueilla tietyn tyyppisessä maastossa metsästämään. (Lähde: le basset artésien normand Maurice Leblanc)

Samoihin aikoihin Briteillä oli omat metsätyskoirarotunsa, kuten talbot houndit ja turnspitsit, jotka ovat jo rotuna hävinneet ja joihin basset houndin uskotaan myös perustuneen. Basset d'artoisin, joka oli vankempi kuin artensien vaikutti vahvasti basset houndin ulkomuotoon ja käyttöominaisuuksiin rodun alkuaikoina. Basset d'artois

yhdistettiin myöhemmin basset artensien normandiin eikä rotua enää ole olemassa. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Ensimmäiset Englantiin Ranskasta tuodut koirat olivat pitkiä ja matalia koiria. Ne olivat mäyräkoiran mallisia ja niillä oli vinot eturaajat, mutta paljon enemmän luustoa ja pidemmät päät kuin beagleilla. Värytykseltään ne olivat kuin englanninkettukoira, mutta niissä oli enemmän valkoista. Kolmivärisyyttä suosittiin pitkään rodussa. Vuosisatojen jalostus ei täysin poistanut normaalikokoisten koirien esiintyvyyttä pentueissa. Viimeinen kirjaus tästä löytyy Iso-Britanniasta 1930-luvun puolivälissä. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

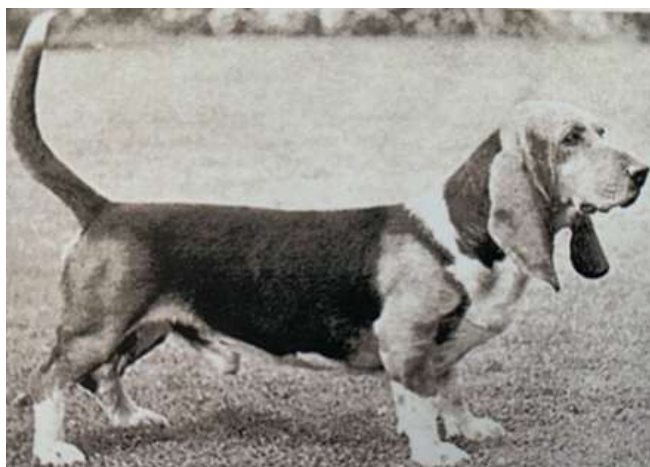
1870-luvun lopulla tehtiin Englannissa merkittävä risteytyskokeilu beagle-nartulla ja basset-uroksella. (Lähde: le basset artésien normand Maurice Leblanc). 1880-luvulla tuotiin Englantiin 'Lane-tyypin' pääasiassa kaksivärisiä, vahvoja ja hyvin suosittuja bassetteja Ranskasta ja basset alkoi saada jalansijaa Englannissa. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon).

Monien vuosien hyvin sisäsiittoisen kasvatuksen myötä, koirien luonteissa näkyi paljon ongelmia, ne olivat hyvin arkoja ja hermostuneita sekä hedelmättömyyttä esiintyi yleisesti. 1880-luvulla päädyttiin taas uuteen roturisteytykseen; vihikoiranarttu keinosiemennettiin basset-uroksella. Ensimmäisessä sukupolvessa basset-vihiyhdistelmästä tuli kolmivärisiä, hyvin pitkälle bassetin oloisia pentuja, mutta ne olivat paljon raskaampia ja kömpelömpiä kuin pennut aikaisemmin. Seuraavassa sukupolvessa ne olivat kolmivärisiä, mutta jo enemmän bassetteja. Neljässä sukupolvessa vihikoiramaisuus oli saatu kasvatettua niistä pois. Englantilaiset kasvattajat alkoivat suosia 1900-luvulla tätä 'vihikoira'-tyyppisempää basset houndia kasvatustyössään; matalampia ja vahvempi luustoisia koiria. (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

George Johnston kertoo kirjassaan The Basset Hound myös eräästä arvellusta risteytyksestä rodussa. Sandringhamissa prinsessa Aleksanda kasvatti basset houndeja ja karkeakarvaisia bassetteja (vendeenejä) ja prinssi Wales clumberinspaneileita. On epäily, että Sandringhamissa basset hound ja clumberinspanieli saivat pentuja, joko tarkoituksella tai vahingossa, koska basset houndeja alkoi syntyä pitkällä pehmeällä clumbertyyppisellä karvanlaadulla, ei suinkaan karkeakarvaisena. Asiaan ei ole koskaan tullut täyttä selvyttä, mutta vielä tänäkin päivänä joissakin linjoissa voi syntyä pitkäkarvainen basset hound. Johnston myös kertoi kirjassaan, että viimeinen tiedossa ollut basset hound ja basset artensien normand risteytys tehtiin Englannissa vuonna 1966.

Myös Amerikassa alettiin yhdistää Englannista tuotuja basset houndeja Ranskalaisiin saadakseen kunnan ajuekoiria. Englantilaisten bassettien kerrottiin olevan erinomaista tyyppiä ja hyvin kauniita, mutta Ranskalaiset bassetit olivat todellinen helvetti jäniksille. (Lähde: The New Basset Hound Margaret S.Walton)

Eli meidän tuntemamme basset hound on mitä ilmeisemmin risteytys vanhoista st.hubertin koirista, Ranskalaisista metsästyskoiraroduista, Englantilaisista vanhoista metsästyskoiraroduista, basset d'artoista sekä edelleen tunnettujen rotujen risteytyksistä basset artensien normandin, beaglen ja vihikoiran kanssa sekä mahdollisesti sekoituksena ripaus clumberinspanielia. Rodun alkuperään ovat merkittävästi vaikuttaneet Ranskalaisten, Englantilaisten ja Amerikkalaisten aristokraattien tekemä jalostustyö sekä myöhemmin rodun kotimaan Iso-Britannian sekä Amerikan Yhdysvaltojen jalostustyö.

Kuva 5 Ranskalainen Basset Artensien Normand Ulema de Barly s.1946: Urosta käytettiin hyvin paljon Englannissa ja tämän päivän basset houndit ovat mitä todennäköisemmin pitkälti lähtöisin tästä yhdestä koirasta (Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Eri linjat

Basset houndilla ei esiinny varsinaisia eri linjoja. Basset hound on edelleen innokas jäljestäjä sekä oikein opetettuna hyvä ja sitkeä pienriistaa ajavakoira, eikä pelkästään näyttelylinjaa ole syntynyt, vaikkakin se yleisemmin toimiikin seurakoira.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Basset-Bulletiini No.8 1976 jalostustoimikunnan puheenjohtaja Marjatta Erolin kertoo rodun alkuvuosista seuraavaa: "60-luvulla Suomeen oli tuotu koirallinen seurakoira basset houndeja, joille oli yhteistä, että omistajat olivat pitkäaikaisten haaveiden jälkeen tuottaneet Suomeen parhaan (ja kalliin) mahdollisen bassetin, jota mielellään esittelivät koiranäyttelyissä."

Name:	Naam: Nancy Hunt	Navn: Nancy Hunt	Merkning: Sammenstillet
St. Nr.:	St. Nr.: 225029	Post: 27. Juni 1965.	St. Nr.: 225029
Farve og affugt:	Farve og affugt: Blod m. røde.		Farve og affugt: Blod m. røde.
Opdrætter:	Opdrætter: Fru & Fru. Rios, Rindshøjvej 17, Heller.		Opdrætter: Fru & Fru. Rios, Rindshøjvej 17, Heller.
Ejer:	Ejer: Opdrætteren.		Ejer: Opdrætteren.

Fader: Bianco Afne (225074)	M. Van Hille Uinkla (217244) KHag. 7055/56	Ch. Huntingdon Badger KHag 2002 AF Farmer Season's KHag. 7055/56
	Sylvester Ommeke (216056 U) KHag. 5246/60	Sylvester Marmie De L'Orme KHag. 7112/59 Sylvester Jalousie KHag 100 AB
Moder: Felstein Express (22510) KHag. 53522/61	Cornetade Christopher KHag. 6642/56	Sylvester Marmie KHag 1030 AB Cornetade Prince Gitter
	Sylvester Gravity KHag 1001 AF KHag. 51912/55	Trumpeter of Magnolia Ch. Huntingdon Isler KHag 999 AB

Kuva 6 Kenties ensimmäinen/ensimmäisiä Suomeen tulleen basset houndin sukutauly (Lähde: Suomen Bassetkerho)

että rotuyhdistyksen viitenä ensimmäisenä vuotena 1972-1977 basset-kanta kasvoi tusinasta pitkälti toiselle sadalle. Vuoden 1978-79 julkaisussa Marita Massingberd kertoo, että useita uusia koiria on tuotu Ruotsista ja uusia pentueita syntynyt, joten basset-kanta on jo 250 koiraa.

Kenties ensimmäinen Suomeen tullut basset hound oli Tanskassa Herra ja Rouva Riesin kasvattama kaksivärinen uros Riesbos Carolus, joka syntyi 27.6.1963, ja jonka Paraisilla asuva syntyperältään Tanskalainen Kaj Mortensen osti 16.11.1963. Koira rekisteröitiin Suomeen vuonna 1964. Koirasta löytyy jopa arkistoista sukutaulu. Muita samaan aikaan tulleita ja täällä käytettyjä koiria tuotiin mm. maineikkaasta Ruotsalaisesta Astors kennelistä, jonka kasvattajia olivat Ulla ja Erik Pettersson. Suomeen syntyi ensimmäinen pentue kennel Triioon Ruotsalaista alkuperää olevalle nartulle Astors Cecilia vuonna 1969.

Marjatta Erolin kertoo Basset Bulletiinissa No.8 1976, 1972-1977 basset-kanta kasvoi tusinasta pitkälti toiselle. Erolin kertoo, että useita uusia koiria on tuotu Ruotsista ja muualta koiraa.

Basset Bulletiinissa 1981 no. 15 kerrottiin basset rotujen rekisteröinneistä vuosina 1976 – 1980 seuraavaa:

Rotu	Vuosi	1976	1977	1978	1979	1980
basset artisien normand						1
basset hound		18	39	37	31	18
basset griffon vendéen			1	2	4	

Rodun alkuvuosista on valitettavan vähän tietoa, eikä jalostustietokannasta ensimmäisiä tuonteja rotuun löydy. 1970- sekä 1980-luvulla syntyi pentueita, jotka eivät syntyneet kennelnimien alla, eivätkä ole alla olevassa kasvattajatilastossa.

Aivan alkuaikojen koiria ei tämän päivän Suomalaista alkuperää olevien koirien sukutauluissa enää ole. Kaukaisimpana löytyy narttu Daragoj Melancholymadam s. 22.3.1979, joka oli Eeva Reskon kasvattama Norjalaisen uroksen ja Englantilaisen nartun jälkeläinen. Margareta Granqvistin 1980-luvun alun kasvatteja Amerikkalaisista linjoista löytyy joitain kuten: Longbody's Pain-Riche s.11.7.1982 (syntyi ko. kennelin vaikuttaessa Ruotsissa) ja esim. Longbody's Ilkka ja Ilmatar s. 4.6.1985. Näiden koirien takana olleet

Amerikan tuonnit Jercat's Boggietax ja Jercat's Promenad Limpa ovat näytelleet merkittävää roolia silloisessa ja nykyisessä basset kannassa, niin pohjoismaissa kuin myös muualla Euroopassa. (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Kuva 7 Monen vuoden voitokkain uros 1980-luvulla Daragoj Musta Rudolf (veli D.Melancholymadamille). kasv ja om. Eeva Resko.

Basset houndin rekisteröinnit ovat aina pysyneet hyvin maltillisina Suomessa. Rodun kulta-aikana voidaan pitää 1980-luvun loppua ja 1990-lukua ja 2000-luvun alkua.

Kennelliiton jalostustietokantaan merkityt basset hound kasvattajat kautta aikojen vuoteen 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

No	Kennel	Pentuetta	Pentua	Pentueita vuosina	
1	TERVAHOVI	41	263	1987	2022
2	PRE D'AMPLEX	23	129	2000	2022
3	LONGBODY'S	21	113	1981	1988
4	HOPELESS	18	99	2001	2021
5	WOODHEAD	19	94	1987	2015
6	ÖHKÖMÖNKIJÄN	18	89	1996	2004
7	FUNBODY'S	14	71	1991	2005
8	BASBUDDY	13	56	2005	2020
9	BASTANTE	9	53	1988	1993
10	PANHEAD	7	52	2006	2013
11	BASSTRICK'S	6	49	2002	2016
12	YOUR HIGHNESS	7	48	2009	2018
13	METRIODIX	11	46	1996	2001
14	SORBAS	7	45	1983	1995
15	HEINÄARON	7	43	1998	2019
16	ADATTIS	7	42	1994	2000
17	ZANELLON	7	40	2011	2021
18	GREAT-BODY'S	6	39	2013	2022
19	NICORET'S	5	36	2004	2009
20	KAIJANLAMMEN	6	32	2012	2022
21	SUVIKASTEEN	4	31	2007	2010
22	GOOD MIND'S	3	30	2008	2020
23	SCENTIB	4	28	1989	1992
24	COASTRIDGE	5	27	2007	2019
25	TERVALINNAN	3	24	1994	1996
26	LONGWEILER	5	23	2004	2010
27	FOGGYBOTTOM	5	21	1971	1982
28	HOT WINGS	4	19	2012	2021
29	BILLHILL	3	18	1982	1989
30	DARAGOJ	4	17	1977	1982
31	OF KÄTHY	3	17	1973	1975
32	PATUKAN	2	17	1989	1991
33	BATTLER	3	15	1985	1990

No	Kennel	Pentuetta	Pentua	Pentueita vuosina	
34	SOMEHOW	2	15	2005	2006
35	BASSMANIAN	2	15	2015	2017
36	BARNHILL'S	3	14	1993	1996
37	GOLDEN AVENUE	2	14	2001	2004
38	TÄHTILOISTON	2	13	2017	2020
39	MAR-VALL	2	11	1998	2003
40	JÄTTIHAUKUN	2	10	1990	1992
41	TUBASSANN'S	1	10	1981	1981
42	KÄPYKALLION	2	9	1977	1979
43	COTTONWOOD	2	9	1988	1990
44	CALYFOOT'S	1	9	1994	1994
45	TORULOPSIS	2	8	1991	1994
46	VUORIKOTKAN	2	8	1998	2008
47	RHAPSODY'S	1	8	1983	1983
48	MAIBAS	1	8	2020	2020
49	MENTHO'S	1	8	2020	2020
50	OF CAIRNGORM	1	7	1975	1975
51	EYESHOT	2	6	1994	1996
52	COLBASLOVER'S	1	6	2008	2008
53	APPLEBAY'S	2	5	1994	2009
54	VAUHTIHAUKUN	2	5	2000	2002
55	BLUEBELL WAY	2	5	2019	2021
56	BASSLETHIC	1	5	2016	2016
57	CIRIKIT	1	5	1995	1995
58	KESÄ KALLIO	1	4	1997	1997
59	PIRTTINEVAN	1	4	2003	2003
60	NALLE KULLAN	1	3	1996	1996
61	TAPIN	1	3	1998	1998
62	BASSBUSTER	1	3	2006	2006
63	SNÖHYDDANS	1	3	1974	1974
64	CREMADELLI	1	3	2018	2018
65	HECUMANIA	1	2	1996	1996
66	EAST DREAM	1	1	1994	1994
67	TRIIO	1	?	1969	1969

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Bassetkerho – Finlands Bassetklubb r.y. perustettiin 22.1.1972. Perustajajäsenet olivat Marita

Kuva 8 Suomen Bassetkerhon kokous 1975 Haaga Lundgårdissa. Marita Massingberdin kuva-arkisto.

Massingberd, Anna-Maija Hänninen, Brita Mortensen, Sven-Erik Sjögren, Jaakko Meurman ja Marjatta Erolin. Sen rotujärjestönä toimi Seura- ja kääpiökoirayhdistys r.y. Rodun alkuaikoina rodun harrastajat olivat innokkaita jäljestyksen- ja ajotoiminnan harrastajia. Suomen Kennelliitto myönsi 7.10.1975 basset-rotujen edustajille oikeuden ottaa osaa mäyräkoirien ajokokeisiin ja metsästyskoirien jäljestämiskokeisiin. Samalla SKL tiedusteli Bassetkerhon halukkuutta siirtyä ajokoiriin, mutta yhdistys halusi pysyä seurakoirien alaisuudessa perustellen, että myös muut pohjoismaiset basset-yhdistykset ja rodun kotimaan

rotuyhdistys kuuluivat seurakoiriin. (Lähde: Basset Bulletin No.6 1975)

Julkaisujen perustella Bassetkerhon toiminta oli alkuaikoina hyvin vilkasta. Yhdistyksen pitkäaikainen sihteeri Marjatta Erolin kertoo Basset Bulletiinissa No.8 1976, että yhdistyksellä oli n. 200 jäsentä ja saman verran koiria vain muutama vuosi toiminnan alettua.

Rotujärjestön arvon Suomen Bassetkerho sai vuonna 1987 Kirsti Lummelammen ansiokkaan työn ansiosta. Tuolloin yhdistys sai nykyisen nimensä Suomen Bassetkerho ry – Finlands Bassetklubben rf ja siitä tuli bassetrotujen rotujärjestö. Saadakseen rotujärjestön arvon se otti vihi- ja saukkokoirat allensa ja aloitti toiminnan vihikoirien ja saukkokoirien kattojärjestönä. Vuonna 2008 pieni sekä suuri gasgone otettiin rotujärjestön alaisuuteen, 2016 pienet sveitsinajokoirat sekä 2022 griffon bleu de gascogne.

1980 – luvun lopulta alkaen jäseniä rotujärjestössä on ollut n. 300. 2000 – luvulle asti ensimmäisenä vuosikymmenenä Bassetkerhon jäsenmäärä oli noususuuntainen ollen enemmillään yli 600 jäsentä vuonna 2006. 2010 – luvulla jäsenmäärä laskusuuntaan, ollen nykyään n. 400 jäsentä.

Bassetkerhoon liittyi myös 2000-luvun alussa Seppo Erkkylän perustama Käyttöbassetit, joka on myöhemmin lopetettu. Annukka Harvalan perustama Suomen Basset Hound yhdistys liittyi jäseneksi vuonna 2009 ja Riikka Alanteen perustama Käyttöbassetit ry vuonna 2014.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Bassetkerhon jalostustoimikunta toimii yhdistyksen hallituksen alaisuudessa. Jalostustoimikunnassa on edustus rotujärjestön pääroduissa.

Jalostustoimikunnan tehtävät

Suomen Bassetkerhon jalostustoimikunta seuraa kennelliiton jalostusstrategian tavoitteita. Sen tehtävänä on valvoa ja ohjata bassetkerhon alaisten rotujen jalostustyötä Suomessa. Tavoitteena on terve, yhteiskuntakelpoinen, rodunomaiseen käyttöön soveltuva ja rotumääritelmää vastaavan rakenteen omaava koira. Jalostustoimikunta seuraa rotujen tilannetta Suomen lisäksi maailmalla ja pyrkii tarvittaessa olemaan yhteydessä muiden maiden rotujärjestöihin. Roduista saatujen tietojen, roduissa esiintyvien sairauksien uusien tutkimustietojen ja muiden vastaavien tietojen pohjalta päivitetään tarpeen mukaan bassetkerhon jalostusohjetta.

Jalostustoimikunta ylläpitää Bassetkerhon www-sivustolla olevaa bassettien terveyspankkia ns. rotujen terveystietoja. Myös pentulistan ylläpito kuuluu jalostustoimikunnalle.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

MMT Katariina Mäki kertoo SKL:n sivuilla 5.8.2013 tehdyssä kirjoituksessaan rodun monimuotoisuudesta seuraavaa: Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta.

Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua. Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät.

Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

Rekisteröintimäärät Suomessa

Basset hound kannan koko on noin 400 koiraa. Basset hound ei ole koskaan Suomessa ollut suosittu rotu ja viimeisen kymmenen vuoden aikana (2013–2022) ovat rekisteröinnit pysyneet hyvin maltillisina. Pentuja on syntynyt 32–49 kappaletta vuosittain, keskimäärin 40 kpl vuodessa. Kun tuonnit lasketaan mukaan rekisteröintimääriin niin basset houndeja on rekisteröity viimeisen kymmenen vuoden (2013–2022) aikana yhteensä 444 kpl eli keskimäärin 44 kpl vuodessa.

Jakautuminen linjoihin

Merkittäviä jakautumisia eri linjoihin rodussa ei ole. Eikä myöskään ole havaittavissa ”käyttö- tai näyttö” – linjoihin eriytymistä Suomessa tai muualla maailmassa, vaikkakin rodun kotimaasta löytyy joitakin käyttölinjaisia ilmeisesti harrierin ja beaglen kanssa risteytettyjä basset-ajueita.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Tuonteja kymmenen viimeisen vuoden (2013–2022) ajanjaksolla on tehty 47kpl. Koiria on viime vuosina tuotu Tsekeistä, Virosta ja Venäjältä, joku Puolasta, Norjasta, Portugalista, Ruotsista, Hollannista, Ukrainasta ja Italiasta. Tunteja ei välttämättä ole käytetty jalostukseen, vaan ne ovat syystä tai toisesta jääneet käyttämättä. Tuonnit saattavat olla sukutaulullisesti kolmannessa ja neljännessä polvessa täysin samojen koirien jälkeläisiä mistä pääasiallisesti nykyinen Suomen basset hound kanta koostuu. Jotkut tuonnit ovat olleet täällä kasvatettujen koirien jälkeläisiä tai hyvin samankaltaisista yhdistelmistä, mistä tänne on jo koiria tuotu. Tuontiurokset nousevat jalostusuroslistalla korkealle. Toiseksi ja kolmanneksi eniten käytetyt urokset ovat tuonteja, joiden toisen polven jälkeläismäärä on suuri. Jalostuksen monimuotoisuuden kannalta katsottuna tuonneissa tulee painottaa monimuotoisuutta ja jatkuvuutta edistäviin tuonteihin.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Mäen ja Kempen vuonna 2023 tehdyn selvityksen mukaan eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostamisessa osassa III ’Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit’ kerrotaan, että useimmat perinnölliset sairaudet ja ongelmat ilmenevät kolmeen ikävuoteen mennessä. Selvityksen mukaan olisi tärkeää pidättäytyä tätä nuorempien koirien laajamittaisesta jalostuskäytöstä, jotta jalostuskoiran terveydestä ehditään saada näyttöä.

Basset houndeilla viimeisen kymmenen vuoden (2013–2022) aikana on pentueita syntynyt keskimäärin 6,9 kpl vuodessa, pentuekoon ollessa keskimäärin 5,9 pentua. Urosten jalostuskäyttöikä on kymmenen viime vuoden aikana (2013–2022) ollut keskimäärin 3v 8kk ja narttujen keskimääräinen käyttöikä on ollut 3v 7kk.

Suomen Kennelliiton jalostusstrategian mukaisesti Suomen Bassetkerho suosittelee, että jalostuskoiran käyttöikä on vähintään 24kk. Basset houndin keskimääräinen jalostuskäyttöikä on selvästi suositusikää korkeampi ollen vajaa neljä vuotta. Tätä voidaan pitää hyvänä ikänä jalostukselle, koska koiralle on jo ehditty tehdä terveystutkimuksia, se on näyttänyt jalostusarvonsa näyttelyiden ja mahdollisten käyttökokeiden kautta, sekä ainakin osa mahdollisia perinnöllisiä sairauksista on jo ehtinyt ilmetä, tai ainakin mahdollisesti viitteitä sairauksien olemassaolosta on todennäköisesti voinut näkyä. Jalostusvalinnoissa on hyvä huomioida sekä jalostuskoiran itsensä, että myös sen lähisukulaisten (sisarukset, vanhemmat ja isovanhemmat sekä niiden sisarukset) mahdolliset perinnölliseksi epäillyt sairaudet.

Taulukko 1. Vuosittilasto – rekisteröinnit viimeisten 15 vuoden ajalta (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosittilasto – rekisteröinnit																
	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989	1988	1987
Pennut (kotimaiset)	36	32	47	25	37	49	48	46	34	47	79	56	79	81	38	81
Tuonnit	6	3	2	5	6	7	5	1	3	3	4	4	4	5	5	8
Rekisteröinnit yht.	42	35	49	31	43	56	54	47	37	50	83	60	82	86	43	89
Pentueet	5	7	0	5	6	7	9	8	6	7	12	7	13	15	9	11
Pentuekoko	7,2	4,6	5,9	4,2	6,2	7,0	5,3	5,8	5,7	6,7	6,6	8,0	6,0	5,4	4,2	7,4
Kasvattejat	5	7	0	6	6	7	0	0	5	7	0	6	10	12	6	10
Jalostukseen käytetyt eri urokset																
- kaikki	5	6	7	5	6	4	7	6	6	7	10	6	11	12	8	8
- kotimaiset	4	2	2	2	3	2	4	3	2	2	3	1	6	6	1	6
- tuonnit	1	1	4	1	1	1	1	2	1	5	3	3	4	4	4	2
- ulkomaiset	0	3	1	2	2	1	2	1	3	0	4	2	1	2	3	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 0 kk	4 v 4 kk	3 v 7 kk	4 v 1 kk	5 v 0 kk	3 v 0 kk	3 v 4 kk	2 v 3 kk	4 v 1 kk	3 v 10 kk	5 v	3 v 3 kk	2 v 9 kk	3 v 9 kk	2 v 11 kk	3 v 5 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut																
- kaikki	5	7	8	6	6	7	9	8	6	7	11	7	13	15	8	11
- kotimaiset	4	6	7	5	5	7	7	7	6	5	8	5	11	14	6	8
- tuonnit	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	3	2	2	1	2	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 2 kk	2 v 0 kk	3 v 7 kk	3 v 6 kk	4 v 4 kk	3 v 6 kk	4 v 7 kk	4 v 7 kk	3 v 4 kk	3 v 10 kk	5 v 1 kk	3 v 2 kk	3 v 7 kk	3 v 3 kk	3 v 10 kk	3 v 9 kk
Isot	8	11	12	9	10	11	14	12	8	11	15	12	16	20	14	16
Isoidit	7	11	14	10	11	10	15	13	11	13	17	12	20	24	15	17
Sukusiitosprosentti	3,11%	1,27%	2,16%	2,76%	2,43%	1,01%	4,17%	3,05%	1,72%	1,39%	1,25%	1,45%	2,77%	3,22%	2,58%	1,80%

Rodun sukusiitosasteesta

Eläinten hyvinvointilain luonnoksen mukaan perinnöllisten sairauksien esiintyvyys lisääntyy usein etenkin sisäsiitteisissä eläinkannoissa. Luonnoksessa todetaan: Tärkeää on myös huolehtia eläinkannan riittävästä geneettisestä koosta sairauksien lisääntymisen ja elinvoiman heikkenemisen estämiseksi. Sisäsiitos eli sukusiitos tarkoittaa toisilleen sukua olevien eläinten lisääntymistä keskenään. Yleisenä rajana koirien sukusiitokselle pidetään serkusten tai tätä läheisempien sukulaisten yhdistelmiä. Sukusiitosta mitataan sukusiitosasteen avulla. Selonteossa Mäen ja Kempin mukaan tulisi sukusiitosaste laskea yksittäisissä pentueissa vähintään viiden polven perusteella. Lähimmissä polvissa esiintyvät yhteiset esivanhemmat aiheuttavat kaikkein haitallisinta, nopeaa sukusiitosta. Kun otetaan huomioon myös rotuihin sukupolvien kuluessa kertynyt hidas sukusiitos, voi todellinen sukusiitosaste silti nousta korkeaksi. Paras nyrkkisääntö onkin pidättäytyä myös serkusyhdistelmistä, joissa nopean sukusiitoksen taso on 6,25 %. Suorien serkusten välinen sukulaisuus näkyy jo kolmen polven sukutaulussa, mutta olisi hyvä, että tuo 6,25 % ei ylittyisi viidenkään polven sukutaulussa.

Bassetkerhon jalostustoimikunnalla ei ole suositusta jalostusyhdistelmien sukusiitosasteesta. SKL:n jalostusstrategian mukaan se ei saisi olla yli 6,25 %, mikä tarkoittaa serkusparitusta. Bassetkerho suosittelee jalostusohjeisäännössään, että ”Populaation monimuotoisuuden turvaamiseksi yksittäiselle urokselle suositellaan maksimissaan neljä(4) pentuetta, nartulle kolme(3). Saman yhdistelmän uusimista suositellaan vain erittäin painavista syistä. Nuorelle urokselle ei suositella suurta jälkeläisten määrää lyhyellä aikavälillä. Veteraani-ikäistä, hyvän jälkeläisnäytön omaavaa urosta, voi harkitusti ja perustellusti käyttää suositetun pentuemäärän yli.”

Viimeisen 10 vuoden aikana syntyneiden pentueiden keskimääräinen sukusiitosaste on 2,31 %, mikä on kohtalainen. Rodun kotimaassa keskimääräinen sukusiitosaste on 7,5%. SKL:n jalostustietokannan sukusiitosprosentti ei ole täysin luotettava, koska sukutaulussa olevia ulkomaisia koiria on voitu kirjata hieman eri nimillä ja eri rekisteröintinumeroilla, jos koira on esimerkiksi rekisteröity useisiin eri maihin, sekä kirjattu sukutaulu on voitu kirjata vain kolmen polven mukaan.

Taulukko 2. Vuositilasto - jalostuspohja viimeisten 15 vuoden ajalta (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuositilasto - jalostuspohja																
	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Per vuosi																
- pentueet	5	7	8	6	6	7	9	8	6	7	12	7	13	15	9	11
+ jalostukseen käytetyt eri urokset	5	6	7	5	6	4	7	6	6	7	10	6	11	12	8	8
+ jalostukseen käytetyt eri nartut	5	7	8	6	6	7	9	8	6	7	11	7	13	15	8	11
- isät/emät	1,00	0,86	0,88	0,83	1,00	0,87	0,78	0,75	1,00	1,00	0,91	0,86	0,85	0,80	1,00	0,73
- tehollinen populaatio (70%)	7	9	10	8	8	7	11	10	8	9	14	9	16	18	11	13
- uroksista käytetty jalostukseen	7%	0%	7%	12%	24%	9%	8%	11%	13%	4%	14%	9%	7%	9%	28%	11%
- nartuista käytetty jalostukseen	4%	0%	14%	13%	15%	22%	26%	25%	14%	12%	15%	16%	13%	14%	14%	29%
Per sukupolvi (4 vuotta)																
- pentueet	26	27	27	28	30	30	30	33	32	39	47	44	48	45	43	45
+ jalostukseen käytetyt eri urokset	20	23	22	20	18	19	24	25	23	26	30	28	30	27	27	25
+ jalostukseen käytetyt eri nartut	22	24	24	23	24	24	25	27	26	28	36	37	41	39	34	34
- isät/emät	0,91	0,96	0,92	0,87	0,75	0,79	0,96	0,93	0,88	0,93	0,83	0,76	0,73	0,69	0,79	0,74
- tehollinen populaatio (54%)	28	32	31	29	29	29	33	35	33	36	45	45	49	45	42	40
- uroksista käytetty jalostukseen	7%	10%	12%	11%	11%	9%	8%	11%	11%	9%	10%	12%	13%	13%	16%	16%
- nartuista käytetty jalostukseen	7%	11%	16%	20%	22%	23%	19%	16%	14%	14%	14%	15%	16%	20%	21%	25%

Rodun tehollinen populaatiokoko

Luonnonvarakeskuksen selonteossa kerrotaan, että mitä nopeammin sukusiitos kertyy, sitä haitallisempaa se on. Sukusiitosnopeutta kuvaa eläinkannan tehollinen koko. Mitä pienempi tämä tehollinen populaatiokoko on Luonnonvara- ja biotalouden tutkimuksen 16/2023 13 mukaan, sitä nopeammin sukusiitosaste kasvaa ja sitä enemmän rotu menettää geneettisestä monimuotoisuudestaan sukupolvien vaihtuessa. Tehollinen populaatiokoko on niiden yksilöiden lukumäärä kannassa, jotka tuottavat jälkeläisiä seuraavan sukupolven aikana. Se on lisääntyvien yksilöiden lukumäärä, joka tarvitaan selittämään tietyn sukupolven monimuotoisuutta. Yksinkertaistettuna voidaan sanoa, että tehollinen koko kertoo, kuinka monen yksilön genomista kannan geenivarasto koostuu.

Jalostustietokannan laskemana tehollisen populaation koko basset hound sukupolvessa on vaihdellut 2013–2022 välisenä aikana välillä 7–11, ollen keskimäärin 9 (8,7). Tässä kohtaa huomionarvoista on, että Koiranetin antamat tehollisen populaation koot ovat rodussamme yliarvioita, koska todellisuudessa useat jalostukseen käytetyt koirat ovat sukua toisilleen (kts. taulukot 1 ja 2).

Taulukosta 2, ”Jalostuspohja”, ilmenee, että ajanjaksolla 2013–2018 syntyneistä uroksista on käytetty jalostukseen keskimäärin reilu 11% ja nartuista jalostukseen on käytetty samalla ajanjaksolla keskimäärin 19%. Viimeisen sukupolven (2019–2022) luvut eivät ole laskuissa mukana, koska kyseisen ajanjakson aikana syntyneet koirat ovat olleet vuoden 2022 lopussa vielä rodun keskimääräistä jalostuskäyttöikää nuorempia. Rodun monimuotoisuuden kannalta on tärkeää, että riittävää määrää koiria käytetään jalostukseen. Kennelliiton Jalostusstrategian ohjeen mukaan rodun ihanteellinen jalostuskäyttöön jäävien koirien määrä saadaan laskettua, kun luku 2 jaetaan rodun keskimääräisellä pentuekoolla. Basset houndin keskimääräinen

pentuekoko on vajaa 6 kpl (5,9). Näin ollen olisi ihanne, jos jalostuskäyttöön jäisi vähintään 2/6 (eli 33 %) rodun koirista. Jalostuskoirat tulisi valitaan tärkeimmät ominaisuudet huomioiden mahdollisimman tasaisesti eri pentueista.

Jalostukseen käytettyjen koirien isät/emät -suhde on viimeisen kymmenen vuoden (2013–2022) aikana vaihdellut välillä 0,57–1. Ihannetilanteessa suhdeluku on 1. Luku 1 saavutetaan silloin, kun kaikissa syntyneissä pentueissa on käytetty eri isiä ja eri emiä. Luku laskee nopeasti, jos edes muutamalla uroksella on useampia kuin yksi pentue rodussa, jossa vuotuiset pentuemäärät eivät ole kovin suuria.

Taulukko 3. Jalostusurokset 10 vuoden ajalta 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

#	Uros	Tilastointitietokanta				Tilastointi pohjassa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentua	%-osuus =	kumulat.%	Pentueita	Pentua	Pentueita	Pentua
1	GOOD MIND'S MINE MINE	5	31	7,73%	8%	7	42	5	31
2	CURRY VARHALESA	4	27	6,73%	14%	7	46	4	27
3	NEWDOWN BASSETS UNBREAKABLE LOVE	3	27	6,73%	21%	5	36	3	27
4	BASBUDDY HUSH HUGO BOSS	4	10	4,49%	26%	2	0	4	10
5	YOUR HIGHNESS SIRMORTIMER PLAZOLLA	2	17	4,24%	30%	0	0	2	17
6	COLA CAO DRAMIDOS	3	16	3,99%	34%	0	0	3	16
7	KAIJANLAMMEN ELAN	2	15	3,74%	38%	0	0	3	17
8	HOPELESS UN AM WAINA LOVE	2	15	3,74%	41%	3	6	2	15
9	TERVAHOVI JEES-MÄN	2	14	3,49%	45%	0	0	2	14
10	KAIJANLAMMEN BABALA	2	13	3,24%	48%	3	16	2	13
11	BLACK JACK STEMARALI	2	10	2,49%	51%	4	30	3	15
12	COASTRIDGE ERUPTION FROM THE SEVEN HILLS	1	10	2,49%	53%	0	0	1	10
13	NHABIRA HAMPTON	1	10	2,49%	56%	0	0	1	10
14	COASTRIDGE ANACONDA	1	10	2,49%	58%	0	0	1	10
15	BENOIT'S PEDRO AF MARKE MÖLLE	1	9	2,24%	60%	2	14	1	9
16	LONGWEILER DIRTY HARRY	1	9	2,24%	63%	1	4	1	9
17	BUSTASSENS SHAGGY ROGERS	1	9	2,24%	65%	0	0	1	9
18	ELMO WESOLE SHUTASY	1	9	2,24%	67%	0	0	1	9
19	PRE D'AMPLEX POTTER	1	8	2,00%	69%	1	6	2	17
20	HAGDAPORSSENS TIGER	1	8	2,00%	71%	0	0	1	8

Tarkasteltaessa jalostusuros Taulukkoa 3. Jalostusurokset voidaan todeta kuinka montaa urosta on käytetty tuottamaan 50 % viimeisen kymmenen vuoden, eli vuosien 2013–2022 pentumäärästä. Yllä olevan taulukon ”kumulatiivinen %” -sarake kertoo, että 50 % viimeisen kymmenen vuoden ajanjakson pennuista on vain vajaan 11 uroksen tuottamia. Tämä tieto on äärimmäisen huolestuttava. Monimuotoisuuden ylläpitämiseksi tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota. Jalostukseen tulisi käyttää hyvin erisukuisia uroksia, jotka tuovat Suomen basset hound kantaan jotakin täysin uutta, täällä vielä käyttämätöntä jalostuspohjaa.

Taulukko 4. Jalostusnartut 10 vuoden ajalta 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

#	Nartti	Tilastointitietokanta				Tilastointi pohjassa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentua	%-osuus =		Pentueita	Pentua	Pentueita	Pentua
1	TERVAHOVI JUMMI-JAMMI	2	16	3,99%		0	0	2	16
2	KAIJANLAMMEN ABHA	2	15	3,74%	1	7	2	15	
3	YOUR HIGHNESS LADY PULINA BANAAANI	2	14	3,49%	0	0	2	14	
4	GREAT-BODY'S QUESTION WITHOUT ANSWER	2	14	3,49%	0	0	2	14	
5	COASTRIDGE DOMINIQUE	2	14	3,49%	4	27	2	14	
6	ZANELON NAGLE MIJA	2	13	3,24%	1	3	2	13	
7	KAIJANLAMMEN DESTINATION ANYWHERE	2	13	3,24%	2	9	2	13	
8	TERVAHOVI FLA-NELLI	1	12	2,99%	1	12	1	12	
9	TERVAHOVI CREME CARAMEL	2	12	2,99%	0	0	2	12	
10	TERVAHOVI ICE COFFE	1	12	2,99%	0	0	1	12	
11	COASTRIDGE BETTER THAN THE REST	1	11	2,74%	5	33	1	11	
12	ZANELON NANA SNOWBALL	2	11	2,74%	0	0	2	11	
13	BOHEMIA PRDLAVKA	1	10	2,49%	0	0	2	16	
14	YOUR HIGHNESS LADY LILLAN LOLLAND	1	9	2,24%	2	14	1	9	
15	GREAT-BODY'S PERFECTLY IMPERFECT	1	9	2,24%	0	0	1	9	
16	TERVAHOVI GIRLY	1	9	2,24%	0	0	1	9	
17	COASTRIDGE DRAGON LADY	1	9	2,24%	1	4	1	9	
18	PRE D'AMPLEX LELA	1	8	2,00%	1	6	2	11	
19	TERVAHOVI CARA MIA	1	8	2,00%	1	12	1	8	
20	HOPELESS NUTS STRIPPER	2	8	2,00%	3	6	2	8	

Taulukosta 3. jalostusurokset ja Taulukosta 4. jalostusnartut seuraavat sukulaisuussuhteen tulevat esille:

- Eniten 10-vuoden aikana käytetyin uros Good Mind's Mine (31 pentua, 42 toisessa polvessa) esiintyy ainakin viidessä oheisessa sukutaulussa:
 - Se on isä Tervahovi Fla-Nellille (8. käytetyin narttu, 12 pentua) ja Tervahovi Girly:lle (16. käytetyin narttu, 9 pentua)
 - Ja isoisä Tervahovi Jummi-Jammi (Käytetyin narttu, 16 pentua), Tervahovi Jeess-Män (9. käytetyin uros, 14 pentua), Tervahovi Ice Coffe (10. käytetyin narttu, 12 pentua),
 - Sekä uroksen isä on myös Longweiler Dirty Harryn (16. käytetyin uros, 9 pentua), Zanellon Nagle Miiian (6. käytetyin narttu, 13 pentua), Zanellon Nana Snowballin (13. käytetyin narttu, 11 pentua) isä.
 - Ja uroksen äiti on myös Your Highness Lady Lillan Lollandin (14. käytetyin narttu, 9 pentua) äiti.
 - Isän ja/tai äidin puoleinen suku löytyy hyvin pitkälti jollain tavalla monessa Suomessa tänä päivänä kasvatetun basset houndien takaa, kuin myös muualta Euroopasta.
- Toiseksi käytetyin uros on tuontiurossa Liettuasta Curry Varnalesa (27 pentua, 46 toisessa polvessa):
 - Se on isä Coastridge Dominique:lle (5. käytetyin narttu, pentua) , Coastridge Dragon Lady:lle (17. käytetyin narttu, 9 pentua) sekä Kaijanlammen Destination Anywhere:lle (7. käytetyin narttu, 13 pentua)
 - Sekä Coastridge Eruption From the Seven Hills (12. käytetyin uros, 10 pentua) on sen tyttären poika.
 - Ja Great-Body's Perfect Imperfect (15. Käytetyin narttu, 9 pentua) on sen tyttären tytär.
- Kolmanneksi käytetyin uros on myös tuontiurossa Alankomaista Newdown Bassets Unbreakable Love(27 pentua, 36 toisessa polvessa):
 - Se on isä Tervahovi Ice Coffe:lle (10. käytetyin narttu, 12 pentua) ja Kaijanlammen Elan:lle (7. käytetyin uros, 15 pentua)
 - Sekä isoisä Great-Body's Question Without Answer:lle (4. Käytetyin narttu, 14 pentua)
- Tuontiurossa Tsekeistä Black Jack Stemarali on listalla 11 käytetyin uros (10 pentua, 30 toisen polven jälkeläistä).
 - Se on isä seuraavilla jalostuslistalla nousseille koirille Tervahovi Jeess-Män ((9. käytetyin uros, 14 pentua), ja Tervehovi Jummi-Jammi (Käytetyin narttu, 16 pentua).
- Nartuissa nousee toisen polven jälkeläismäärissä jo ylhäällä listalla mainittu narttu Coastridge Dominique (14 pentua, 27 toisessa polvessa):
 - Sen isä on toiseksi käytetyin uros Curry Varnalesa((27 pentua, 46 toisessa polvessa)
 - Ja sen äiti Coastridge Better Than The Rest (11 pentua, 33 toisessa polvessa) nousee toisen polven jälkeläisillä jalostuslistaan.

Jos katsotaan tilastoa vielä vähän pidemmälle aina 20-vuoden taakse, alla olevat koirat nousevat toisen polven jälkeläistilastoissa korkealla, myös tämän päivän basset hound kannassa, joissa näiden koirien nykyiset jälkeläiset ovat suurimmalta osalta vielä aktiivisessa jalostuskäytössä:

Jalostusurokset 2003-2022: (Lähde: SKL jalostustietokanta)

#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentuaita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentuaita	Pentuja +	Pentuaita	Pentuja
1	UNCLE BEN V. HOLLANDHEIM	4	25	2,35%	36%	16	97	5	32
2	BR LAKE PARK JOHN LENNON	6	47	4,42%	10%	17	87	6	47
3	METRIODIX VILI-PEKKA	9	55	5,17%	5%	13	86	9	55
4	FANTADROM BRAD PITT	5	36	3,38%	17%	10	64	5	36
5	SWEDE SUN'S KONRAD	1	9	0,85%	71%	13	59	1	9

Jalostusnartut 2003-2022: (Lähde: SKL jalostustietokanta)

#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	% osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	SWEDE SUN'S BODIL	2	24	2,26%	14	85	2	24
2	TERVAHOVI TYÖLI LYYLI	2	5	0,47%	13	74	3	11
3	BASSTRICK'S FASHION GIRL	4	21	1,97%	8	58	4	21
4	USED TO BE IN LOVE V.HOLLANDHEIM	1	9	0,85%	8	50	1	9
5	GEYRON'S CAKE OF BLUEBERRY	2	15	1,41%	6	40	2	15

Jalostusvalinnoissa tulisi suosia koiria, joiden sukutaulussa ei esiinny eniten käytettyjä koiria ja tarkastella myös toisen polven jälkeläismääriä, jotta voitaisiin välttää sukusiitoksesta johtuvia haittoja; sairauksia ja pyrkiä monimuotoisuuteen ja parempaan elinvoimaan.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Basset houndeja on käytetty 10 viime vuoden aikana (2013–2022) jalostukseen keskimäärin 4 vuoden iässä. Vuonna 2008 hyväksytyn tavoiteohjelman sekä SKL:n Jalostusstrategian mukaan jalostuskoiralla ei saisi olla pentuja sukupolvessa (4 vuotta) yli 5 %. Jälkeläismääräsuosituksen tarkoituksena on populaation monimuotoisuuden turvaaminen.

Basset houndeja on rekisteröity viimeisen kymmenen vuoden (2013-2022) aikana keskimäärin 44 koiraa. Kun sukupolvi on 4 vuotta, lasketaan jalostuskoiran suositeltava elinikäinen ensimmäisen polven enimmäisjälkeläismäärä seuraavasti: $4 \times 44 \times 5 \% = 8,8$ eli suositeltava ensimmäisen polven jälkeläismäärä olisi siis enintään 9 kpl. Tämä määrä on todella pieni ja tulee todella miettiä millä toimenpiteillä monimuotoisuus saataisiin rodussa säilytettyä.

Suomen Bassetkerhon jalostusohjesäännössä kerrotaan, että yksittäiselle urokselle suositellaan maksimissaan neljä (4) pentuetta, nartulle kolme (3) ja saman yhdistelmän uusimista suositellaan vain erittäin painavista jalostuksellista syistä. Nuorelle urokselle olemassa olevan ohjeen mukaan ei suositella suurta jälkeläisten määrää lyhyellä aikavälillä. Veteraani-ikäistä, hyvän jälkeläisnäytön omaavaa urosta, voi harkitusti ja perustellusti käyttää suositetun pentuemäärän yli.

Jos samaa urosta käytetään lyhyen ajan kuluessa usealle nartulle, leviävät uroksen geenit laajalle ennen kuin uroksen periyttämistä ominaisuuksista saadaan riittävää käsitystä. Mahdollisesti sairastuvat jälkeläiset saattavat sairastua vasta vanhemmalla iällä ja siihen mennessä niiden isää on voitu käyttää jo todella runsaasti jalostukseen.

Suomalaiseen basset hound populaatioon verrattuna täysin erisukuista, jalostuskriteerit täyttävää tuontiuropa voidaan käyttää jalostukseen maltillisesti suositeltua enemmän niin, että uroksen käyttö perustuu sen jälkeläisnäyttöön eli sen jo olemassa olevat jälkeläiset täyttävät suositusten mukaiset kriteerit.

Myös nartut voivat jättää huomattavan panoksen rodun perimään synnyttämällä muutaman ison pentueen tai/ja jos nartun ensimmäisen polven jälkeläisiä käytetään runsaasti jalostukseen, jolloin nartun toisen polven jälkeläismäärästä kasvaa suosituksiin nähden liian suuri. Sekä jalostusnartun että jalostusuroksen omistajan on omalta osaltaan huolehdittava, ettei jälkeläisten määrä ylitä suositeltavaa enimmäismäärää.

Taulukoista 3 ja 4, eli viimeisimmän 10 vuoden aikana käytetyimmät urokset ja nartut ilmenee, että joidenkin ajanjaksolla 2013–2022 käytettyjen jalostuskoirien jälkeläismäärä ylittää suosituksen.

Jalostuskoirien jo olemassa olevaan ensimmäisen ja toisen polven jälkeläismäärään suositellaan kiinnitettävän huomiota jalostusvalintoja tehdessä, jotta kannan monimuotoisuus lisääntyisi. Populaation

monimuotoisuuden turvaamiseksi tulisi kasvattajien käyttää tasaisesti erisukuisia koiria jalostukseen, eikä mitään tiettyä sukulinjaa tulisi yli käyttää.

Täytyy varmistaa, että tietyn sukulinjan edustavuus ei populaatiossa kasvaisi liian suureksi muihin sukulinjoihin verrattuna. Jonkin sukulinjan ylikäyttö muihin verrattuna aiheuttaa sen, että populaation yksilöt alkavat olla lisääntyvissä määrin sukua toisilleen, joka on jo valitettavasti selkeästi nähtävissä Suomen basset hound kannassa. Mitä enemmän populaation yksilöt ovat sukua toisilleen, sen köyhempi populaatio on geneettisesti – eli geneettisten variaatioiden määrä on suppeampi, kuin jos jalostuksessa olisi käytetty tasaisesti eri sukulinjoja. Populaation geneettinen köyhtyminen tarkoittaa populaation monimuotoisuuden köyhtymistä.

Suomen Kennelliiton Koiranetin Jalostustietojärjestelmästä (jalostus.kennelliitto.fi) löytyy jalostukseen käytettyjen uroksien ja narttujen jälkeläismäärätilastot, josta näkyy koiran niin vuosittaiset jälkeläismäärät; koiran koko jalostuskäyttöajan 1-polven ja 2-polven jälkeläismäärät. Jalostukseen aiotun koiran 2-polven jälkeläismäärästä voi tarkistaa kuinka laajasti kyseisen koiran geenit ovat jo valmiiksi edustettuina kannassa. Jälkeläismäärätilasto päivittyy sitä mukaa kun kyseisen koiran ensimmäisen tai toisen polven jälkeläisiä rekisteröidään Suomen Kennelliittoon. Myös koirien ulkomailta syntyneet Suomeen rekisteröidyt jälkeläiset näkyvät tilastossa. Kannan monimuotoisuuden elvyttämiseksi kasvattajia suositellaan valitsemaan yhdistelmiinsä vanhempia, joiden suvut eivät ole jo valmiiksi yliedustettuina Suomen kannassa. On hyvin tärkeää myös kiinnittää huomiota toisen polven jälkeläismääriin, koska kuten basset houndilla, saattavat ne kohota yllättävän suuriksi pienessä populaatioissa.

Käytetyimpien urosten ja narttujen ohessa tarkastellaan käytetyimpien jalostuskoirien sukulaisuussuhteita, ja yksittäisten jalostusyksilöiden sekä ensimmäisen että toisen polven jälkeläismääriä. Jalostukseen suositellaan käytettäväksi yhdistelmiä, joissa yksittäinen koira ei esiinny ensimmäisen kolmen polven sukutaulussa useammin kuin kerran (sukukatkeroin = 100 % eli 1), ja joissa neljän polven sukukatkeroin on yli 90 % eli yli 0,90.

Rekisteröintiluvut eri maissa 2013-2022, joissa suluissa olevat luvut ovat tuontimäärät:

Määrä/vuodessa	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ruotsi	75 (10)	80 (8)	132 (9)	79 (5)	97 (6)	67 (7)	76 (12)	64 (11)	107 (11)	76 (12)
Norja	29 (3)	19 (4)	27 (5)	54 (2)	12 (3)	14	9 (3)	41 (2)	31 (1)	26 (3)
UK	721	572	580	539	571	477	540	368	540	
Saksa	130	126	92	134	98	112	131	100	152	85
USA	Arvioitu määrä 10 000									
Australia										

Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Basset houndin jalostuspohja on edellä esitetyn kappaleen 4.1. mukaisesti suppea. Jalostuspohjaa kaventaa samojen sukulinjojen käyttö ja yksittäisten koirien liikakäyttö. Tuonneissa ei ole ollut suunnitelmallisuutta ja tuonnit ovat saattaneet olla sukutaulullisesti samankaltaisia kuin mistä pääasiallisesti nykyinen Suomen basset hound kanta koostuu tai on tuotu samoista tänne jo tuoduista sukulinjoista. Tehollinen populaation on viime vuosina ollut valitettavan laskusuuntainen, rekisteröintimäärät laskussa ja isät/emät luku on myös saannut ja ollut ennemminkin laskusuuntainen. Euroopan kannat ovat tavalla tai toisella sukua keskenään ja sosiaalisen median myötä samat Eurooppalaiset geenit ovat levinneet ympäri maailmaa, joten geenipooli on kaventunut entisestään. Amerikan mantereella

on vielä käyttämätöntä geenipoolia, mutta jalostuspohja saattaa pahimmassa tapauksessa olla siellä hyvin kapea. Uusien linjojen terveydestä on myös hyvin vaikea saada tietoa.

Basset houndilla ei ole PEVISA-ohjelmaa, eikä näin ollen myöskään jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa ole käytössä.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Ranskalaisten munkkien uskotaan kehittäneen bassetit keskiajalla metsästämään hyvin tiheäkasvuisessa maastossa, missä niiden oli tärkeää työskennellä maavainuisesti. Basset hound kykenee ajamaan luonnollista riistaansa, jänistä, sinnikkäästi suhteellisen rauhallisella vauhdilla hyvinkin pitkiä matkoja. Sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestäväan työskentelyyn maastossa. (Lähde: FCI rotumääritelmä) Vaikka se tänä päivänä ani harvoin toimii metsästyskäytössä, niin sen käyttöominaisuuksia tulee vaalia ja ylläpitää. Maailma muuttuu, mutta rodun alkuperäisessä tehtävässä vaaditut ominaisuudet ovat pitkälti samoja, joita se voisi hyödyntää tarkkaa hajuaistiaan vaadittavissa tehtävissä tai lempeän sosiaalisen luonteensa puolesta kaverikoira-toiminta olisi rodulle mitä ihanteellisinta.

Suomen Bassetkerhon perustaja, pitkäaikainen rotujärjestön puheenjohtaja ja kunniapuheenjohtaja, rodun kasvattaja Marita Massingberd kertoo Basset Bulletinissa No.12 1978 kuvaavasti basset houndin luonteesta ja metsästysvaistoista seuraavaa: ”Kaikki joilla on basset, tietävät, että bassetia pidetään seurakoirana, mitä se myös tällä hetkellä on. Työllä ja taidolla saat sen alkuperäiset metsästysvaistot heräämään, mutta muista, ettei jokainen koira ole syntynyt huippumetsästäjäksi. Jollet ”herätä” näitä ominaisuuksia, on sinulla ihana pehmeäluontoinen perhekoira, joka aina silloin tällöin luonnollisesti karkaa seikkailuihin, mutta suurimman osan elämänsä on kuitenkin kotona ja valloittaa persoonallisuudellaan koko perheen, usein myös vieraat.”

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmässä luonteesta, käyttäytymisestä ja käyttötarkoituksesta kerrotaan seuraavaa; Basset hound kuuluu ajavien ja jäljestävien koirien roturyhmään 6 ja on ikivanhaa syntyperää oleva koira, joka metsästää sitkeästi hajujäljen perusteella. Se on ajuekoira, jolla on kumea ja sointuva ääni. Basset houndin tulee olla rauhallinen ja lempeä, ei koskaan arka tai vihainen.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Vuonna 2022 Suomen Bassetkerhon jalostustoimikunta teki luonnekyselyn, jolla pyrittiin selvittämään rodun luonteeseen liittyviä haasteita ja millaisella tasolla rodun käyttö ja siihen liittyvät ominaisuudet ovat. Se toteutettiin sähköisellä lomakkeella, johon halukkaat saivat vastata niin elävistä kuin jo kuolleista omistamistaan koirista. Kyselyyn saatiin tiedot 270 koirasta, vastauksista vanhimmat olivat 30-vuotta sitten syntyneiden koirien tuloksia ja 65% vastauksista koski 2011 tai sen jälkeen syntyneitä koiria.

Kyselyn perusteella $\frac{3}{4}$ koki ettei koiralla esiinny minkäänlaisia käytösongelmia. Isoimmat esiin tulleet asiat koskivat koiran arkuutta, pelkoa, epävarmuutta, jota raportoitiin 2010 tai aiemmin syntyneissä 8kpl (2u/6n), 2011-2015 15kpl (3u/12n) sekä 2016 jälkeen syntyneissä 7kpl (3u/4n). Seuraavaksi nousivat ongelmat sisäsiisteydessä, josta raportoi 2010 tai aiemmin syntyneissä 6kpl (2u/4n), 2011-2015 13kpl (5u/8n) sekä 2016 jälkeen syntyneissä 3kpl (2u/1n). Myös eroahdistuksesta raportoitiin 2010 tai aiemmin syntyneissä 5kpl (2u/3n), 2011-2015 4kpl (2u/2n) sekä 2016 jälkeen syntyneissä 9kpl (8u/1n). Myös arvaamattomuutta raportoitiin joitain tapauksia ihmistä kohtaan kuin myös toisia koiria kohtaan, samoin kuin kipuaggressiivisuutta ja yliseksuaalisuutta ja olipa joku raportoinut luonneongelmaksi ruokavarkauden.

Kuolin tilastoista käy ilmi, että yksi koira on lopetettu käytösongelmien takia. Tämän nartun on ilmoitettu syntyneen 2010 tai aiemmin. Vihaisen koiran ilmoitus kennelliittoon on myös tehty kahdesta basset houndista sen jälkeen kun ko. ilmoitusmenettely kennelliiton alaisissa tilaisuuksissa on vuonna 2007 otettu käyttöön.

Arkipäivän tilanteissa omistajat kokevat, että basset hound on rotumääritelmän mukainen rauhallinen ja lempeä, eikä arka tai vihainen. Basset hound on parhaimmillaan lempeä ja seurallinen, poikkeuksellisen huumorintajuinen koira, uskollinen omistajalleen ja perheelle, se rakastaa lapsia ja on hyvin ystävällinen myös muita eläimiä kohtaan. Vanhana ajuekoirana se tulee toimeen toisten koirien kanssa, eikä uroksillakaan ole tyypillisesti ongelmia toisensa kanssa. Työskentelytilanteessa se on hyvin sitkeä ja kestävä ja keskittyy hyvin intensiivisesti työhönsä. Sillä on matala vahtimis- ja suojeluvietti. Se on hermorakenteeltaan vahva ja sen voidaan sanoa olevan sosiaalinen koira olematta kuitenkaan yli-innokas. Hyvin arkoja ja aggressiivisia koiria tulee jalostuksessa välttää.

Luonnekyselyssä tiedusteltiin myös koiran steriloinnista/kastroinnista ja 270 vastaajasta vajaa 60% ilmoitti, että koira oli steriloitu/kastroitu. 7 ilmoitti tehneensä sen kokonaan tai osittain luonteen tai käytöksen vuoksi ja niistä 6 oli uroksia. Suurin osa kertoi, että se oli auttanut ongelmakäyttäytymiseen. Yleensä sterilointi/kastrointi oli kuitenkin tehty ennakoivana toimenpiteenä.

Basset hound on levinnyt ympäri maapalloa. Eikä rodun luonteessa maanosien kesken voida sanoa olevan eroavaisuuksia. Sille ei ole tehty ihannerotuprofilia. Luonnetesteissä niitä on käynyt vain muutamia, eikä muutamista tuloksista voida tehdä kattavia päätelmiä. Käsitlemme vielä neljää testissä esiin nousutta asiaa tarkemmin alla: arkuutta, sisäsiisteyttä, eroahdistusta sekä aggressiivisuutta.

Luonnetesti 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

	2002	2001	2000	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
LTE			100% (2 koira)		100% (1 koira)			100% (1 koira)			50% (1 koira)
LTE0											
LTE-											50% (1 koira)
Yhteensä	0 koira	0 koira	2 koira	0 koira	1 koira	0 koira	0 koira	1 koira	0 koira	0 koira	2 koira

Basset houndin arkuus ja pelko Suomessa

Eläinlääkäri Nina Menna kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa koiran arkuudesta ja pelosta. Arkuus, kuten taipumusta pelokkaaseen käyttäytymiseen usein kutsutaan, on periytyvä ominaisuus. Koiran käyttäytymisestä keskimäärin 20–30 prosenttia on perittyä ja kaikki muu on opittua

Luonnekyselyssä basset houndeilla arkuus, pelko, epävarmuus uusia tilanteita esim. uusia ihmisiä kohtaan tai pelkoa koville äänille nousee suurimmaksi luonnetta haittaavaksi ominaisuudeksi. Reilu 10% (22n/8u) vastaajista kertoo koiran kärsineen jonkinasteisesta pelosta. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 8kpl (6n/2u), 2011-2015 15kpl(12n/3u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 7kpl.

Basset houndeilla pelko monesti lamauttaa ja se jähmettyy paikalleen tai esittää välinpitämätöntä tai pakenee. Vain marginaalitapauksissa basset hound hyökkää. Jotkut ovat ääniherkkiä, mutta monesti basset houndin pelko liittyy uusiin tilanteisiin ja ihmisiin. Rodun alkuajoista asti on sisäsiittoisuuden raportoitu tuoneen arkuutta rotuun. Kasvattajien tulee kiinnittää koiran terveeseen hermorakenteeseen huomiota.

Basset houndin sisäsiisteys Suomessa

Eläinlääkäri Nina Menna kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa koiran sisäsiisteydestä seuraavaa.

Täydellistä rakon toiminnan hallintaa voidaan edellyttää narttupennuilta vasta ensimmäisen tai toisen kiiman jälkeen, sillä kiiman aikaiset hormonaaliset muutokset vaikuttavat virtsaputken sulkijalihaksen toimintaan ja saattavat sen aikuisen koiran tasolle. Molemmille sukupuolille virtsamerkkien jättäminen on normaalia lajinomaista toimintaa. Urokset oppivat nostamaan koipea yleensä vasta sukukypsyyden kynnyksellä eli 6 kk iästä eteenpäin. Jos koira ei opi sisäsiistiksi, eikä kyse ole terveydellisestä syystä (esim. virtsatietulehdus), on sisäsiisteyden opettaminen epäonnistunut. Koira saattaa tällöin suosia ulkona tekemisen sijaan pentuna omaksumaansa alustaa, on se sitten jokin tietty matto, sanomalehtipaperi tai vaikka kaakelilattia. Jos virtsaaminen tai ulostaminen tapahtuu vain omistajan ollessa poissa, on mahdollista, että taustalla on eroahdistus.

Luonnekyselyssä basset houndeilla sisäsiisteyden ongelmista raportoi 7,5% (13n/9u) vastaajista. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 6kpl (4n/2u), 2011-2015 13kpl(8n/5u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 7kpl(1n/2u).

Kasvattajat ovat kautta aikoja kertoneet basset houndin hitaasta sisäsiisteyden oppimisesta. Voidaan ajatella, että kyseessä on jonkinasteinen perinnöllinen ominaisuus ja asiaa tulisi tarkastella lähemmin ja kasvattajien kiinnittää tähän ei toivottuun ominaisuuteen huomiota jalostusvalinnoissaan.

Kyselyssä valitettavasti ei kysytty missä iässä rodussa sisäsiisteys tyypillisesti opitaan, jos opitaan, mutta kasvattajilta saadun palautteen mukaan, basset hound oppii sisäsiistiksi määrätietoisella opettamisella. Urokset ovat sisäsiistejä n. 7-8 kuukauden iässä, samoin nartut, mutta narttujen ensimmäiset juoksut sekoittavat sisäsiisteysopit, joten narttu on sisäsiisti vatsa vuoden iässä.

Isossa laumassa myös sisäsiisteysongelmat saattavat korostua; iso koiralauma tai sekalauma (samassa perheessä uroksia sekä narttuja) voivat madaltaa merkkailun kynnystä. Sisäsiisteysongelmat rodussa myös liitetään eroahdistukseen. Vanhana ajuekoirana basset houndin eroahdistus oireilee omistajan poistuttua paikalta merkkailuna. Samoin rodun mukavuudenhalu voi johtaa ikäviin sisäsiisteysttä vaikeuttaviin ongelmiin esimerkiksi kylmän sään aikana.

Basset houndin eroahdistus Suomessa

Eläinlääkäri Nina Menna kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa eroahdistuksesta. Eroahdistuksella tarkoitetaan koiran ja omistajan välille kehittyntä voimakasta riippuvuussuhdetta. Eroahdistus on toiseksi yleisin käyttäytymiseen liittyvä syy tarpeiden sisälle tekemiseen. Tarpeiden tekeminen sisätiloihin tapahtuu eroahdistuksesta kärsivällä koiralla säännönmukaisesti, kun sen kiintymyksen kohde on poissa. Perheen muiden jäsenten läsnäolo ei tällöin riitä koiralle. Tarpeiden tekeminen sisälle koiran ollessa yksin tai kiintymyksen kohteen poissa ollessa, voi olla ainoa eroahdistuksen oire.

Basset hound on jalostettu laumana ajavaksi koiraksi, joten historiallisesta perimästä se tuntuu olevan erityisen altis eroahdistukselle ja vaatii määrätietoista opastusta ja ohjausta omistajalta pystyäkseen jäämään yksin kotiin.

Luonnekyselyssä basset houndeilla eroahdistuksesta raportoi reilu 6% (5n/13u) vastaajista. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 5kpl (2n/3u), 2011-2015 4kpl(2n/2u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 9kpl(1n/8u). Vastauksien perusteella eroahdistus on selkeästi yleisempää uroksilla.

Tyypillinen eroahdistunut basset hound aloittaa ulvonnan ja hermostuneen ravaamisen hyvin pian omistajan poistumisen jälkeen ja siihen liittyy useasti myös tarpeiden sisälle tekemistä. Tilan rajausta tai koirakaveri voi

auttaa eroahdistuksessa. Paras vaihtoehto on heti pennusta aloittaa yksin jäämisen opetus. Eroahdistusta ja sen syitä tulee tarkastella laajemmin.

Basset houndin aggressiivisuus Suomessa

Eläinten kouluttaja Tuire Kaimio kertoo SKL:n hankikoira.fi osiossa koiran aggressiivisesta käytöksestä perhettä kohtaan. Tutkimusten mukaan ehdottomasti suurin osa omaan perheeseen suuntautuvasta vakavasta aggressiivisuudesta ja purematapauksista liittyy siihen, että koira pelkää tai on hyvin epävarma, samoin vähäisemmissä uhkauksissa (murina, puru-uhkaus). Aiemmin ”dominanssiaggressiivisuudeksi” lasketusta käytöksestäkin suurimman osan tiedetään nykyisin saavan alkunsa pelosta. Tutkimusten valossa on selvää, että kouluttamattomuus tai hemmottelu eivät sinällään aiheuta voimakasta aggressiivista käyttäytymistä. Mutta ristiriitatilanteet ja ymmärrysongelmat voivat aiheuttaa. Tärkein apuväline aggressiivisuuden vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn onkin muutamien yhteiselämää helpottavien tehtävien opettaminen jo ennen kuin koiralta pyydetään mitään. Opettaminen tehdään kaikessa rauhassa (välttämällä aloittamasta hankalimmista tilanteista). Tehtävää vaikeutetaan vähitellen ja koira palkitaan aina sen onnistuessa.

Luonnekyselyssä basset houndeilla arvaamattomasta käytöksestä raportoi vajaa 4% (3n/8u) vastaajista. Vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 6kpl (6u), 2011-2015 1kpl(1n) ja 2016 jälkeen syntyneitä 4kpl(2n/2u). Toisia koiria kohtaan raportoi saman moinen määrä 4% (4n/7u); vastauksissa 2010 tai aiemmin syntyneitä on 6kpl (2n/4n), 2011-2015 3kpl(1n/2u) ja 2016 jälkeen syntyneitä 2kpl(1n/1u) sekä kipuaggressiivisuudesta 2016 tai jälkeen syntynyt narttu.

Aggressiivisuus on yleisempää basset houndeilla uroksilla ja se voidaan liittää yllä mainittuun uppiniskaisuuteen, joka voidaan tulkita ymmärtämättömyydeksi. Basset houndiakin tarvitsee opettaa, jotta se ymmärtää mitä siltä odotetaan. Kivun osuutta aggressiiviseen käytökseen tulee selvittää lisää.

Urosten aggressiivisen käyttäytymisen lisääntymistä toisia koiria kohtaan tulee tarkkailla. Ongelma ei saisi kasvaa, koska kyseessä on laumakoira.

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Kuva 9 Basset hound Walhamptonin ajue Englannissa vuonna 1912.
(Lähde: The Basset Hound Marianne Nixon)

Basset houndilla on kumea, matala ja kuuluva ajohaukku ja hyvin periksi antamaton ajotyyli. Se on vahvarakenteinen ja pitkärunkoinen, jonka rakenne tukee sen hidasta ja tarkkaa tyyppillisesti maavainuista ajo- ja jäljestystyyliä. Rotu on levinnyt ympäri maailmaa ja tänä päivänäkin basset houndia käytetään vain pienimuotoisesti ajavana ja jäljestävänä koirana. Ranskassa ajotoimintaa harrastetaan edelleen aktiivisesti ja siellä on useampia basset hound ajue, jossa suurilla basset hound laumoilla (jotka saattavat koostua jopa 50 koirasta), ajetaan esimerkiksi villisikaa. USA:ssa basset

hundeja ajatetaan pareittain jänistä ja rodulla on siellä vannoutuneet harrastajat. Rodun kotimaassa Englannissa basset houndit toimivat hyvin pienimuotoisesti laumana ajavina koirina. Sieltä löytyy vielä

muutamia rekisteröityjä ajueita, mutta niissä olevat koirat ovat monesti basset houndin ja harrierin ja beaglen sekoituksia. Espanjassa on vielä joitakin aktiivisessa ajotyöskentelyssä olevia basset hound laumoja. Ruotsissa ja Norjassa ajo – ja jäljestysharrastajia löytyy useita. Tanskassa jäljestysharrastus on basset houndien piirissä nostanut suosiotaan. Puolassa, Tsekeissä, Slovakiassa ja Sloveniassa on ollut aina vannoutuneita jäljestyksen harrastajia.

Ranskan Bassetyhdistys kuvaa basset houndin metsästysominaisuuksia hyvin osuvasti seuraavin sanakääntein (Lähde: Club Du Basset Hound)

- Jäljestystä ja laumaansa rakastava koira: Vankka, urheilullinen, voimakas, mukautuva ja ketterä, basset on kestävä työssään; todellinen maratoonari. Toisin kuin monet muut rodut, se tarvitsee ääntään pystyäkseen ilmaisemaan itseään. Se ei ole mikään pensaiden halkoja työskennellessään, muttei epäröi astua pensaikkoon, kun jälki sinne johtaa.
- Ahkera etsijä: Alku on ratkaiseva vaihe bassetille, joka tarvitsee kunnon alun ajolle. Se hakee erittäin periksiantamattomasti ja tarkasti, laumassa, ja tarkkaillen ajueensa jäseniä. Heti kun yksi ajueesta aloittaa kumean haukun, yhtyy muu lauma siihen välittömästi.
- Erinomainen haku: Hyödyntää maaston maksimaalisesti, työskentelee todella ahkerasti koskaan hylkäämättä jälkeä, joka tuo sitä lähemmäs riistaa. Hakua leimaa hännän eloiset liikkeet ja on tavallista, että koirat aloittavat kumean haukun jo hyvissä ajoin ennen itse ajon alkamista.
- Hieman kylmä lähdössä: Koirien äänien räjähdys (ääni, joka bassetilla on syvä, kumea ja sointuva) ilmoittaa haun alkaneen. Basset on aluksi hieman kylmä ajossa, mutta se lämpenee ajon edetessä.
- Menestyy metsästyksessä: Se on samanlainen ajossa kuin suuret ajuekoirat. Voi ajaa useita tunteja vaihtamatta ajoeläintä periksiantamattomuuden ja erinomaisen kestäväyytensä ansiosta.
- Erinomaisella hajuaistillaan ja lyhyillä raajoillaan bassetit ajossa ovat kuin liimattuja jälkeen loputtomana junana. Ajossa sen voidaan sanoa olevan kaikkea muuta kuin hidas.

Basset hound harrastekoirana Suomessa

Käyttöbassettien suunnittelemassa kyselyssä basset houndin omistajille ja kasvattajille vuonna 2022, jossa haluttiin selvittää mitä basset houndin kanssa harrastetaan, kuinka moni harrastaa jäljestystä tai käyttää basset houndia ajavan koirana ja millaiset sen käyttöominaisuudet tänä päivänä ovat. Pakollinen kysymys oli harrastamisesta, johon vastasi 270 vastaajaa. Sen tuloksissa 40% harrastaa näyttelyitä, 22% koira oli vain lemmikki, 14% jäljesti koiran kanssa ja vain metsästystä reilu 3%. Muita harrastuksia oli vajaa 7% harrasti kaverikoirailua, 6% Noseworkiä, reilu 3% Rally Toko/Toko, 2%:lla koira oli lenkkikaveri ja sitten alle prosentin luokkaa vastattiin, että koira oli ludekoira, hypokoira tai se oli toimistokoira. Myös haku, koirajuoksu, koiratanssi, vetohiihto ja vetolajit nousivat esille.

Voidaan siis miettiä, että basset houndista olisi yllättävän moneksi. Vaikka rotua ei mielletä tottelevaiseksi, niin silti uskaliaimmat rodun edustajat ovat myös koestaneet koiria ko. ominaisuutta vaadittavissa lajeissa.

Rallytoko tilasto 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MESHVY										
MES0										
MES-										
VOBHVY	20% (1 koira)	40% (2 koira)	25% (1 koira)							
VOI0	20% (1 koira)	20% (1 koira)								
VOI-										
AVOBHVY	20% (1 koira)	20% (1 koira)	25% (1 koira)	40% (2 koira)	100% (1 koira)	100% (1 koira)				
AVO0	20% (1 koira)									
AVO-										
ALOBHVY	20% (1 koira)	20% (1 koira)	25% (1 koira)	40% (2 koira)			100% (1 koira)	100% (1 koira)		
ALO0										
ALO-			25% (1 koira)	20% (1 koira)						
Yhteensä	5 koira	5 koira	4 koira	5 koira	1 koira	1 koira	1 koira	1 koira	0 koira	0 koira

Basset hound ajavana koirana Suomessa

Käyttöön ja niiden jäljestys- ja ajo-ominaisuuksista kyselyn vastaajat vastasivat seuraavaa: 71% ilmoitti, että koira on kiinnostunut riistan jäljistä ja peräti 84 % basset houndeista liikkuu innostuneesti ja rohkeasti maastossa. 35 % vastanneiden koirista on ajanut riistaa äänen kanssa, yli puolet koirista eli 61% ajaa itsenäisesti yksin, mutta tyyppillisesti ajot ovat lyhyitä, alle 15 min, lähes puolella vastanneista 48 %. Mutta vain 10 %:lle vastanneista on ammuttu riistaa. Haku-alueen suuruudeksi 15% arvio alle 100 metriksi ja 8% ilmoittaa sen olevan 400 metriä tai enemmän. Noin puolet koirista (53 %) tulee kutsuttaessa pois ajosta ja 95 % vastanneiden koirista ei reagoi laukauksiin.

Metsästyskäyttöön liittyvissä kysymyksissä on vastattu paljon "En osaa sanoa" tai jätetty kokonaan vastaamatta, vaihdellen 15 %:sta jopa 79 %:iin, koska suurin osa kysymyksistä jätettiin vapaaehtoisiksi.

Basset hound ajoi aikoinaan mäyräkoirien säännöin (MÄAJ) ja siirtyi käyttämään dreevereiden ajosääntöjä (DRAJ) vuonna 2008. Basset houndeilla on niiden alkutaipaleilta MÄAJ-tuloksia, mutta koiranetin tilastohauissa aiemmat MÄAJ-tulokset eivät ole saatavilla millekään Bassetkerhon rodulle tulostilastojen kautta.

Basset hound jäljestävänä koirana Suomessa

Jäljestysharrastuneisuudesta kysyttäessä saatiin 70 vastausta, joista 85% ilmoitti harrastavansa haavoittuneen eläimen jäljestämistä (MEJÄ), 10% harrasti eläimen etsintää (esim. etsi kadonnutta koiraa) ja vajaa 3% kadonnutta ihmistä. Tästä voidaan päätellä, että ihmiset harrastavat basset houndin kanssa, mutta hyvin harvoin he tulevat kokeisiin. MEJÄ harrastus on taas viime vuosina ollut selkeässä nousussa alla olevan koiranetin MEJÄ-koeosallistumistaulukon perusteella, vaikkakin vielä kulta-ajoista 1970 ja 1980-lukujen luvuista ollaan kaukana. Vielä 1980-luvun lopussa koiria kävi kokeissa reilu parikymmentä, 1990-luvulla korkeimmillaan 17 koiraa ja 2000-luvulla saattoi olla vuosia jolloin yhtään basset houndia ei startannut tai vain muutama koira kävi kokeessa, 2009 ansiokkaasti 17 koiraa kävi kokeessa, mutta sen jälkeen luvut alkoivat taas laskea, kunnes ovat taas pikkuhiljaa alkaneet nousta ja 2010-luvun puolivälistä koirat ovat saaneet myös voittajaluokkien tuloksia. Suunta on lupaava.

Metsästyskoirien jäljestämiskoe 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

VOT											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
VOT1	50% (5 koiraa)	30% (1 koiraa)	43% (1 koiraa)	44% (1 koiraa)	25% (1 koiraa)	25% (2 koiraa)	14% (1 koiraa)	33% (1 koiraa)			
VOT2	22% (2 koiraa)			22% (2 koiraa)	25% (1 koiraa)	12% (1 koiraa)	14% (1 koiraa)				
VOT3		18% (2 koiraa)	29% (2 koiraa)	11% (1 koiraa)	25% (1 koiraa)	25% (2 koiraa)	29% (2 koiraa)				
VOT4	11% (1 koiraa)	18% (2 koiraa)		11% (1 koiraa)		25% (2 koiraa)	14% (1 koiraa)	33% (1 koiraa)			
VOT5	11% (1 koiraa)	27% (2 koiraa)	29% (2 koiraa)	11% (1 koiraa)	25% (1 koiraa)	12% (1 koiraa)	29% (2 koiraa)	27% (1 koiraa)			
Yhteensä	8 koiraa	11 koiraa	7 koiraa	9 koiraa	4 koiraa	8 koiraa	7 koiraa	3 koiraa	0 koiraa	0 koiraa	0 koiraa
AVD											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
AVD1	67% (2 koiraa)	30% (1 koiraa)	60% (1 koiraa)	100% (2 koiraa)	12% (1 koiraa)			100% (1 koiraa)	22% (1 koiraa)	50% (1 koiraa)	
AVD2	27% (1 koiraa)	32% (2 koiraa)	20% (1 koiraa)		38% (2 koiraa)	25% (1 koiraa)			27% (1 koiraa)		
AVD3					25% (2 koiraa)						
AVD4		17% (1 koiraa)	20% (1 koiraa)		20% (2 koiraa)	25% (2 koiraa)	100% (1 koiraa)			50% (1 koiraa)	100% (1 koiraa)
AVD5									22% (1 koiraa)		
Yhteensä	3 koiraa	6 koiraa	5 koiraa	2 koiraa	8 koiraa	4 koiraa	1 koiraa	1 koiraa	3 koiraa	2 koiraa	1 koiraa
Yhteensä	12 koiraa	17 koiraa	12 koiraa	11 koiraa	12 koiraa	12 koiraa	8 koiraa	8 koiraa	5 koiraa	2 koiraa	1 koiraa

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Bassetkerhon jalostustoimikunnan jalostukseen liittyviin kysymyksiin vastasi 97 vastaajaa. 62 vastaajaa kertoo, että koiralla ei ole esiintynyt ongelmia jalostuskäytössä tai lisääntymisessä. Vastauksista koski koiria, jotka ovat syntyneet vuonna 2010 tai aiemmin 26kpl (15n/11u), 2011-2015 21kpl (14n/7u) tai 2016 jälkeen 15kpl (8n/7u)

11kpl nartun on raportoitu tarvinneen keisarileikkauksen, koska synnytys ei ole muuten onnistunut. Vastauksista koski koiria, jotka ovat syntyneet ennen vuonna 2010 tai aiemmin 6kpl, 2011-2015 2kpl tai 2016 jälkeen 3kpl sekä yksi keisarinleikkaus oli tehty varmuuden vuoksi.

6 kpl narttuja ei ole tullut kantavaksi useista eri uroksilla tehdyistä astutuksista huolimatta. Vain kaksi niistä koski 2011 tai jälkeen syntyneitä narttuja. Neljän uroksen on raportoitu olleen haluton astumaan, vaikka astutusta on yritetty eri nartuilla, eri ajankohtina ja erilaisissa tilanteissa. Kolme niistä on koskenut 2011 tai jälkeen olevia uroksia. Kahdessa tapauksessa 2011 jälkeen on jouduttu turvautumaan keinosiemennykseen, koska luonnollinen astutus ei ole onnistunut.

Löytyy myös 2010 tai ennen raportoituja yksittäisiä tapauksia joissa nartun hoivavietti on ollut huono, uros steriili tai uroksen käyttö ei vain tuota tulosta. Joku narttu on myös ollut 2011-2015 joka on luonut pentunsa ja 2016 tai jälkeen muutama narttu ei ole antanut uroksen astua ollenkaan.

Yleensä ottaen kasvattajat kertovat, että astutus sujuu yleensä hyvin, nartut synnyttävät ongelmitta ja hoitavat sekä imettävät pentuja hyvin. Keskimääräinen pentuekoko on noin 6kpl.

Basset hound rodun kasvattajat 2013 – 2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Aikaa voimassa olevia pentueita: 2 vuotta | 5 vuotta | 10 vuotta | 20 vuotta

Yhteensä 23 kasvattajaa

* Kasvattajatoiminta on voimassa

Kantaja *	Pentueet	Pennut	Ens. pentue	Viim. pentue	Ens. koiran jalostus	Ensimmäinen pentue	FINRA	FINVA	Pentueet muussa rodussa	Yhteensä pentueita
BASHDOY	13	56	2005	2020	4 v 7 kk	0,8	14			13
BASSLETHIC	1	5	2016	2016	7 v 3 kk	1,0				1
BASSMANIAN*	2	15	2015	2017	4 v 2 kk	0,7	5			2
BASSTRICKS	6	49	2002	2016	2 v 8 kk	0,4	19		chou-chen(1) migel(1) ash-bur(5)	20
BLUEBELL WAY*	2	5	2019	2021	4 v 4 kk	0,7				2
COASTBRIDGE*	5	27	2007	2019	4 v 8 kk	0,4	13			5
CREMADELL*	1	3	2018	2018	4 v 6 kk	1,0				1
GOOD MINDS*	3	30	2006	2020	3 v 10 kk	0,2	7		berndtskoru-otakarvainen(1) shulmunkor(2) chou-chen(2)	12
GREAT-BODY'S*	6	39	2013	2022	3 v 3 kk	0,6	1		kunatarkkora(1) terakkoru-koivunen ja koiranjohtajan(1)	19
HEINÄARON*	8	48	1998	2023	4 v 6 kk	0,3	8		hurotskoru(1) fahnskoru(1) karkkoru(1) hvitkoru-ankkuri(1)	53
HOPELESS*	18	99	2001	2021	5 v 1 kk	0,9	26			18
HOT WINGS*	4	19	2012	2021	4 v	0,4	7			4
KALLIANLÄMMEN	6	32	2012	2022	2 v 10 kk	0,5	8		suomenkoru(1)	7
MAIBAS*	2	10	2020	2023	5 v 1 kk	0,5	1			2
MENTHO'S	1	8	2020	2020	2 v 6 kk	1,0	1		berndtskoru-otakarvainen(1)	3
MINITIMANTIN*	1	10	2023	2023	3 v 3 kk	1,0			chou-chen-lyhtikorvainen(1) chou-chen-otakarvainen(1) matkoru(1)	4
PANHEAD	7	52	2006	2013	3 v	0,9	2			7
PRI D'AMPLEX*	23	129	2000	2022	3 v 8 kk	1,0	2		mood(1) wah-soni-membrin(2)	26
TERVAHOVI*	41	263	1987	2022	3 v 8 kk	1,1	49		mäyräkoru-karkkoru(2) mäyräkoru-karkkoru-karkkoru(1) tuhonkoru(1)	90
TÄHTILOISTON*	2	13	2017	2020	2 v 6 kk	0,5	8			2
WOODHEAD	19	94	1987	2015	3 v 5 kk	0,7	20			19
YOUR HIGHNESS	7	48	2009	2018	3 v 11 kk	0,7	3			7
ZANILLOY*	7	40	2011	2021	3 v 11 kk	0,6	8		amokkoru-karkkoru(1) mawfordkoru(1)	41

* Kasvattajatoiminta on voimassa

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Basset houndien omistajat vastasivat 270 koiran osalta luonnekyselyyn vuonna 2022 alla olevan taulukon mukaisesti. Vajaa 67% koki, että koiralla ei esiinny käytösongelmia. Suurimmaksi ongelmaksi koettiin arkuus, sisäsiisteyden puute ja eroahdistus. Vihaisuutta toisia koiria kohtaan on myös joillain uroksilla ja nartuilla ja

samoin muutamia arvaamattomia koiria raportointiin tavatun. Muutama koira pelkää erityisesti vieraita ihmisiä ja joillain on ollut myös vihaisuutta ihmisiä kohtaan. Joitain yliseksuaalisia uroksia löytyy ja joku raportoi kipuaggressiivisesta koirasta samoin kuin myös häiritsevistä ruokavarkaasta.

Ihmisten epäytyvyisyys koiraansa vastanneista vaikuttaa suurelta. Kysymysasettelu tulee tarkistaa, jotta voidaan tehdä kattavia päätelmiä. Jalostuksessa tulee ottaa vastaajien raportoimat ongelmat huomioon.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Basset houndeilla ei ole voimassaolevaa PEVISA-ohjelmaa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

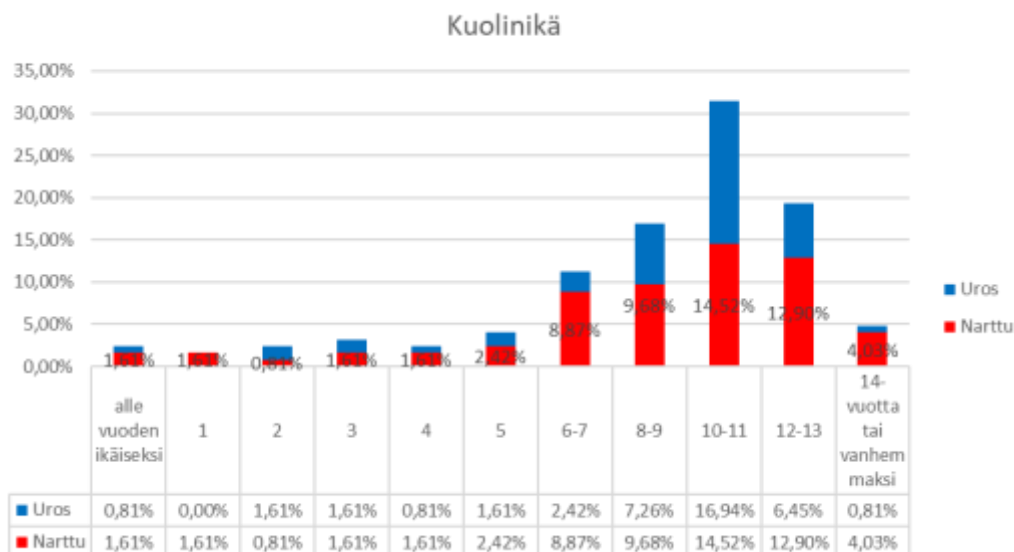
Rodun kotimaa UK:n basset houndien terveysryhmä ilmoittaa seuraavista sairauksista: panosteettis, PCAG, vatsalaukunkiertymä, malassezia-dermatiitti, kyynärnivelenkasvuhäiriö, selkänikamien välilevyjen rappeutuminen ja välilevykalkkeutumat, persistentti Müllerian kanavaoireyhtymä (PMDS) uroksen kaksineuvoisuus ja Laforan tauti (Lähde: UK:n basset houndien terveysryhmä)

Amerikan basset hound yhdistys, maa jossa rotua rekisteröidään eniten maailmassa, ilmoittaa myös lisäksi seuraavista rodussa esiintyvistä sairauksista: Trombopatia ja Mukopolysakkaridoosi tyyppi I (MPS1) (Lähde: BHCA). Näistä ja muista rodulla esiintyneistä sairauksista tarkemmin alla.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Basset houndien terveystarkastukseen saatiin vastauksia 270 eri koiralta. Koirat ovat joko syntyneet aiemmin kuin 2010 tai sen jälkeen. 270 koirasta 119 vastasi koiransa olleen jo kuollut ja kertoi sen kuolin iän sekä syyn. Oheisissa taulukoissa kuolin ikä ja syy eroteltuina.

Basset houndin kuolin ikä (Lähde: Basset houndien terveystarkastus 2022)

Basset houndin kuolinsyyt (Lähde: Basset houndien terveystarkastus 2022)

6, Koiran ikä		koira on jo kuollut		
Count of No	Column Labels			
Row Labels	Narttu	Uros	Grand Total	
Kasvainsairaudet, syöpä	18	13	31	
Vanhuus, luonnollinen tai lopetus	12	10	22	
Selkäsairaus	5	7	12	
Vatsatauti kiertymä	8	4	12	
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	6	2	8	
Sydänsairaus	4	3	7	
Luusto- ja nivelsairaus	3	1	4	
Tapaturma tai liikennevahinko	2	1	3	
Puutiaisten levittämä sairaus, lopetus	1	2	3	
Sisäeritysrauhasten sairaus	1	2	3	
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	2		2	
Maksa ja ruoansulatuskanavan sairaus, muu	2		2	
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	1	1	2	
Epilepsia	1	1	2	
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	1		1	
Munuaisten vajaatoiminta	1		1	
Myrkytys	1		1	
Vierasesine komplikaatiot	1		1	
Leikkauskomplikaatiot	1		1	
Iho- ja korvasairaudet		1	1	
Grand Total	71	48	119	

Basset houndin kuolinsyyt (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Henoitustiesairaus	9 vuotta 2 kuukautta	2
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 6 kuukautta	3
Iho- ja korvasairaudet	8 vuotta 3 kuukautta	3
Kadonnut	5 vuotta 3 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	8 vuotta 9 kuukautta	40
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 4 kuukautta	7
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 0 kuukautta	6
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	6 vuotta 7 kuukautta	2
Luusto- ja nivelsairaus	6 vuotta 3 kuukautta	6
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 8 kuukautta	23
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 2 kuukautta	22
Selkäsairaus	8 vuotta 5 kuukautta	19
Silmäsairaus	5 vuotta 6 kuukautta	2
Sisäeritysrauhasten sairaus	8 vuotta 7 kuukautta	2
Sydänsairaus	10 vuotta 3 kuukautta	11
Tapaturma tai liikennevahinko	3 vuotta 4 kuukautta	13
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 2 kuukautta	44
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	8 vuotta 9 kuukautta	7
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 7 kuukautta	56
Kaikki yhteensä	9 vuotta 1 kuukautta	269

4.3.4 Lisäntymisen

Terveystarkastuksessa kysyttiin vastaajilta onko koiraa yritetty käyttää jalostukseen. Jopa 100 vastaajaa kertoi, että koiraa on yritetty käyttää jalostukseen. Näistä 65 kpl oli narttuja ja loput uroksia. 57kpl oli syntynyt vuoden 2010 jälkeen ja 26 kpl raportoi jalostuskäyttöyrityksistä vuoden 2016 tai sen jälkeen.

Yllä basset houndien terveystarkastuksen vastanneiden jalostuskäytön ongelmista. Kysymykseen vastauksia kertyi 97 kpl:lta, joista vastauksista narttuja koski 68% ja loput olivat uroksia. Vastanneista 44 koski vuonna 2010 tai aiemmin syntyneitä koiria ja reilu 27% vuoden 2011 ja reilu 27% vuoden 2016 tai jälkeen syntyneitä koiria. Noin 60% vastausten mukaan jalostuskoiran lisääntymisessä ei ole todettu ongelmia. Keisarinleikkaukseen on jouduttu pienen pentuekoon tai yllättävien ongelmien ilmetessä synnytyskessä n. 11%:ssa, mutta

määrällisesti tämä koskee vuoden 2016 sekä joitain ennalta suunniteltuja keisarinleikkauksia yksittäisen pennun ollessa kyseessä on ilmoitettu. 6% vastaajista ilmoittaa, että narttu ei ole tullut kantavaksi useista yrityksistä huolimatta. Joitain haluttomia uroksia on raportoitu tai että narttu ei ole antanut yhdenkään uroksen astua tai tullut vasta useiden yritysten jälkeen kantavaksi. On myös ilmoitettu yksi täysin steriili uros sekä ettei uroksen käyttö ole vain tuottanut tulosta.

Kyselyssä ei kysytty narttujen juoksuista, mutta rodun kasvattajat kertovat, että keskimäärin narttujen ensimmäiset juoksut ovat 5-7 kuukauden iässä. Juoksukierro on normaalisti 5-7 kuukautta ja juoksut kestävät noin kolme viikkoa. Tärppipäivät asettuvat tyypillisimmin 11-14 päivän välille, mutta myös hyvin nopeajuoksuista narttulinoja esiintyy ja joillakin tärppipäivä voi olla jo 7:tenä päivänä juoksujen alusta laskettuna. Voimakkaat valeraskausoireet ovat yleisiä ja siksi moni nartun omistaja varmaankin päätyy sterilisoimaan narttunsa viimeistään keski-ikässä.

Urokset ovat sukukypsiä noin 7 kuukauden ikäisestä. Joitain täysin steriilejä uroksia on raportoitu tai, että uroksen on havaittu olevan väliaikaisesti steriili jossain vaihetta elämää.

Lisääntymisongelmat (Lähde: Basset hound terveystutkimus 2022)

Count of No Row Labels	Column Labels		
	Narttu	Uros	Grand Total
Koiran jalostuskäytössä tai lisääntymisessä ei ole havaittu ongelmia	38 %	26 %	64 %
Narttu on tarvinnut keisarileikkauksen, koska synnytys ei ole muuten onnistunut	11 %	0 %	11 %
Narttu ei ole tullut kantavaksi useista eri uroksilla tehdyistä astutuksista huolimatta	6 %	0 %	6 %
En osaa sanoa	3 %	1 %	4 %
Uros ei ole halunnut astua, vaikka astutusta on yritetty eri nartuilla, eri ajankohtina ja erilaisissa tilanteissa	2 %	2 %	4 %
Jouduttu turvautumaan keinosiemennykseen, koska luonnollinen astutus ei onnistunut	1 %	1 %	2 %
Narttu ei ole antanut yhdenkään uroksen astua	2 %	0 %	2 %
Keisarileikkaus on tehty varmuuden vuoksi, Koiran jalostuskäytössä tai lisääntymisessä ei ole havaittu ongelmia	1 %	0 %	1 %
Narttu oli kantavana, mutta loi pennut	1 %	0 %	1 %
Narttu on tarvinnut keisarileikkauksen, koska synnytys ei ole muuten onnistunut, Nartun hoivavietissä esiintyi puutteita	1 %	0 %	1 %
Narttu tuli kantavaksi vasta usean yrityksen jälkeen (eri juoksuista)	1 %	0 %	1 %
Steriili uros	0 %	1 %	1 %
Uroksen käyttö ei tuota tulosta	0 %	1 %	1 %
Grand Total	68 %	32 %	100 %

Pentukuolleisuuskysymykseen saatiin 40 kpl vastauksia. Yli 50% kasvattajista ilmoitti ettei kuolleita pentuja syntynyt ja jos niitä ilmeni, niin yli 30% tapauksissa vain yksi, 2,5% muutama ja kolme tai enemmän 12,5%. Syyt pentukuolemille yli 55% kyseessä oli kuolleena syntyneet pennut, vajaa 17% tapauksissa kyse oli lopetus synnyntä vian takia ja 11% joko tapaturman tai jonkinlaisen tulehduksen takia. Reilu 5% oli kyse kuihtuvasta pennusta, eikä syytä kuolemalle löytynyt.

Eläinlääkäreiden mukaan myös basset houndin sperman laatu on viime vuosina selvästi heikentynyt. Syytä rotukoirien sperman laadun heikentymiseen ei täysin tunneta.

Bassetkerhon jalostustoimikunnan terveystutkimuksessa sukuelin- tai virtsatiesairauksia ilmoitti 14 % vastanneista ja näistä 8 % oli uroksilla (eturauhasen laajentumaa tai tulehdusta). Nartuilla 3 % vastanneista on havaittu voimakkaita valeraskausoireita. Neljäsosa kyselyyn vastanneista ilmoittaa koiransa käytöstä tai yrityksestä käyttää jalostukseen. 77 % koirista ei ole havaittu ongelmia. Neljänneksellä vastanneista esiintyy sterilointeja tai kastroitioita terveydellisistä syistä tai niitä ennaltaehkäisevänä operaationa.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Basset houndin liioitelluista piirteistä tarkemmin kohdassa 4.4. Ulkomuoto. Basset hound on matalaraajainen suuri koira, jolla voi olla liikaa löysää nahkaa. Se saattaa lisätä avonaisten silmäluomien ongelmaa. Rodulla esiintyy liian suurta luomirakoa sekä luomen ulos- ja sisäänpäin kiertymää, joista tarkemmin alla olevassa

silmäsairaudet kohdassa. Basset houndin iholla on luontaisesti suurempi hiivan määrä ja tämä saattaa altistaa sen myös bakteeritulehduksille tai hiivan liikakasvulle, joista myös tarkemmin ihosairauksissa. Se on matala pitkä koira ja kondystroofisena rotuna sen selän ja etuosan terveeseen rakenteeseen tulee kiinnittää huomiota. Näistä myös alla luustosairauksien kohdalla. Pienet pentuekoot voivat johtaa polttoheikkouteen ja ylisuuriin pentukokoihin, jolloin synnytys ei suju normaalisti.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Vuonna 2022 Suomen Bassetkerhon jalostustoimikunta teki terveystarkastuksen, jolla pyrittiin selvittämään rodun terveyteen liittyviä haasteita. Se toteutettiin sähköisellä lomakkeella, johon halukkaat saivat vastata niin elävistä kuin jo kuolleista omistamistaan koirista. Kyselyyn saatiin tiedot 270 koirasta, vastauksista vanhimmat olivat 30-vuotta sitten syntyneiden koirien tuloksia ja 65% vastauksista koski 2011 tai sen jälkeen syntyneitä koiria. Sairauksien alla kerrotaan kyselyssä esiin tulleista asioista

Vastaajista yli 85% on ollut sitä mieltä, että koira on aina ollut terve ja hyvinvoiva tai että sillä ei ole ollut merkittäviä sairauksia. Reilun 5% mielestä koira on sairastanut sen elinaikanaan paljon ja sillä on ollut vaikutusta sen elämänlaatuun.

BASSET HOUNDIN SAIRAUKSISTA LUUSTOSAIRAUDET

Terveystarkastuksessa ontumisesta ja tuki- ja liikuntaelinsairauksista kysymykseen 78% koiran omistajista on vastannut, ettei koiralla ole todettu merkittävää ontumaa tai liikuntavaikeutta elämän aikana. 14% ilmoittaa että kasvuaikana on ollut ontumista ja loput 8% ilmoittaa ontumisen tai liikuntavaikeuden olleen pitkäkestoista ja on pitänyt hakeutua lääkäriin. Ongelmista ilmoittaneilla 35% on pysynyt lieväoireisena, 24% on ollut ohimenevää mutta pitkittynyttä haittaa. 19% ilmoittaa ongelmien olleen pysyviä ja 17% on joutunut näistä turvautumaan leikkaushoitoihin sekä 3,5% ilmoittaa ongelman vaikuttaneen harrastuskäyttöön.

Panosteitti

Panosteitti on kivulias luun ytimen tulehdus, jota esiintyy nuorilla, nopeasti kasvavilla suurirotuisilla pennuilla. Sitä kutsutaan myös kasvukivuksi. Sairastuneilla pennuilla voi esiintyä tuki- ja liikuntaelimistön kipuja, samantyyppisiä kuin ihmisten kasvukivut. Panosteitin tarkkaa syytä ei tunneta, mutta tutkijoiden teorian mukaan liiallinen proteiinin saanti ruokavalioista voi olla osittain syyllinen. Sairaudella on todennäköisesti myös perinnöllinen osa, koska jotkut rodut sairastuvat paljon yleisemmin kuin toiset. Basset hound esimerkiksi sairastuu todennäköisemmin, kuin moni muu rotu. Panosteittia esiintyy yleisemmin uroksilla kuin nartuilla. Yleinen sairastumiskä on 5–18 kuukautta, mutta joitain tapauksia on raportoitu myös keski-ikäisillä koirilla. Kun koiralle kehittyy panosteitti, kipu- ja ontuminen voivat jatkua ajoittain, kunnes koira on 1–2-vuotias.

(Lähde: AKC)

Terveystarkastuksessa yksikään vastaaja ei ilmoittanut koiralla olleen panosteittia, mutta 39(18n/21u) vastaaja kertoi ohimenevistä kasvuiän ontumisista. Suoraan ei kysymysasettelusta voi päätellä, että kyseessä olisi ollut vain panosteittia.

Kyynärnivelenkasvuhäiriö

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varisliisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia

(nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi. (Lähde: SKL)

Kyynärniveltilasto lausuntovuosittain (2013-2022): (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	0	1	2	3	Yhteensä	Vuosi	0	1	2	3
2013	0	1	0	0	1	2013	0%	100%	0%	0%
2014	0	0	0	0	0	2014				
2015	0	0	0	0	0	2015				
2016	0	1	0	0	1	2016	0%	100%	0%	0%
2017	0	1	0	0	1	2017	0%	100%	0%	0%
2018	2	0	0	0	2	2018	100%	0%	0%	0%
2019	5	1	0	0	6	2019	83%	17%	0%	0%
2020	3	0	0	0	3	2020	100%	0%	0%	0%
2021	4	1	1	0	6	2021	67%	17%	17%	0%
2022	6	2	0	0	8	2022	75%	25%	0%	0%
Yhteensä	20	7	1	0	28	Yhteensä	71%	25%	4%	0%

Suomessa basset houndien kyynärpäitä ei ole vuosittain moniakaan lausuttu. Basset hound yhdistys on lähtenyt aktiivisesti tukemaan kuvauksia ja viime vuosina kuvausmäärät ovat alkaneet kasvaa. 71% on lausuttu 0:ksi, 25% 1 sekä 4% 2.

Osa kuvanneista lähettää kuvat lausuttavaksi erilliselle INC (kyynärnivelen inkongruenssilausunnolle). Terveystutkimuksessa kyynärnivelen kasvuhäiriöstä raportoi 7kpl (4u/3n), joista 2010 tai ennen on 3u/1n, 2011-2015 2n sekä 1 u 2016 jälkeen,

Suomessa arvostelussa käytetään IEWG:n (International Elbow Working Group) esittämää kansainvälistä kyynärniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

0	Ei muutoksia.	Normaali kyynärniveli.
1	Lievät muutokset.	Lievät nivelrikkomuutokset (artroosi) yleensä ensiksi kyynärpään ulokkeen (processus anconaeus) yläpinnassa (2 mm vahvuuteen saakka) ja/tai lievästi lisääntyntä luun tiiviyyttä varisliisäkkeen (processus coroneidu) kantaosassa.
2	Kohtalaiset muutokset.	Edellä mainittuja muutoksia 5 mm saakka ja/tai selkeästi lisääntyntä luun tiiviyyttä varisliisäkkeen kantaosassa ja/tai muita kyynärniveldysplasiaan (kiinnittymätön kyynärpään uloke, sisemmän varisliisäkkeen sairaus, osteokondroosi) viittaavia muutoksia ja/tai lievää nivelen epämuotoisuutta.
3	Voimakkaat muutokset.	Edellisen ylittävät nivelrikkomuutokset/voimakas nivelen epämuotoisuus. Todettavissa oleva kyynärniveldysplasia (kiinnittymätön kyynärpään uloke, isemmän varisliisäkkeen sairaus, osteokondroosi).

Kyynärnivelen inkongruenssi

Koiran kyynärvarsi koostuu kyynär- ja varttinäluusta, jotka yhdessä olkaluun kanssa muodostavat kyynärnivelen. Varttinä- ja kyynärluu nivELYTvät ranteen pikkuluiden kanssa. Kondrodystrofisilla koiraroduilla on perinnöllinen luiden kasvuhäiriö, joka aiheuttaa jalkojen luiden pituuskasvun häiriintymisen jo sikiöaikana, ja näillä roduilla on tyypillisesti lyhyet raajat ja pitkäkö matala runko. Tyyppirotu on mäyräkoira, ja muita tähän ryhmään kuuluvia rotuja ovat mm. kiinanpalatsikoira, corgit, länsigöötanmaan pystykorva, skyenterrieri ja havannankoira. Varsin erilaisia rotuja, mutta kaikkia yhdistää sama lyhytjalkaisuuden aiheuttava mutaatio.

Luiden pituuskasvu tapahtuu rustoisten kasvulevyjen kohdalla. Pituuskasvu loppuu, kun kasvulevyt ovat luutuneet kiinni. Kaikilla kondrodystrofisten rotujen koirilla raajojen luut ovat lyhyemmät ja paksummat ja myös normaalia käyremmät, mutta toisinaan kyynärluun kasvulinja sulkeutuu liian aikaisin ja varttinäluun

jatkaessa kasvuaan luiden mittasuhteet muuttuvat epänormaaleiksi. Seurauksena voi olla kyynärluun epäyhdenmukaisuus (inkongruenssi), kun ”liian pitkä” varttinäluu muodostaa portaan nivelpintaan tai varttinäluusta tulee liioitellun käyrä. Joskus varttinäluun yläpää menee osittain sijoiltaan. Joillain koirilla häiriö näkyy tassujen kiertymisenä ulospäin ja ranteiden taipumisena sisäänpäin. Kondrodystrofisilla roduilla taipumus kasvulinjan liian aikaiseen sulkeutumiseen on perinnöllinen ja siksi sitä voidaan vastustaa jalostusvalinnoilla.

Skyenterrieri-rodussa tehdyssä tutkimuksessa (Lappalainen ym. 2016) osoitettiin, että kyynärnivelen epäyhdenmukaisuus on yhteydessä ns. pentuontumiseen, joka on rodulla hyvin yleistä; noin kolmasosa pennuista ontuu kasvun aikana ja osa ontuu myös aikuisena. Koirat, joilla havaittiin röntgenkuvissa kohtalainen tai voimakas kyynärnivelen epäyhdenmukaisuus olivat niitä, jotka ontuivat pentuina tai aikuisina. Tutkimuksessa oli mukana 50 koiraa, joista kaikki aikuisina ontuneet olivat ontuneet myös kasvuiässä. Tutkimuksen yhtenä tarkoituksena oli kehittää matalaraajaisille koirille oma kyynärnivelen röntgenseulontaohjelma. Kennelliiton nykyisin käytössä oleva kyynärnivelen kuvausmenetelmä ja nivelen arviointi ei sellaisenaan sovellu matalaraajaisille koirille, koska siinä ei arvioida kyynärnivelen epäyhdenmukaisuutta.

Kyynärnivelen epäyhdenmukaisuus näkyy parhaiten röntgenkuvassa, jossa niveltä ei ole taivutettu (avautumiskulma 90 astetta tai enemmän). Röntgenkuvassa täytyy näkyä kyynärnivelen lisäksi koko kyynärvarsi. Epäyhdenmukaisuus (inkongruenssi) arvioidaan asteikolla INC0 – INC3, jossa INC 0 on yhdenmukainen ja INC3 on voimakkaasti epäyhdenmukainen nivel. Kondrodystrofisilla roduilla INC1 on vielä ”normaali”, mutta INC2- ja INC3-kyynärnivelet ovat selvästi epänormaaleja. Jalostuskoirien valinnassa olisi hyvä suosia INC0- ja INC1-nivelisiä koiria. INC2- tai INC3-nivelisiä koiria käytettäessä ne pitäisi yhdistää INC0:n kanssa (tai INC1:n, jos rodussa ei ole riittävästi INC0-nivelisiä koiria). Eri rotujen tilanne saadaan selville ainoastaan kuvaamalla riittävä määrä koiria, minkä jälkeen voidaan tehdä tarkempia rotukohtaisia jalostussuosituksia. (Lähde: SKL)

Oireilevasta kyynärnivelen inkongruenssista on raportoinut 7kpl (1u/6n), joista 1u/4n on 2010 tai aiemmin, 1n 2011-2015 sekä 2n 2016 tai jälkeen syntyneitä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelen kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutuminen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuva jalostusvalinta johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on

tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria. (Lähde: SKL)

Lonkkaniveltilasto lausuntovuosittain (2013-2022): (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	A	B	C	D	E	Yhteensä	Vuosi	A	B	C	D	E
2013	0	0	1	0	0	1	2013	0%	0%	100%	0%	0%
2014	0	0	0	0	0	0	2014					
2015	0	0	0	0	0	0	2015					
2016	0	0	0	0	1	1	2016	0%	0%	0%	0%	100%
2017	0	1	1	0	0	2	2017	0%	50%	50%	0%	0%
2018	0	0	2	0	0	2	2018	0%	0%	100%	0%	0%
2019	0	2	1	4	0	7	2019	0%	29%	14%	57%	0%
2020	0	1	3	2	0	6	2020	0%	17%	50%	33%	0%
2021	0	2	4	1	0	7	2021	0%	29%	57%	14%	0%
2022	0	1	0	2	0	3	2022	0%	11%	67%	22%	0%
Yhteensä	0	7	18	9	1	35	Yhteensä	0%	20%	51%	26%	3%

Suomessa basset houndien lonkkia ei ole vuosittain moniakaan lausuttu. Basset hound yhdistys on lähtenyt aktiivisesti tukemaan kuvauksia ja viime vuosina kuvausmäärät ovat alkaneet kasvaa. Yksikään ei ole saanut A:ta, 20% on lausuttu B:ksi, 51% C:ksi sekä 10% D:ksi ja 3% E:ksi. Alla arvosteluasteikko.

Terveystutkimuksessa HDstä on raportoinut 9kpl (5u/4n), joista 2u/1n on 2010 tai aiemmin syntynyt, 1n 2011-2015, sekä 3u/2n 2016 tai myöhemmin.

FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

A	Ei muutoksia
B	Lähes normaali / rajatapaus
C	Lievä dysplasia
D	Kohtalainen (keskivaikea) dysplasia
E	Vaikea dysplasia

Selkänikamien välilevyjen rappeutuminen ja välilevykalkkeutumiset

Koirilla tunnetaan kaksi FGF4-retrogeeniä, jotka vaikuttavat lyhentävästi jalkojen pituuteen. Tämä mutaatio on todennäköisesti hyvin yleinen useimmilla mäyräkoiratyyppien koirilla, kuten basset houndilla. Rappeutuneet välilevyt ovat alttiita vaurioille ja seurauksena on mäyräkoirahalvauksena tunnettu välilevytyrä. Sen oireet voivat vaihdella muutaman päivän kestävästä selkävaikeudesta täydelliseen takajalkojen halvaantumiseen. Jos välilevytyrä on kaularangan alueella, oireina ovat voimakas kaulan alueen kipu ja joskus etu- ja takajalkojen halvausoireet. Tyypillisin sairastumisikä on 4–5 vuotta. (Lähde: SKL)

Kondrodystrofiassa roduilla pitkälle rappeutuneet välilevyt voivat kalkkeutua. Kalkkeutumistaipumuksella on perinnöllinen tausta ja kalkkeutuneiden välilevyjen määrällä on yhteys sairastumisriskiin. Koirista, joilla ei ole yhtään kalkkeutunutta välilevyä, vain harvat sairastuvat. Kalkkeutuneet välilevyt näkyvät röntgenkuvissa, mikä mahdollistaa sairauden vastustamisen röntgenseulonnan avulla. Tutkimuksissa on todettu, että välilevyt kalkkeutuvat kahteen ikävuoteen mennessä. Osa kalkkeutumista voi myöhemmin kadota ja siksi röntgenkuvauksen suositeltu ikä on 24–42 kuukautta. Sairauden vähentämiseksi tulisi jalostuksessa suosia koiria, joilla on mahdollisimman vähän kalkkeutuneita välilevyjä. (Lähde: kennelliitto)

Vuoden 2022 terveyskyselyssä 5% (7n/7u) raportoi selän välilevytyrästä tai oireista. Niistä 4kpl (1n/3u) on 2010 tai jälkeen syntyneissä ja 10kpl (6n/4u) 2011-2015 syntyneitä.

Spondyloosi

Spondylosis deformans eli spondyloosi on selkärangan rappeumasairaus, jossa selkänikamien rajoille muodostuu luupiikkejä ja/tai -siltoja. Spondyloosia kehittyy usein normaalistikin ikääntymisen myötä, mutta bokkereilla rappeumaa todetaan jo nuorilla koirilla. Spondyloosi on todettu perinnölliseksi sairaudeksi bokkereilla (perinnöllisyys 0,42–0,62), joten sitä voidaan vastustaa jalostusvalinnoilla.

Silloittumat ovat yleisimpiä rintarangan loppuosassa ja lannerangan sekä ristiselän alueella, joten rinta- ja lannerangasta otetut sivukuvat ovat riittäviä kartoituskuvaamisessa. Spondyloosin suositeltava kuvausikä bokkereilla on 2 vuotta, jolloin ikääntymismuutoksia ei vielä ole, mutta perinnölliset muutokset ovat ehtineet muodostua. Vanhalle koiralle sallitaan hieman enemmän muutoksia kuin saman lausunnon saavalle nuorelle koiralle, mutta eri-ikäisten koirien lausuntoja on vaikea verrata suoraan, koska ikääntymismuutosten osuutta on hankalaa arvioida. Kuitenkin kannattaa muistaa, että spondyloosi on etenevä sairaus, joten puhdas selkä tai vain lievät muutokset vanhemmalla koiralla on jalostuksellisesti erittäin merkittävä löydös.

Spondyloosia pidettiin pitkään koiralle merkityksettömänä oireettomana ikääntymismuutoksena. On kuitenkin havaittu, että selkärangan muodostuneet luupiikit ja silloittumat voivat aiheuttaa koiralle vaihtelevan asteisia oireita kuten jäykkyyttä, ontumista, epämääräisiä selkäkipuja ja hyppämishaluttomuutta. Kehittymässä olevat luupiikit voivat murtua tai hangata toisiaan aiheuttaen tulehduskipua alueella – toisinaan paikalliset oireet helpottavat kun luutuminen etenee täydeksi sillaksi. Ventraalinen eli nikamien alapuolelle muodostuva siltamuodostus jäykistää selkää rasittaen viereisiä nikamavälejä. Harvinaisempi lateraalinen eli nikamien sivuille muodostuva spondyloosi voi painaa hermojuuria ja aiheuttaa koiralle rajujakin oireita, kuten virtsan ja ulosteen pidätyskyvyttömyyttä tai halvausoireita. Tällaisen tilanteen diagnosointi vaatii useimmiten röntgenkuvauksen lisäksi tietokonetomografia (CT) tai magneetti (MRI) tutkimuksen. Spondyloosia sairastavien koirien oireilu vaihtelee voimakkaasti yksilöittäin ja jopa vaikeaa spondyloosia sairastava bokseri voi olla täysin oireeton, joten kartoituskuvaaminen on jalostuksellisesti tärkeää.

Spondyloosin periytymismekanismeja ei tarkkaan tiedetä, joten voidaan noudattaa yleistä vastaavanlaisten sairauksien jalostuksesta annettua suositusta: käytettäessä spondyloosia sairastavaa koiraa pyritään etsimään sille partneri, joka on spondyloosivapaa (SP0) tai jolla on vain lieviä muutoksia. Nuoren, keskivaikeaa (SP3) spondyloosia sairastavan koiran jalostuskäyttöä tulee harkita tarkkaan ja vaikeaa (SP4) spondyloosia sairastavat yksilöt tulisi sulkea pois jalostuksesta. Sukua tulee katsoa laajemminkin eli myös vanhempien ja pentuesisarusten lausunnot kannattaa huomioida koiran perimän ja ilmiäisun vaikutuksen arvioimiseksi.

On tärkeää muistaa, että selkänikamissa voi olla paljon muitakin sairauksia kuin spondyloosi, joten spondyloosipuhdas (SP0) selkä ei aina ole sama kuin terve selkä. Välimuotoiset nikamat erityisesti lannerangan lopun ja ristiselän välissä (L7–S) ovat melko yleisiä ja altistavat ristiselän kivuille tai toimintahäiriöille usein jopa enemmän kuin spondyloosi. (Lähde: SKL)

Virallisissa selkälausuntoja ei ole basset houndeille tehty paljon, mutta 25 tutkitusta tapauksesta 10 vuoden sisällä on todettu kaksi lievää tapautta. Eli todettu < 3 mm piikkejä korkeintaan 4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä korkeintaan 3 nikamavälissä tai saareke korkeintaan 2 nikamavälissä.

Terveystutkimuksessa Spondyloosi, selkänikamien luusilloittuma (oireileva) tuli 5 vastausta ja vastaukset jakautuvat kaikille aikajaksoille. Yksi spondyloosi/selkänikamien luusilloittuma (ei oireileva) ilmoitettiin.

Spondyloositolasto lausuntovuosittain (2013-2022) (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	0	1	2	3	4	5	Yhteensä
2013	0	1	0	0	0	0	1
2014	0	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0	0
2016	1	0	0	0	0	0	1
2017	0	0	0	0	0	0	0
2018	1	0	0	0	0	0	1
2019	5	0	0	0	0	0	5
2020	4	1	0	0	0	0	5
2021	6	0	0	0	0	0	6
2022	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	23	2	0	0	0	0	25

Vuosi	0%	100%	0%	0%	0%
2013	0%	100%	0%	0%	0%
2014					
2015					
2016	100%	0%	0%	0%	0%
2017					
2018	100%	0%	0%	0%	0%
2019	100%	0%	0%	0%	0%
2020	80%	20%	0%	0%	0%
2021	100%	0%	0%	0%	0%
2022	100%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	92%	8%	0%	0%	0%

Arvostelussa käytettävä asteikko (1.6.2013 alkaen):

SP0, puhdas	Ei muutoksia
SP1, lievä	Todetaan < 3 mm piikkejä korkeintaan 4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä korkeintaan 3 nikamavälissä tai saareke korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP2, selkeä	Todetaan silloittuma (täysi tai vajaa) korkeintaan 2 nikamavälissä ja/tai suuria saarekkeita korkeintaan 2 nikamavälissä.
SP3, keskivaikkea	Todetaan silloittumia (täysiä tai vajaita) ja/tai suuria saarekkeita 3–7 nikamavälissä.
SP4, vaikea	Edellisiä vakavammat muutokset

Välimuotoiset selkänikamat

Välimuotoinen lanne-ristinikama (lumbosacral transitional vertebra, LTV) on yleinen synnynnäinen ja perinnöllinen nikamaepämuodostuma, jonka periytymismekanismia ei tunneta. LTV:llä tarkoitetaan nikamaa, jossa on sekä lanne- että ristinikaman piirteitä. Välimuotoinen nikama voi olla viimeinen lannenikama (L7), jolloin puhutaan sakralisaatiosta tai ensimmäinen ristiluun nikama (S1), jolloin puhutaan lumbalisaatiosta. Muutos voi olla symmetrinen eli samanlainen oikealla ja vasemmalla puolella tai epäsymmetrinen, jolloin selällään otetussa röntgenkuvassa nähdään puoliero. Diagnoosi tehdään usein lonkkakuvasta, josta voidaan nähdä koiran ristiluun ja lanne-ristiluuliitos yhdestä suunnasta ("ylhäältäpäin"). Joillain koirilla lannenikamien lukumäärä on poikkeava, normaalin 7 nikaman sijaan näillä koirilla on 8 (L8) tai 6 (L6) lannenikamaa. L8 eli lumbarisaatio tarkoittaa että ristiluun 1. nikama on muodoltaan lannenikama ja L6 (sakralisaatio) tarkoittaa, että 7. lannenikama on muodoltaan ristinikama. Tämä on yksi LTV:n muoto ja se toteamiseen tarvitaan sekä rinta- ja lannerangan sivusuunnassa otetut röntgenkuvat. Lannerankakuvassa tulee näkyä koko ristiluun alue.

LTV:tä esiintyy useilla koiraroduilla, ja ainakin saksanpaimenkoirilla sen yhteydestä selkävaikeuksiin on tutkimustietoa. LTV altistaa lanne-ristiluuliitosalueen varhaiselle rappeutumiselle, minkä seurauksia voivat olla takaselän kivut ja pahimmassa tapauksessa takajalkojen halvausoireet. Hoitona käytetään lepoa ja kipulääkkeitä ja vakavimmissa tapauksissa leikkaushoitoa. Kotikoirina sairastuneet koirat pärjäävät usein melko hyvin, mutta ennuste paluusta harrastus- tai työkoiraksi on epävarma.

Virallisissa selkälausuntoja ei ole basset houndeille tehty monia. mutta ne joilla LTV on lausuttu, on suurin osa saanut lausunnon ei muutoksia. Joitain LTV1 muutoksia on löytynyt ja yksi LTV4.

LTV:stä voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttänyt koira. Arvostelun perusteet ja kuvaesimerkit eri asteista löydät tästä. Arvostelussa käytetty asteikko:

LTV0	Ei muutoksia
LTV1	Jakautunut ristiluun keskiharjanne (S1–S2)
LTV2	Symmetrinen välimuotoinen lanne-ristinikama
LTV3	Epäsymmetrinen lanne-ristinikama
LTV4	6 tai 8 lannenikamaa

Patellaluksaatio

Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Vika on periytyvä. Polvilumpion rakennetta säätelevät useat eri geenit, joiden esilletulua myös ympäristö muokkaa. Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I - asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III - asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetkittäin raajaansa sen sijaan että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV - asteen luksaatioissa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos välttämättä ole lopullinen. Huomioitavaa, että patellaluksaatiotutkimus ei kerro koiran riskistä sairastua risticideongelmaan.

Lievien patellaluksaation muotojen hoidoksi riittää yleensä lepo ja kipulääkitys. Jos tämä ei auta, patellaluksaatiota voidaan hoitaa kirurgisesti. Leikkausmenetelmiä on useita. Vaikeimman asteen luksaatioissa hoito voi vaatia useita leikkauksia ja ennuste voi olla huono. (Lähde: SKL)

Virallisissa patellalausuntoja ei ole basset houndeille tehty paljon, mutta 29 tutkitusta tapauksesta 10 vuoden sisällä on todettu kahdeksan lievää tapausta asteella 1.

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia):

0	Polvilumpio ei luksoitu.
Aste 1	Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
Aste 2	Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
Aste 3	Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
Aste 4	Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

Patellaluksaatiotilasto lausuntovuosittain (2013-2022): (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	0	1	2	3	4	spottit	Yhteensä	Vuosi	0	1	2	3	4	spottit
2013	3	2	0	0	0	0	5	2013	60%	40%	0%	0%	0%	0%
2014	1	1	0	0	0	0	2	2014	30%	50%	0%	0%	0%	0%
2015	0	0	0	0	0	0	0	2015	0%	0%	0%	0%	0%	0%
2016	1	0	0	0	0	0	1	2016	100%	0%	0%	0%	0%	0%
2017	0	1	0	0	0	0	1	2017	0%	100%	0%	0%	0%	0%
2018	2	1	0	0	0	0	3	2018	67%	33%	0%	0%	0%	0%
2019	3	2	0	0	0	0	5	2019	60%	40%	0%	0%	0%	0%
2020	3	1	0	0	0	0	4	2020	75%	25%	0%	0%	0%	0%
2021	4	0	0	0	0	0	4	2021	100%	0%	0%	0%	0%	0%
2022	4	0	0	0	0	0	4	2022	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Yhteensä	21	8	0	0	0	0	29	Yhteensä	72%	28%	0%	0%	0%	0%

Häntämutka

Häntämutkia on pidetty degeneraationa. Ilmiö liittyy luun muodostumisen häiriöihin. Pennun syntyessä häntä on rakentunut nikamarungoista, jotka näkyvät peräkkäisinä, tasakulmaisina suunnikkaina. Aivan kuten raajojenkin putkiluihin, alkaa kasvun aikana nikamarustojen päihin kehittyä luutumispisteitä. Ne kasvavat hiljalleen, kunnes nikaman pää luutuu kokonaan. Nikaman pääterusto vastaa putkiluiden kasvurustoa myös siinä, että sen avulla häntänikamat kasvavat pituutta. Leveä ja tasainen nikamapää vastaa seuraavaan bamburungon lailla, jolloin häntä pysyy suorana. Jos päätelevy ei kehity, seuraava normaalirunkoinen

nikama liittyy vialliseen kulmautuneena, jolloin syntyy mutka. Jos monta kehittymätöntä nikamaa seuraa toisiaan, häntä lyhenee. Nikamapäiden luutuminen alkaa koirilla vasta noin neljän kuukauden iässä, ja varmuudella asia voidaan todeta röntgenkuvauksella vasta kasvukauden päätyttyä, noin 8-12 kuukauden iässä. (Lähde: Koiramme.fi)

Basset houndeilla on raportoitu terveystutkimuksessa reilu 5%:lla häntämutkia. 270 vastanneesta 14 (7u/7n) raportoi hännän nikamaviasta; 9(6u/3n) näistä on syntynyt 2010 tai ennen ja 2u 2011-2015 ja 3kpl (1n/2n) 2016 tai sen jälkeen.

Purentaviat ja ylimääräiset hampaat

Basset houndilla on raportoitu terveystutkimuksessa 2,5%:lla ylimääräisiä hampaita ja saman verran purentavirheitä. 270 vastanneesta ylimääräisiä hampaita on ollut 8kpl (6n/2u); näistä 3kpl (2n/1u) on syntynyt 2010 tai ennen, 2kpl(1n/1u) 2011-2015 ja 3kpl (3n) 2016 tai sen jälkeen.

Virheellisestä purennasta on raportoinut 7kpl (3n/4n); näistä 5kpl (2n/3u) on syntynyt 2010 tai ennen, 1kpl(1n) 2011-2015 ja 1kpl(1u) 2016 tai sen jälkeen.

IHOSAIRAUDET

Ruoka-aineallergiat ja atopia

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli. Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atoopikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atoopikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksune jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympärys), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atoopikon iho-oireista. (Lähde: SKL)

Erilaiset allergiasairaudet ovat yleistymässä kaikilla koiraroduilla kuin myös basset houndeilla.

Terveyskyselyssä muista iho-ongelmien tai -sairauksien ilmoittaa jatkuvasta kutinasta vajaa 4,5% (6n/6n) tai muista iho-oireista. Iho-oireet rinnastuvat useasti allergiaan ja atopiaan. Kyselyn koirilla oireet ilmenivät neljään ikävuoteen mennessä, mutta alkavat nousta rajusti 1-2 vuotiaana. Iho-oireet rinnastuvat kyselyn perusteella yleensä tietynlaiseen ruokavalioon ja täten myös suurinta osaa iho-oireita saaneista koirista on hoidettu erityisruokavaliolla.

Allergia-alttiuden monitekijäisestä periytyvyyksimallista johtuen sen poistaminen jalostuskannasta voi olla vaikeaa. Allergia- ja atopiataipumus on voimakkaasti periytyvää, joten oireilevaa koira ei saa käyttää jalostukseen.

Malassezia-dermatiitti

Malassezia-dermatiitti on tulehduksellinen tila, joka liittyy lisääntyneeseen hiivan määrään iholla, mikä voi johtaa ihotulehdukseen ja kutinaan. Malassezian leviämistä ja patogeenisyyttä altistavia tekijöitä ovat lisääntynyt ympäristön kosteus ja lämpötila, ihovauriot, talin määrä ja laatu, immuunijärjestelmän toimintahäiriöt ja geneettiset taipumukset. Koirilla Malassezia dermatitis liittyy usein allergiseen ihottumaan (esim. ympäristöallergia, haitallinen ruokareaktio, yliherkkyys kirpuille); endokrinopatiat, erityisesti kilpirauhasen vajaatoiminta; ja muut seborrooiset tilat. (Lähde: Illinois, US Eläinlääketieteellinen yliopisto)

Tutkimusten mukaan myös terveihoisella basset houndilla hiivan määrä on lisääntynyt iholla ja limakalvoilla verrattuna muihin koirarotuihin. Sama taipumus on tunnistettu esim. mäyräkoirilla. Löydös ja sen syy-yhteys eivät ole täysin selvinneet tutkijoille, vaikkakin löydös osoittaa rodun selkeän taipumuksen hiivatulehdukselle. (Lähde: Illinois, US Eläinlääketieteellinen yliopisto)

Basset houndeilla tehdyn terveystarkastuksessa 9% (18n/6u) koiraa ilmoittaa sairastavansa malassezia-dermatiitista. Kyselyn mukaan sairaus on huomattavasti yleisempää nartuilla kuin uroksilla. Sairastuneista 10kpl (7n/3u) on syntynyt 2010 tai aiemmin, 2011-2015 10kpl (7n/3u) ja vuoden 2016 jälkeen syntynyt 4kpl (4n).

SILMÄSAIRAUDET

Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen

Osan koirien silmäsairauksista tiedetään olevan perinnöllisiä. Tämä tieto on saatu joko pitkäaikaisten silmätarkastusten ja sukutauluanalyysien tai geenitutkimuksen ja DNA-testien avulla. Silmäsairauden oletetaan olevan perinnöllinen myös jos sitä rodun kansallisissa tai kansainvälisissä tietokannoissa esiintyy paljon (>1 % tutkituista tai vähintään 5 yksilöä 5 vuodessa tai yli 50 sairasta yksilöä ylipäättään), jos sitä esiintyy rodussa enemmän kuin muissa roduissa, esiintyvyys rodun sisällä kaiken kaikkiaan lisääntyy tai on suurempaa sukulaiskoirissa, muutosten ilmenemistä ja eteneminen on samanlaista kaikilla sairastuneilla ja/tai on samankaltaista kuin samassa sairaudessa jossain toisessa rodussa.

ECVO:n antamat jalostussuositukset liittyvät silmän terveyteen. Jalostusvalintoja tehtäessä on etenkin lievempien silmäsairauksien kohdalla otettava huomioon myös rodussa esiintyvät muut sairaudet. Jotta tietoa perinnöllisten silmäsairauksien esiintymisestä ja mahdollisesti periytymismallista saataisiin, suosittaa ECVO silmätarkastusten tekemistä seuraavasti:

- jalostukseen käytettävät eläimet: vuosittain
- muut: 3-4 kertaa elämässä, esim. 1, 3, 6 ja 9 -vuotiaana.

Vuosituhanneen vaihteeseen saakka painopiste tutkimuksessa ja löydösten kirjaamisessa oli vakavilla, sokeuttavilla sairauksilla kuten etenevä verkkokalvon rappeuma (PRA) ja perinnöllinen harmaakaihi. Tämän vuosituhanneen alussa alettiin kiinnittää huomiota ja kirjata ylös muutoksia myös silmää ympäröivissä rakenteissa ja silmän muissa osissa kuin linssissä ja verkkokalvolla. Silmäsairauksien kuvaus ja sairauksien merkitys jalostuksessa Jalostussuositukset mukailevat ECVO:n Hereditary Eye Disease Committeeen suosituksia (ECVO Manual). (Lähde: SKL)

Vuonna 2022 Bassetkerhon jalostustoimikunnan terveystarkastuksessa 270 vastaajasta 66% (100n/86u) kertoi, ettei ongelmia silmien tai silmäluomien kanssa ole. Raportoiduissa määrissä ei ollut eroja 2010 tai aiemmin 2016 raportoituihin nähden. Suurimmaksi ongelmaksi vastauksissa nousi luomien asentovirhe, entropium, ektropium, ylisuuri luomirako(makroblepharon) 18%:lla vastaajista. Vastauksien perusteella ongelma näyttää kasvaneen ja ongelma vaatii erityishuomion.

Basset houndin silmätutkimustilasto lausuntovuosittain 1992-2023 ja diagnoosit (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi	Tutkittu	Terveitä	Vuosi	Tutkittu	Terveitä
1992	12	11	2008	11	6
1993	11	11	2009	19	8
1994	14	13	2010	26	4
1995	15	11	2011	13	5
1996	15	13	2012	4	0
1997	14	12	2013	32	14
1998	16	16	2014	23	9
1999	4	4	2015	9	3
2000	14	14	2016	16	10
2001	11	10	2017	18	8
2002	6	5	2018	17	3
2003	5	4	2019	18	4
2004	9	8	2020	18	3
2005	16	13	2021	11	0
2006	14	10	2022	13	0
2007	15	7	2023	9	0

Diagnoosi	Eksosoma	Kuoli	Diagnoosi	Eksosoma	Kuoli
Dystrofia, Todettu	10	0	Kortikainen katarakti, Epäilty	1	1
Ei todettu perinnöllisiä silmsairauksia	246	103	Kortikainen katarakti, Todettu	6	6
Glaukooma, Epäilty	1	1	Läiskänpölyys, Todettu	1	1
Glaukooma, Kihattu silmänpaine	2	2	Maligni glaukooma, Uloppain kertyminen, Epäilty	2	1
Gonioskopia, epätyylikä, Fibraalialue todettu	1	1	Maligni glaukooma, Uloppain kertyminen, Todettu	95	141
Gonioskopia, epätyylikä, Terve	1	1	Muu värimuutos, Todettu	1	1
Gonioskopia, epätyylikä, Terve	4	4	Muu värimuutos, Todettu	9	9
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Ei todettu	33	33	Muutokset silmän sisäisessä paineessa, Todettu	5	5
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Kohtalainen	8	7	PHVUPH, Diagnoosi avoin	3	3
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Lievä	6	6	PHVUPH, Sairauden aste 1	3	2
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Vakava	2	1	PHVUPH, Sairauden aste 2 - 3	9	2
Kahnin laajuus, Laja	1	1	Posteriörin katarakti, Todettu	6	5
Kahnin laajuus, Lievä	2	1	PPM, Diagnoosi avoin	1	1
Katarakti, josta sijainti ei ole määritelty, Epäilty	4	4	PPM, ikkuna, Todettu	2	2
Kortikainen katarakti, Epäilty	1	1	PPM, ikkuna, Todettu	2	2
Kortikainen katarakti, Todettu	3	3	PPA, Todettu	1	1
Dystrofia, Todettu	10	0	Punkahti katarakti, Todettu	1	1
Ei todettu perinnöllisiä silmsairauksia	246	103	RD, multikaali, Todettu	9	9
Glaukooma, Epäilty	1	1	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Todettu	9	9
Glaukooma, Kihattu silmänpaine	2	2	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Kohtalainen	22	18
Gonioskopia, epätyylikä, Fibraalialue todettu	1	1	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Lievä	37	33
Gonioskopia, epätyylikä, Terve	1	1	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Vakava	5	5
Gonioskopia, epätyylikä, Terve	4	4	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Diagnoosi avoin	5	5
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Ei todettu	29	29	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Fibraalialue todettu	5	5
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Kohtalainen	8	7	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Lämmin todettu	9	5
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Lievä	6	5	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Oculare todettu	19	6
ICAA-kammokulman poikkeavuus, Vakava	1	1	Silmänsisäisen nesteen kertyminen, Terve	32	32
Kahnin laajuus, Laja	1	1	Trochiantri, Todettu	2	2
Kahnin laajuus, Lievä	2	1	Ulkokulman nesteen kertyminen, Todettu	2	2
Katarakti, josta sijainti ei ole määritelty, Epäilty	4	4	Ulkokulman nesteen kertyminen, Todettu	1	1

Silmäsairaudet basset houndeilla

Primaari glaukooma

Glaukooma on sairaus, joka johtaa näköhermon ja verkkokalvon gangliosolujen progressiiviseen rappeutumiseen. Glaukooma johtuu nesteen vähentyneestä poistumisesta, mikä johtaa silmänsisäisen paineen nousuun, mikä puolestaan johtaa kipuun ja sokeuteen. Glaukoomaan liittyy usein erittäin korkea silmänpaine. Basset houndeilla tunnetaan perinnöllisenä sekä primaaria avokulmaglaukoomaa (POAG), että primaaria ahdaskulmaglaukoomaa (PACG). (Lähde: BHCA)

POAG on autosomaalinen resessiivinen perinnöllinen etenevä silmänsairaus, joka vaurioittaa näköhermoa, mikä aiheuttaa näönmenetyksen näkökentässä. Monissa tapauksissa se lisää silmänpainetta, mutta ei kuitenkaan aina. Johtuu ADAMTS17:n mutaatiosta (geenitunnus 170691, OMIM 607511). Sama mutaation on löydetty myös bretagne bassetilla. (Lähde: Canine Genetics Research Group, Kennel Club Genetics Centre, UK)

Äkillinen avokulmaglaukoomasta (POAG) on olemassa geenitesti. Kesäkuussa 2022 Amerikassa testattiin POAG:n varalta 514 koiraa, joista yksikään ei ollut kantaja tai sairas. (Lähde: BHCA)

Paremmiin basset houndeilla on tunnettu ahdaskulma glaukoomaan (PACG) johon ei ole olemassa geenitestiä, mutta vaarassa olevat yksilöt voidaan tunnistaa gonioskopia tutkimuksella. (Lähde: BHCA)

UK:ssa ja Suomessa muutamia POAG kantajia on löydetty ja kasvattajia kehoitetaan käyttämään olemassa oleva geenitesti hyödyksi sairauden rajaamiseksi pois rodusta.

Suomessa basset houndien gonioskopia-tutkimukset aloitettiin 2000 luvulla ja tähän mennessä PACG ei jalostustietokannasta löydy, mutta 6kpl on raportoitu myös Suomessa terveystutkimuksessa. Kaikki 2015 tai ennen syntyneissä. Terveitä on kirjattu 65kpl ja lieviä kammiokulman muutoksia 11kpl, kohtalaisia muutoksia 12kpl ja vakavia 8kpl.

Ylimääräiset ripset:

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä. Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (siristys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita. Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa ylimääräisiä ripsiä on tullut esille 17kpl. Terveystutkimuksessa on raportoitu 5kpl (1u/4n), joista ennen 2010 (3n) sekä 2011-2015 (1u/1n)

Luomien virheasennot

Luomien virheasennot ovat melko tavallisia tietyillä koiraroduilla. Luomien sisään- ja uloskiertymät, liian suuret luomiraot sekä naaman ja luomien karvojen osuminen silmiin johtuu yleensä pään rakenteiden muodoista. Lyhyt kuono, matala silmäkuoppa, pitkä kapea kuono, syvä silmäkuoppa suhteessa liian suureen tai liian pieneen silmämunaan sekä naaman alueen ihon liian runsas karvoitus tai poimuisuus altistavat silmän eriasteisille vaurioille. Seuraavassa esitellään tavallisimmat luomen virheasennot. (Lähde: SKL)

Entropion eli luomen sisäänkiertymä

Entropion on tavallisimmin alaluomessa esiintyvä virheasento, jolloin luomi kiertyy sisäänpäin aiheuttaen silmän pinnan ärtymistä luomen karvojen / ihon osuessa silmän pintaan. Tyypillinen oire on silmän kyynelehtiminen roskan tunteen takia. Isommilla koiraroduilla entropion voi liittyä liian suureen luomirakoon (makroblepharon), jolloin alaluomi rullaa sisäänpäin tyypillisesti korvanpuoleisesta osasta. Lisäksi pään ihon runsas poimuisuus aiheuttaa luomien sisäänkiertymää.

Pahimmillaan kiertymä aiheuttaa silmän sarveiskalvon haavautumista ja siten voimakasta kipua. Oireina ovat tällöin kyynelehtimisen lisäksi silmän punoitus ja siristely. Lievimmillään entropion ei aiheuta näkyviä oireita. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 9kpl luomen sisäänkiertymää.

Trichiasis eli luomen / naaman karvojen osuminen silmään

Karvat aiheuttavat samanlaisia oireita kuin entropion. Mikäli karvat osuvat sarveiskalvoon, ne aiheuttavat usein vakavampia oireita kuin osuessaan vain sidekalvoon. Karvan laatu vaikuttaa oireiden vakavuuteen. Paksut jäykät lyhyet karvat aiheuttavat enemmän vahinkoja kuin hennot ja ohuet karvat.

Entropion ja trichiasis todetaan hyvin usein yhtä aikaa. Ongelman vakavuutta kuvannee parhaiten oireiden vakavuus. Mikäli kiertymä on lievä / karvoitus vähäistä, se toki todetaan, mutta hoitotoimenpiteitä ei välttämättä tarvitse tehdä. Vakavat tapaukset tulee aina hoitaa kirurgisesti, sillä niiden aiheuttamat vahingot ovat kivuliaita ja pahimmillaan näkökykyä uhkaavia (sarveiskalvon haavaumat, pigmentoituminen). Virallisessa silmätarkastuskaavakkeessa tutkija toteaa vaivan, aiheutti se oireita tai ei, ja parhaansa mukaan pyrkii luokittelemaan vaivan vakavuuden.

Lieviä tapauksia voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi valittakoon vaivan suhteen mahdollisimman terve yksilö. Vakavia tapauksia (kirurgista hoitoa vaativat tai näkökyvyltään heikentyneet) ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 2kpl.

Ektropion / makroblepharon

Luomen uloskiertymä (ektropion) ja liian suuri luomirako (makroblepharon) ovat melko tavallisia löydöksiä erityisesti suurilla koiraroduilla. Pahimmillaan luomiraot ovat niin suuret, että ala- ja yläluomi ovat keskeltä uloskiertyvät ja reunoilta sisään kiertyvät. Tällöin luomien rakenne muistuttaa timanttia ja siitä käytetäänkin diamond eye -nimitystä. Pään suuri koko, ”numeroa liian suuri iho”, isohko silmäkuoppa ja siihen suhteessa liian pieni silmämuna aiheuttavat epäsuhtaan, jolloin silmäluomen reunat eivät enää asetu sievästi silmää vasten, eivätkä siten toimi normaalisti. Nenänpuoleinen kulma voi olla poikkeuksellisen avoin pitkäkuonoisilla koiraroduilla, jolloin siihen kertyy runsaasti eritteitä. Esiin pilkottavien luomien sisäpintojen ja silmämunan sidekalvot ovat alttiita vedolle, pölylle ja UV säteilylle ja toistuvat sidekalvon tulehdukset ovat tyypillisiä. Kyynelen levittyminen voi olla puutteellista ja siten sarveiskalvojen pinnat voivat ahavoitua ja tulehtua. Vanhemmiten ihon elastisuuden muuttuessa luomet alkavat roikkua usein entistä pahemmin. Tavallisimmin alaluomi on osin irti silmän pinnasta ja uloskiertävä (ektropion), mutta myös yläluomi voi alkaa roikkua silmän päällä, aiheuttaen ongelmia näkökyvylle.

Samoin kuin entropion / trichiasis -koiria, lieviä ektropion / makroblepharon -diagnoosin saaneita koiria voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi on valittava em. vaivan suhteen terve yksilö. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan. (Lähde: SKL).

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 141kpl. Lausuntotavan muutoksen myötä järjestään jokainen silmätarkastettu Eurooppalaistaustainen basset hound saa ko. todettu-lausunnon. Valitettavasti jalostustietokannasta ei kaikkien (viimeaikaistenkaan) tutkimusten kohdalla näe vakavuusastetta. Terveystutkimuksessa tämä nousee isoimmaksi yksittäiseksi asiaksi 51 kpl (14u/37n), 2010 tai ennen syntyneissä (4u/9n) 2011-2015 (4u/12n) sekä sen jälkeen 6u/16n). Myös leikattuja on ollut 7kpl (4u/3n), joista 2010 tai ennen syntyneissä (2u/2n) 2011-2015 (1u) sekä sen jälkeen 1u/1n).

Vilkkuluomen ruston kiertymä

Vilkkuluomen ruston kiertymä tavataan jättirotuisilla koirilla. Ruston virheellisen kasvun ja taittumisen myötä koko vilkkuluomi taittuu pois päin silmästä (vilkkuluomen eversio). Tästä seuraa yleensä krooninen sidekalvontulehdus (punoitus, rähmiminen ja kutina). Hoitona on yleensä taittuneen rustonosan kirurginen poisto.

Koska rustokiertymän aiheuttama haitta on koiralle melko vähäinen, voidaan diagnoosin saaneita koiria perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa. (Lähde: SKL)
Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 1kpl. Tämä on hyvin paljon harvinaisempi ongelma Suomalaisilla basset houndeilla kuin kirsikkasilmä.

Cherry eye eli kirsikkasilmä

Kolmannen silmäluomen eli vilkkuluomen tyvessä sijaitsevan kyynelrauhanen ”esiin pullahdus” on usein nuorilla koirilla (3 kk-1v) esiintyvä perinnölliseksi oletettu silmänsairaus. Rauhasen tyven sidekudoksen heikkous mahdollistaa rauhasen esiintulon. Esille tultuaan rauhanen usein ärtyy ja muuttuu entistä turpeammaksi ja punaisemmaksi, muistuttaen tällöin kirsikkää.

Hoitona on esiin pullahtaneen rauhasen mikrokirurginen ”paikalleen taskutus”. Tällöin sen toiminta (kyynelen erityys) jatkuu normaalisti. ”Pullahtanutta” rauhasta ei tule poistaa, sillä se altistaa potilaan myöhemmin kuivasilmäisyydelle. Cherry eye -diagnoosin saanutta koiraa voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 1kpl. Terveystutkimuksessa 9(7n/2u) vastaajaa kertoi sairastumisesta, joista peräti 6 (4n/2u) vuonna 2016 tai jälkeen syntyneillä. Kirsikkasilmän yleisyys basset houndeilla on otettava erityistarkkailuun.

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditäärinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua.

Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta on sokeritautiin liittyvä, usein hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä diabeettinen katarakta. Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi (ei luokitella kaihiksi) on normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin tiivistyessään muuttuu ’opaalinharmaaksi’. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta näkökykyyn. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä.

Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Poikkeuksena ovat perinnölliseksi todetut ja oletetut muut vähämerkitykselliset linssin kaihimuutokset, joita saa käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa. (Lähde: SKL)

Suomessa harmaakaihia basset houndien silmätutkimuksissa on todettu 12kpl ja terveystutkimuksessa 2kpl.

Etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA)

PRA (progressiivinen retina atrofia) eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia. PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen.

Kliinisten oireiden ilmenemisikä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy epänormaaliin näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua. Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujenkin surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen pupilliin.

PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokea koira voi pärjätä erittäin hyvin. Diagnoosi tehdään yleensä silmänpohjan oftalmoskooppisessa tutkimuksessa. Verkkokalvon sähköisessä tutkimuksessa (ERG)

voidaan havaita muutoksia näköhermosoluissa jo ennen oftalmoskooppisessa tutkimuksessa nähtäviä selviä verkkokalvon rappeutumamuutoksia.

PRA-sairasta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Geenitestillä kantajaksi todettua koiraa voidaan käyttää jalostukseen geneettisesti terveen kumppanin kanssa. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa PRA:ta on todettu 1kpl. Koira eli yli 12-vuotiaaksi näkökyvyn ollessa vielä tallella.

Kuivasilmäisyys (KCS)

Keratokonjunktivitis sicca (KCS) eli kuivasilmäisyys on monella rodulla perinnölliseksi epäilty sairaus jossa kyynelnesteen tuotto vähenee osin tai kokonaan aiheuttaen silmään sarveiskalvon ja sidekalvon tulehdusta, kipua ja näkökyvyn heikkenemistä sarveiskalvomuutosten takia.

Kuivasilmäisyyttä esiintyy erityisesti kääpiöroduilla. Kuivasilmäisyyden syynä voi olla perinnöllisen alttiuden lisäksi mm eri lääkeaineet, kyynelrauhanen hermotuksen häiriöt, aineenvaihduntasairaudet, infektiot ja autoimmuunisairaudet. Perinnölliseksi oletetut paikalliset tiettyyn kudostyyppiin kohdistuvat autoimmuunisairaudet ovat todennäköisesti tavallisin kuivasilmäisyyden syy koirilla.

Oireet alkavat sidekalvon punoituksena ja silmän rähmimisenä. Silmä rähmii usein runsaasti ja rähmä on tyypillisesti silmän pintaan tarttuvaa ja hyvin sitkeää. Silmä voi olla valoarka ja potilas herkästi siristelee tai ”vinkkaa” silmää. Sarveiskalvo voi samentua, verisuonittua ja pigmentoitua aiheuttaen näkökyvyn heikkenemistä. Sarveiskalvon haavaumat ovat melko tavallisia. Silmä kutiaa ja on kivulias.

Diagnoosi tehdään mm. mittaamalla kyynelnesteen tuotto nk. Schirmerin kyyneltestillä (STT, Schirmer Tear Test). Normaali STT tulos on 15-25 mm /min. Hoitona käytetään paikallisesti silmävoiteita ja -tippoja jotka parantavat kyynelnesteen tuottoa ja kosteuttavat silmää.

Kuivasilmäistä yksilöä, mikäli syyksi voidaan epäillä perinnöllistä kuivasilmäisyyttä, ei pidä käyttää jalostukseeni. (Lähde: SKL)

Suomessa basset houndien silmätutkimuksissa ei löydy yhtään kuivasilmäisyystapausta, mutta terveystutkimuksessa raportoidaan 9kpl (4n/5u) tämä ongelma. Niistä 3kpl 2010 tai aiemmin, sekä myös 2011-2015 ja sen jälkeen 3kpl

ERILAISET KASVAINSAIRAUDET JA SYÖVÄT

Luonnonvarakeskuksen selvityksessä kerrotaan, että syöpä aiheuttaa 15–27 % kaikista rotukoirien kuolemantapauksista. On arvioitu, että koirilla esiintyy syöpäsairauksia kymmenkertaisesti verrattuna ihmispopulaatioon.

Syöpä on yleensä ikääntymiseen liittyvä sairaus. Ikääntymiseen liittyvät syövät johtuvat usein sellaisista geenimuutoksista, jotka eivät periödy jälkeläisille. Varhain alkavien syöpien kehittymiseen taas vaikuttavat todennäköisemmin perinnölliset geenimuutokset. Syöpiä esiintyy niin rotukoirilla kuin monirotuillakin. Joissakin roduissa syöpien ja erityisesti tiettyjen syöpätyyppien riski on keskimääräistä korkeampi, mikä on merkki perinnöllisyydestä.

Basset houndeilla saattaa olla kohonnut taipumus erilaisiin kasvainsairauksiin. Rodussa on raportoitu tapauksia joissa nuori koira on sairastunut. Tavallisimmin syöpä diagnosoidaan vasta vanhemmalta koiralta, jota on mahdollisesti jo ehditty käyttää jalostukseen. Kuolinsyykyselyssä basset houndien omistajille ja

kasvattajille tehdyn terveystutkimuksen mukaan vuonna 2022 syöpäsairaudet nousevat suurimmaksi kuolinsyyksi. 119 koirasta 31:n koiran ilmoitetaan kuolleen tai lopetetun kasvainsairauden vuoksi. Syöpään sairastuneet ovat kuolleet n. 8,5-vuoden ikäisinä. 50% eli kuitenkin 10-13 -vuotiaiksi, 30% 6-9-vuotiaiksi, mutta 2-5-vuotiaana on kuollut kasvainsairauksiin 20% vastanneista.

Terveystutkimuksen kasvainsairaus-kysymykseen saatiin 270 vastausta, joista 68% ilmoitti, ettei koiralla oltu todettu kasvainsairauksia. Suurimmaksi kasvainsairaudeksi nousivat ihokasvaimet, joita oli 17% vastaajista, mutta suurin osa oli hyvänlaatuisia ja reilu 3%:ia pahanlaatuisia. Maitorauhaskasvaimet nousivat seuraavaksi suurimmaksi vajealla 4%:lla tapauksista. Perna – ja maksakasvaimista kertoi 2,5% ja suolistosyövistä sekä imusolmukeesyövästä raportoi vajaa 1,5%. Kyselyn perusteella basset houndin riski sairastua kasvainsairauksiin kasvaa jyrkästi 6-vuoden jälkeen.

MUUT BASSET HOUNDEILLA ESIINTYVÄT SAIRAUDET

Vatsalaukunkiertymä

Vatsalaukunkiertymä tarkoittaa vatsalaukun kiertymistä itsensä ympäri. Vatsalaukku täyttyy kaasusta ja aiheuttaa hengenvaarallisen tilan. Vatsalaukunkiertymä on yleisin suurikokoisilla koirilla sekä koirilla, joilla on syvä rintakehä. Vatsalaukku kiertyy, sulkeutuu, eikä vatsassa oleva kaasu pysty poistumaan vatsasta. Vatsalaukku kehittää jatkuvasti lisää kaasua, minkä vuoksi mahalaukku alkaa turvota. Koira saattaa yrittää oksentaa, mutta mitään ei tule ulos. Pullistunut vatsalaukku alkaa painaa palleaa, mikä aiheuttaa koiralle hengitysvaikeuksia. Rintakehän takaosa ja vatsan etuosa pullottavat ja niitä koputtaessa kuuluu rummutusmainen ääni.

Itse kiertyminen ja sen aiheuttamat komplikaatiot voivat tapahtua hyvinkin nopeasti. Koira saattaa menehtyä jopa muutamassa tunnissa, jos oireita ei oteta vakavasti tai huomata. Vatsalaukunkiertymä on hengenvaarallinen, ja siksi koira tulee viedä eläinlääkäriin välittömästi. (Lähde: Agria)

Hoido tapahtuu tyhjentämällä vatsalaukku sinne kertyneestä kaasusta ja mahdollisista ruoantähteistä. Tyhjennys tehdään leikkauksella. Leikkauksen jälkeen vatsalaukku ommellaan kiinni. Usein vatsalaukku ommellaan paikalleen, jotta kiertyminen ei toistuisi jatkossa. (Lähde: Agria)

Basset houndilla on kohonnut riski saada vatsalaukunkiertymä fysiologisten ominaisuuksien johdosta. Basset houndeille tehdyn terveystutkimuksen mukaan se on neljänneksi yleisin kuolinsyy. 270 vastanneesta 12 (4u/8n) ilmoitetaan kuolleen vatsalaukunkiertymän seurauksena. 10(4u/6n) näistä on syntynyt 2010 tai ennen ja kaksi 2011-2015.

Samaisessa terveystutkimuksessa isoimmaksi ruoansulatuskanavan ongelmaksi ilmoitetaan vatsalaukunkiertymä. 270 vastaajasta 84% (130n/99u) ilmoittaa, ettei koiralla ole todettu merkittäviä ruoansulatuskanavan ongelmia, mutta 18(11n/7u) on ollut vatsalaukunkiertymä ja 6(5n/1u) myös toistuvaa närästystä, jonka on todettu joissakin tapauksissa olleen etukäteisoire ennen turpoamista. Suurin osa 14kpl (8n/6u) vatsalaukunkiertymätapauksista on tapahtunut 2010 tai ennen ja 3kpl(2n/1u) 2011-2015 sekä yksi narttu 2016 tai jälkeen.

Persistentti Müllerian kanavaoireyhtymä (PMDS) uroksen kaksineuvoisuus

Persistentti Müllerian kanavaoireyhtymä (PMDS) diagnosoitiin urosbassetilla Hollannissa 1990-luvulla. Uros, jolla on PMDS, on normaali uroksen sukuelimet ja se on hedelmällinen, mutta uroksella on myös kohtu. Kohtu on kiinnittynyt eturauhaseen ja joissakin PMDS-tapauksissa kohtu on yhdistynyt eturauhasen kautta virtsatiehyeen. Tässä tapauksessa virtsaa voi päästä kohtuonteloon, joka voi aiheuttaa vakavan hengenvaarallisen infektion. PMDS on todettu basset houndeilla perinnölliseksi. (Lähde: NBHC)

Nederlandse Basset Hound Club tutkii yhdessä Utrechtin yliopistosta eläinlääketieteellisen tiedekunnan kanssa sairautta ja on jo vuosia pyrkinyt kehittämään geenitestin sairaudelle, siinä kuitenkin onnistumatta. Hollannissa kaikki jalostuskäytettävät urokset on magneettikuvattava sairauden varalta. Muissa maissa, kuten Suomessa tätä ei tehdä. (Lähde: NBHC)

Suomessa ei ole tullut tietoon PMDS diagnosoituja uroksia, mutta sukulinjamme ovat samoja kuin esimerkiksi jotka Hollannissa, Belgiassa, Englannissa tai Norjassa tunnetuilla sairastuneilla uroksilla. Kasvattajia kehoitetaan seuraamaan sairautta ja rotujärjestöä kartoittamaan miettimään mahdollisuutta magneettikuvausdiagnosointiin, jos tapauksia ilmenisi.

Utrechin yliopisto on myös luonut tietokannan, josta kasvattajat voivat halutessaan tarkistaa ympärimaailmaa olevien basset houndien todennäköisyyden sairastua ko. sairauteen tai lähettää uudet sukutaulutiedot tietokantaan, jolloin sairastumistodennäköisyys lasketaan. (Lähde: NBHC)

Laforan tauti

Laforan tauti on autosomaalinen resessiivinen perinnöllinen glykogeeniainenvaihdunnan häiriö, joka aiheuttaa etenevää myoklonista epilepsiaa. Mutaation on löydetty olevan NHLRC1-geenissä (kutsutaan myös EPM2B:ksi) ja sairaus on tunnistettu basset houndeissa jo vuosia sitten, mutta rodun ihmisten tietoisuuteen se tuli vasta vuonna 2021. Sairaus on etenevä ja sairaus puhkeaa yleensä 5-7 vuoden iässä ja se etenee paheneviin epileptisiin kohtauksiin. On paljon, mitä emme vielä tiedä Laforasta. Eurooppalaisissa laboratorioissa samoin kuin USA:n laboratorioissa tehdyt testit viittaavat siihen, että mutaatio on laajalle levinnyt rodussa, mutta harvoilla koirilla on kliinisiä oireita. Sairauteen siis on olemassa geenitesti ja kaikki jalostuskäytössä olevat koirat on syytä tutkia tutkituttaa. (Lähde: BHCA)

Tämän hetkisen tiedon mukaan Suomalaista alkuperää tai Suomessa syntyneissä tai Suomeen tuoduissa koirissa on löytynyt vajaa 7% sairaita ja 46% kantajia. Kukaan sairaaksi geenitestin mukaan luokiteltu ei ole kuitenkaan Suomessa toistaiseksi vielä sairastunut.

Trombopatia

Trombopatia on autosomaalinen resessiivinen perinnöllinen immuunivälitteinen verihiutaleiden toimintahäiriö. Johtuu mutaatiosta RASGRP1-geenissä. BHCA suosittelee jalostukseen käytettävien koirien geenitestausta. Geenivirheen kantajia ei suositella käytettäväksi, jos sekä isä että emä ovat kumpikin kantajia tai sairaita. Kesäkuussa 2022 4 % Yhdysvalloissa testatuista 545 koirasta oli n kantajia, yksikään ei saanut tulosta sairas. (Lähde: BHCA)

Suomessa sairautta ei tiedossa olevan tiedon mukaan ole esiintynyt, mutta koska Suomessa on Amerikan mantereelta olevien koirien jälkeläisiä, suositellaan jalostuskäytössä olevat koirat testattavan.

Von Willebrandin tauti

Verisairaus: (vWD, tyyppi 1) Veren geneettinen hyytymishäiriö, joka voi aiheuttaa kohtalaisen tai vaikean verenvuodon. Samantyyppinen kuin hemofilia. Amerikkalaisessa kannassa on arvioitu noin 15 % basset houndeista kantavan tätä verihiutaleiden poikkeavuutta. (Lähde: BHCA)

Suomessa sairautta ei tiedossa olevan tiedon mukaan ole esiintynyt, mutta koska Suomessa on Amerikan mantereelta olevien koirien jälkeläisiä, suositellaan jalostuskäytössä olevat koirat testattavan.

Mukopolysakkaridoosi tyyppi I (MPS1)

MPS1 löydettiin Basset Houndista vuonna 2019. Se on harvinainen, perinnöllinen geneettinen sairaus. Siinä on laaja valikoima oireita koska se voi vaikuttaa moniin kehon osiin ja aiheuttaa elinvaurioita. Tauti tyypillisesti johtaa varhaiseen pentukuolemaan. Tällä hetkellä vain Missourin yliopiston genetiikkalaboratoriossa USA:ssa voidaan tehdä geenitesti. Kesäkuuhun 2022 mennessä 532 pääasiassa Amerikkalaista koiraa on testattu ja näistä 7 % oli kantajia ja 2 % sairaita. (Lähde: BHCA)

Suomessa sairautta ei tiedossa olevan tiedon mukaan ole esiintynyt, mutta koska Suomessa on Amerikan mantereelta olevien koirien jälkeläisiä, suositellaan jalostuskäytössä olevat koirat testattavan.

Ylipaino

Ylipaino on yleisin koirien terveyttä haittaavista tekijöistä. Ylipaino lyhentää lemmikin elinikää ja altistaa monille sairauksille; nivelongelmat, diabetes, sydänvaivat. Nämä sairaudet eläinlääkäri Maria Konkonen nimeää merkittävimmiksi ja yleisimmiksi ylipainon haittoiksi.

Monille ylipainoisille lemmikeille kehittyy nivelrikko, sillä paino rasittaa ja kuluttaa niveliä tavallista enemmän. Nivelrikko tekee liikkumisesta kivuliasta, mikä taas altistaa lemmikin lihomään entistä enemmän. Ylipaino altistaa sydämen vajaatoiminnalle ja muille sydänongelmille.

Painon tunnistamisen kriteerit:

- Alipaino: Harvinaista, sillä yleensä ruokaa on säännöllisesti saatavilla ilman, että lemmikin tarvitsee liikkua sen saamiseksi. Alipainoisen koiran kylkiluut erottuvat katsomalla ja vyötärö on korostunut.
 - Normaalipaino: Normaalipainoisen koiran kylkiluut tuntuvat kevyesti koskettamalla, mutta niitä ei erota katsomalla. Vyötärö erottuu ylhäältä ja sivusta katsomalla.
 - Ylipaino: Ylipainoisen koiran kylkiluita on vaikea löytää kevyesti koskettamalla tai ne eivät tunnu ollenkaan ja vyötärö ei erotu. Koirilla vatsa on ylhäältä ja sivusta katsottuna pyöreä.
- (Lähde: Omaeläinklinkka.fi)

Terveyskyselyssä ei valitettavasti kysytty ylipainosta, mutta näyttelyarvostelujen perusteella ylipaino on hyvin yleinen ongelma rodussa. Basset houndin ruumiinrakenne saattaa hämätä omistajaa, eikä omistaja miellä koiraa ylipainoiseksi. Ongelman vakavuutta ei voi liikaa painottaa basset houndien omistajille.

SYDÄNSAIRAUDET

Eteiskammioläppien myksomatoosi rappeuma eli "läppävika"

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto. Arvioidaan, että noin kolmasosa 10 vuotta vanhemmista koirista sairastaa sitä. Läppävikaa esiintyy yleisesti pienikokoisilla koiraroduilla.

Eteiskammioläppien rappeumasta johtuvaa vajaatoimintaa esiintyy jonkin verran enemmän uroksilla kuin nartuilla. Trikuspidaaliläpässä eli kolmiliuskaläpässä on usein samanaikaisesti muutoksia, mutta vain 10 % läppävikaisista koirista muutokset ovat ainoastaan trikuspidaaliläpässä. Perinnöllinen kollageenin rappeutuminen ja aminoglykaanien kertyminen eteiskammioläppäkudokseen ovat todennäköisiä syitä läppien vähittäiseen rappeutumiseen.

Koiraa, jolla esiintyy muutoksia sydämläpissä, ei tule käyttää jalostukseen. (Lähde: SKL)

Basset houndeilla tehdyn terveystarkastuksen reilu 5% (10n/5u) koiran vastauksesta käy ilmi sivuääni tai sydämen läppävuoto. Vastauksissa sairastuneista 10kpl (6n/4u) on syntynyt 2010 tai aiemmin, 2011-2015 4kpl (3n/1u) ja vuoden 2016 jälkeen syntynyt 1kpl (1n).

Läppävika basset houndilla tulee esille useasti vasta 7 ikävuoden jälkeen ja koiraa on ehditty jo käyttää jalostukseen.

Kuolintilastoissa myös sydänsairauksiin kerrotaan kuolleen 7 koiran, mutta tarkempaa tietoa sydänsairauden syistä ei ole tiedossa. Samoin synnynnäisissä vioissa raportoidaan muutamasta sydänviasta, mutta niissä ei ole tarkkaa tietoa, millaisista sydänsairauksista niissä on ollut kyse.

Viime vuosina virallisia sydäntutkimuksia ei ole tehty.

Sydäntutkimustilasto lausuntovuosittain (2013 – 2022): (Lähde SKL jalostustietokanta)

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	Yhteensä
2013	4	4	0	0	4
2014	3	3	0	0	3
2015	1	1	0	0	1
2016	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0
Yhteensä	8	8	0	0	8

4.4. Ulkomuoto

Kuva 10 Basset Hound The UK Kennel Club

4.4.1 Rotumääritelmä

Basset houndien rotumääritelmä on hyväksytty FCI:ssä 27.1.2011.

Rodun kotimaa UK on päivittänyt rotumääritelmää huhtikuussa 2023, joka ei ole vielä saapunut hyväksymiskierrokselle Suomeen.

Alkuperämaa: Iso-Britannia

KÄYTTÖTARKOITUS: Ajava ja jäljestävä koira.FCI:N

LUOKITUS: Ryhmä 6 ajavat ja jäljestävät koirat, alaryhmä 1.3 pienet ajokoirat Käyttökoetulos vaaditaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Ranskalaisten munkkien uskotaan kehittäneen bassetit keskiajalla metsästämään hyvin tiheäkasvuisessa maastossa, missä niiden oli tärkeää työskennellä maavainuisesti. Vaikka basset hound onkin läheistä sukua ranskalaisille basseteille, se kehitettiin lopullisesti Iso-Britanniassa. Basset hound kykenee ajamaan luonnollista riistaansa, jänistä, sinnikkäästi suhteellisen rauhallisella vauhdilla hyvinkin pitkiä matkoja.

YLEISVAIKUTELMA: Matalaraajainen, huomattavan vankka, sopusuhtainen ja hyvärakenteinen. On tärkeää muistaa, että kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava käyttötarkoitukseensa, eli sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestävään työskentelyyn maastossa.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Ikivanhaa syntyperää oleva koira, joka metsästää sitkeästi hajujäljen perusteella. Se on ajuekoira, jolla on kumea ja sointuva ääni. Rauhallinen ja lempeä, ei koskaan arka tai vihainen.

Yleisvaikutelma: Matalaraajainen, huomattavan vankka, sopusuhtainen ja hyvärakenteinen. On tärkeää muistaa, että kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava käyttötarkoitukseensa, eli sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestäväan työskentelyyn maastossa.

PÄÄ: Otsalla ja silmien vieressä voi olla vähäiset poimut. Pään nahka on sen verran joustavaa, että se muodostaa hieman poimuja, jos nahkaa vedetään eteenpäin tai koira laskee päänsä alas. Kuononselkä on lähes yhdensuuntainen kallon ylälinjan kanssa. Kuono-osa on hieman pitempi kuin kallo-osa.

Kallo: Kupolimainen, korostunut niskakyhmy, kulmakaarien kohdalta kohtuullisen leveä ja kapenee hieman kuono-osaa kohti.

Otsapenger: Kohtuullinen.

Kirsu: Täysin musta, paitsi vaaleilla yksilöillä, joilla kirsu voi olla ruskea tai maksanvärinen. Suuret, avoimet sieraimet. Kirsun kärki voi ulottua hieman huulilinjan etupuolelle.

Kuono: Yleisvaikutelmaltaan kapeahko, ei kuitenkaan suippo.

Huulet: Ylähuulet peittävät selvästi alahuulet. **Leuat / hampaat:** Leuat voimakkaat. Täydellinen, säännöllinen ja täysihampainen leikkaava purenta, ts. alaleuan etuhampaat koskettavat kevyesti yläleuan etuhampaiden takapintaa. Hampaat kohtisuorassa leukoihin nähden.

Silmät: Vinoneliön muotoiset, eivät ulkonevat eivätkä liian syvällä sijaitsevat. Tummat, mutta vaaleammilla yksilöillä sallitaan vaaleampi sävy aina keskiruskeaan saakka. Ilme rauhallinen ja vakava. Vaaleat tai keltaiset silmät ovat erittäin virheelliset.

Korvat: Matalalle, juuri silmien tason alapuolelle kiinnittyneet. Pitkät; ulottuvat vain hieman yli oikeanpuoleisen kuononkärjen. Korvat eivät saa olla liioitellun pitkät. Koko pituudeltaan kapeat ja selvästi sisäänpäin kiertyvät. Hyvin taipuisat, ohuet, pinnaltaan samettimaiset.

KAULA: Lihaksikas, selvästi kaareutuva, melko pitkä. Runsaasti, muttei liioitellusti löysää kaulanalusnahkaa.

RUNKO: Pitkä ja kauttaaltaan syvä; säkä ja lantio suunnilleen samalla korkeudella.

Selkä: Melko leveä ja vaakasuora. Ei liioitellun pitkä säästä lantioon.

Lanne: Voi olla hieman kaartuva. **Rintakehä:** Edestäpäin katsottuna eturinta täyttää tiiviisti kaareutuneiden kyynärvarsien muodostaman tilan. Rintalastan kärki esiin työntyvä. Rintakehä ei kapea eikä liioitellun syvä. Hyvin kaareutuneet normaalinmuotoiset kylkiluut, jotka ulottuvat pitkälle taakse. Alalinja ja vatsa: Maavaran tulee olla riittävä rintakehän syvimässä kohdassa, jotta koira pystyy liikkumaan vaivattomasti kaikenlaisessa maastossa.

HÄNTÄ: Korkealle kiinnittynyt, melko pitkä, tyvestään paksu ja kapenee kärkeä kohti. Hännän alapuolella kohtuullisesti jäykkää karvaa. Koiran liikkeessä häntä on pystyasentoinen hieman sapelimaisesti kaartuen. Häntä ei koskaan saa olla kiertyvä tai selän päälle kaartuva.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Kyynärvarret hieman sisäänpäin viistot, mutta ei niin voimakkaasti, että se häittäisi vapaata liikuntaa tai että eturaajat koskettaisivat toisiaan koiran seistessä tai liikkeessä. Välikämmenessä voi olla jonkin verran poimuja, mutta ei liioitellun runsaasti.

Lavat: Viistot, ei raskaat.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Kyynärvarret: Lyhyet, voimakkaat ja vankkaluustoiset

Välikämmenet: Eteen taipuva ranne on erittäin vakava virhe.

Etukäpälät: Suuret, hyvin kaareutuneet varpaat, vahvat päkiät. Etukäpälät voivat olla suoraan eteenpäin suuntautuneet tai hieman ulospäin kääntyneet, mutta joka tapauksessa koira seisoo aina tasapainoisesti ja sen paino jakautuu tasaisesti sekä varpaille että päkiöille siten, että käpälän jälki on suuren koiran ja vain päkiät koskettavat maata.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Erittäin lihaksikkaat ja tukeva-asentoiset. Takaa katsottuna takaosa näyttää lähes pallomaiselta. Väljalassa voi olla hieman poimuja ja kinnernivelen alapuolella pieni nahkapussi, mutta nämä eivät missään tapauksessa saa olla liioiteltuja.

Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Kintereet: Matalat kintereet ja sivusta katsoen hieman viistoasentoiset, eivät sisäeivätkä ulkokierteiset.

Koiran seistessä vapaasti kinner on tukevasti juuri rungon alla.

Takakäpälät: Suuret, hyvin kaareutuneet varpaat, vahvat päkiät. Koira seisoo aina tasapainoisesti ja sen paino jakautuu tasaisesti sekä varpaille että päkiöille siten, että käpälän jälki on suuren koiran ja vain päkiät koskettavat maata.

LIIKKEET: On erittäin tärkeää, että koira pystyy liikkumaan käyttötarkoituksensa mukaisesti. Liikunta on joustavaa, voimakasta ja vaivatonta, eturaajat ojentuvat pitkälle eteen ja takaraajojen työntö on voimakas. Koira liikkuu yhdensuuntaisesti sekä edestä että takaa katsottuna. Liikkeessä kintereet ja polvet eivät ole koskaan jäykät eikä koira saa laahata varpaitaan.

NAHKA: Irtonainen ja joustava, ei liioitellun runsas.

KARVAPEITE:

Karva: Sileää, lyhyttä, pinnanmyötäistä, ei liian hienolaatuista. Koira on ääriviivoiltaan kokonaisuudessaan sileä ilman hapsuja. Pitkä, pehmeä tai hapsuinen karvapeite on erittäin vakava virhe.

Väri: Tavallisesti mustan, valkoisen ja ruskean kirjava (kolmivärinen) tai keltaisen ja valkoisen kirjava (kaksivärinen), mutta kaikki englantilaisperäisten ajokoirien värit hyväksytään.

KOKO:

Säkäkorkeus: 33–38 cm.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin sekä sen kykyyn toimia perinteisessä käyttötarkoituksessa.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus.
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Ulkomuototuomareiden liioiteltujen piirteiden rotukohtainen arvosteluohje

Rotumääritelmässä yllä mainittuihin liioiteltuihin piirteisiin viittaaviin kohtiin tulee kiinnittää huomiota. Rodulle on laadittu 'Ulkomuototuomarin liioiteltujen piirteiden rotukohtainen arvosteluohjeessa'.

Ensin yleisessä osuudessa olevat asiat, jotka yhteispohjoismaisen ulkomuototuomariohjeessa mainitaan kaikille roduille ja jotka myös pätevät basset hound rodulle:

- koiran tulee olla terveet, kirkkaat silmät, joissa ei näy merkkejä ärsytyksestä.
- koira ei saa olla lihava tai ylipainoinen ja sen tulee olla hyvässä lihaskunnossa.
- koiralla tulee olla terve iho, jossa ei näy merkkejä ärsytyksestä.
- Kun kyseessä on kondrodystrofisten rotujen piiriin laskettava rotu, jossa esiintyy luuston pituuskasvun pysähtymistä. Kondrodystrofisten piirteiden liioittelu voi johtaa vakaviin luuston epämuodostumiin ja epäterveisiin liikkeisiin. Lisäksi ongelmaksi voi tulla riittämätön maavara, joka haittaa rodun työskentelykykyä. Sen tulee liikkua vaivattomasti ja terveesti, rodunomaisella liikemuodolla.
- Työskentelevä metsästyskoirarotu, jolla terve rakenne on äärimmäisen tärkeä. Kondrodystrofisilla roduilla tämä voi aiheuttaa epätervettä etuosan rakennetta, esim. käpäliä joiden varpaiden polkuanturat eivät kunnolla koske maahan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rintakehään, joka voi olla epämuodostunut, kylkiluut heikot ja rintalasta lyhyt.
- Matalaraajaisissa roduissa on kiinnitettävä huomiota etuosan rakenteeseen ja symmetrisyyteen, sekä mahdolliseen niukkaan maavaraan, joka heikentää koiran toimintakykyä.

Ulkomuototuomari ohjeessa on ryhmän erillinen osio ryhmästä 6

Basset hound rodulle yksilöity seuraavat erityiskohdat tarkkailtaviksi:

Basset hound – kondrodystrofinen tyyppi

Liioiteltu rotutyyppi. Jotkin rotupiirteet saattavat altistaa terveysongelmille.

Tarkkailtava:

1. Nahka: Epäterve ja/tai liian runsas löysä nahka voi aiheuttaa tulehduksia ihopoimuissa. Rotumääritelmän mukaan nahka on "irtonainen ja joustava, ei liioitellun runsas".
2. Etu- ja takaosa: Huono rakenne ja liioitellun lyhyistä raajoista johtuva riittämätön maavara voivat heikentää liikkeitä ja koiran työskentelykykyä.
3. Silmäluomet: Hyvin löysät, liian runsaat ja/tai kiertyvät silmäluomet. Runsa nahka lähellä silmää voi ärsyttää tai vahingoittaa silmän pintaa, erityisesti jos silmä on ulkoneva. Paksut, raskaat poimut naamassa tai sen ympärillä sekä raskaat huulet ja silmät saattavat vääristää luomiaukon muotoa. Näiden piirteiden asteesta riippuen silmäripset voivat hangata sarveiskalvoa ja aiheuttaa ärsytystä tai vaurioita silmän pintaan Silmäluomi voi eri osiltaan kiertyä sisäänpäin – entropium. Alaluomi voi myös kiertyä ulospäin paljastaen sidekalvon – ektropium. Erityistapaus ovat timantin muotoiset silmät, missä silmäaukko on vinoneliön muotoinen ja saattaa aiheuttaa yhdistelmän entropiumia ja ektropiumia. Silmän tai silmänympäryskudosten ärsytyksen ja kivun oireita ovat: Runsa kyynelvuoto, rähmiminen ja ruskehtava tahra silmän alla. Märät luomien reunat. Punoitus. Toistuva silmien siristely ja räpyttely. Himmeä, pigmentoitunut tai samea sarveiskalvo.
4. Korvat: Liioitellun pitkät korvat. Tavoitteena tyyppilliset mittasuhteet, silmät, korvat ja nahka. Raskaat korvat ja nahka voivat aiheuttaa ongelmia silmäluomissa. Vieläkin tärkeämpää on oikea liikunta: "joustavaa, voimakasta ja vaivatonta, eturaajat ojentuvat pitkälle eteen ja takaraajojen työntö on voimakas. Koira liikkuu yhdensuuntaisesti sekä edestä että takaa katsottuna. Liikkeessä kintereet ja polvet eivät ole koskaan jäykät eikä koira saa laahata varpaitaan."

”On tärkeää muistaa, että kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovellettava käyttötarkoitukseensa, eli sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestävään työskentelyyn maastossa.”

Rodun kotimaan liioiteltuja piirteitä koskeva ohje (Lähde: Kennel Club UK)

Rodun kotimaa UK, otti käyttöön seuraavat ohjeet vuonna 2014. Käytännössä tämä on listaus ominaisuuksista, jotka liioiteltuina saattavat vaikuttaa rodun tulevaisuuteen.

Tuomareiden erityishuomioitavat asiat:

- Liiallinen löysä nahka pään alueella, joka vaikuttaa ylä- ja/tai alaluomien rakenteeseen, eikä silmäluomi ole normaalissa kosketuksessa silmään, kun koira on luonnollisessa asennossaan (esim. silmäluomet kääntyvät sisään ja/tai ulos). Esittäjän ei tule vetää nahkaa pään ja silmien yli.
- Liian pitkät korvat
- Tulehtunut iho, karvattomat kohdat tai arpeutumia aiemmista ihotulehduksista
- Riittämätön maavara – liian syvä runko ja/tai liiallinen nahan määrä
- Virheellinen purenta
- Huomattava ylipaino
- Ihottuman merkkejä ihopoimuissa

Rodun kotimaassa basset hound kuului ennen vuotta 2017 erityistarkkailtujen rotujen kategoriaan 3, mutta kasvattajien panostuksella terveyteen ja rodun jalostustoimikunnan toimenpiteiden ansiosta, rotu on ainoana rotuna toistaiseksi saatu siirrettyä kategoriasta 3 kategoriaan 2.

Rodun kotimaan erityistarkkailtujen rotujen kategorisointi:

Kategoria 1	Ei tunnistettuja huolenaiheita.
Kategoria 2	Rodut, joissa on tunnistettu ulkonäön osalta huolenaiheita, jotka voivat aiheuttaa kipua tai epämukavuutta. Tuomarit, rotujärjestöt tai neuvostot ovat velvollisia ilmoittamaan löydettyistä huolenaiheista kennelliittoon. Näyttelyissä jossa koira voidaan palkita sertillä, on tuomareiden täytettävä pakollinen seurantalomake arvioinnin jälkeen.
Kategoria 3	Rotujen on katsottu olevan alttiimpia mahdollisille terveysongelmille, jotka liittyvät liioiteltuihin piirteisiin; erityisesti ongelmia, jotka liittyvät silmiin, ihoon, hampaisiin, liikkeisiin ja normaaliin hengitykseen. Kategorian 3 roduille vaaditaan eläinlääkärin terveystarkastus vahvistamaan rodun parhaan palkinto koiranäyttelyissä. Tällä pyritään varmistamaan, ette näkyviä terveysongelmia, jotka voivat aiheuttaa kipua tai epämukavuutta koiralle, palkita.

Rodun näyttelykäynnit

Rodun koirien näyttelykäynnit vuosina 2013-2022 (Lähde: SKL jalostustietokanta)

Vuosi Tulos	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
2013	74% (344 tulosta)	23% (106 tulosta)	3% (15 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	467 tulosta
2014	81% (373 tulosta)	16% (73 tulosta)	2% (11 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	458 tulosta
2015	78% (189 tulosta)	15% (36 tulosta)	6% (14 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	241 tulosta
2016	84% (305 tulosta)	13% (48 tulosta)	3% (10 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	365 tulosta
2017	82% (354 tulosta)	15% (65 tulosta)	3% (11 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	430 tulosta
2018	81% (305 tulosta)	16% (61 tulosta)	1% (5 tulosta)	0% (1 tulosta)	1% (2 tulosta)	0% (1 tulosta)	375 tulosta
2019	79%	19%	2%	0%	0%	1%	357 tulosta

	(282 tulosta)	(67 tulosta)	(6 tulosta)	(0 tulosta)	(0 tulosta)	(2 tulosta)	
2020	85% (72 tulosta)	12% (10 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	85 tulosta
2021	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0 tulosta
2022	89% (244 tulosta)	10% (26 tulosta)	1% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	273 tulosta
Yhteensä	81% (2642 tulosta)	16% (522 tulosta)	2% (80 tulosta)	0% (5 tulosta)	0% (5 tulosta)	0% (7 tulosta)	3261 tulosta

Basset houndien ulkomuodollinen taso on näyttelytulosten perusteella melko hyvä, sillä 81 % vuosina 2013–2022 rekisteröidyistä, näyttelyissä käyneistä koirista on saanut vähintään laatumaininnan ERI. Vähintään EH:n saaneiden osuus on noin 16 % ja vain pari prosenttia on saanut H. Näyttelyaktiivisuus on laskenut viime vuosina ja pienentynyt joukkio on myös palkittu paremmin näyttelyissä.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Basset hound on suuri, matala, lyhytraajainen ikivanhaa syntyperää oleva englantilainen ajava ja jäljestävä koira, jolla on pitkä runko ja enemmän luustoa ja massaa kuin millään muulla saman korkuisella koiralla. Ulkomuodoltaan se ei ole kuitenkaan saa olla sarjakuvien karikatyyrihahmo ja kaikenlaista liioittelua on vältettävä. Nahan määrä tulee olla kohtuullinen.

Ajuekoirana bassetin tulee olla sosiaalinen ja aina ystävällinen. Se on rauhallinen ja lempeä, ei koskaan hermostunut tai epävarma eikä milloinkaan aggressiivinen.

Basset hound ei ole päärotu, mutta pään tulee olla jalo, sen linjat yhdensuuntaiset ja niskakyyhmy selvästi erottuva. Kallon on kupolin muotoinen, kuonon tulisi olla hieman kalloa pidempi ja kuonon ja kallon linjat yhdensuuntaiset. Pään löysän nahan määrä ei saa olla liioiteltu.

Kuono ja kirsu ovat vahvat, mutta eivät liioitellut. Kuono-osa ei saa olla liian kapea (edestä katsottuna). Leukojen ja kuono-osan tulee olla vahvat.

Ylähuulet ovat hieman löysät ilman liioittelua. Alaleuan tulee olla niin leveä, että hampaat asettuvat oikein. On tärkeää, että päässä oleva nahan määrä, huulet ja korvat ovat tasapainossa nahan määrän kanssa ilman liioittelua. Purenta tulisi olla saksipurenta, mutta vanhoilla koirilla voi olla jo tasapurenta.

Ilme on levollisen, lempeä ja surumielinen Erittäin tärkeää, että silmät ovat terveen ja ärtymättömän oloiset. Silmäluomet eivät saa olla liian avonaiset ja roikkuvat tai ripsien/luomien kiertyä silmään tai silmännurkan märkä.

Korvat ovat pitkät (eivät koskaan liioitellun pitkät), ohuet, kapeat, samettiset, alas kiinnittyneet ja hyvin kiertyvät. Raskaat taipumattomat, litteät ylös kiinnittyneet korvat eivät ole toivottavat ja muuttavat koko ilmeen.

Runko on pitkä, pituus muodostua pitkästä rintakehästä, eikä pitkästä lanteesta. Selkälinjan tulee olla tiivis, eikä se roiku. Rungon pituudesta johtuen bassetin kaula on melko pitkä. Tämä on toivottava ominaisuus jälkikoiralle, jotta se voi liikkua vapaasti jäljestäessään. Liian lyhyt kaula on yleinen virhe (liittyy etuasentoisiin lapoihin). Koiralla on kaulanahkaa, mutta ei liioitellusti.

Basset on hitaasti kehittyvä rotu ja on yleensä valmis vasta keski-iässä. Bassetin tulee olla tasapainoinen rakenteeltaan ja koirasta muodostuu kaunis silhuetti sivusta katsottaessa. Runko on pitkä ja matala ja ala- ja ylälinjojen ovat yhdensuuntaiset. Kohtalainen määrä löysää nahkaa alalinjassa ja nivusissa = ”helmapelti” on tärkeä rodunomainen yksityiskohta.

Rintakehän muoto, syvyys ja pituus ovat erittäin tärkeitä ominaisuuksia; bassetin kylkikaarien tulee olla hyvin kaareutuneet ja symmetriset. Hyvin yleistä ovat lyhyet, kapeat, litteät rintakehät, lyhyet rintalastat tai epämuodostuneet kylkiluut.

Maavaran tulee olla riittävä; rintakehän syvimmästä kohdasta n. ¼ säkäkorkeudesta.

Bassetin liikkeessä pystyasentoinen, hieman sapelinmuotoinen häntä viimeistelee kauniin silhuetin. Liikkeessä jatkuvasti alhaalla oleva häntä tai liian ’iloinen’ selän yli kiertyvä häntä ovat epätoivottavia.

Edestä katsottuna raajat ovat lyhyet ja jyrkät, käpälät ovat suoraan eteenpäin suuntautuneet tai kääntyvät hieman ulospäin ja eturaajat tukeutuvat matalaa ja selvästi esiin työntyvää eturintaa vasten. Koiran tulee seisoa tasapainoisesti käpälillään. Mikäli raajat ovat liian suorat, koira vaikuttaa edestä katsottuna leveältä. Etuosa ei myöskään ole kapea, ranteet eivät koskaan osu toisiinsa tai ylitaipua. Pystyt ja/tai raskaat lavat ja lyhyt olkavarsi ovat yleinen ongelma rodussa.

Takaosan tulee olla vahva ja lihaksikas, takaapäin katsottuna ns. ”omenapylly”. Reiden tulee olla riittävän leveä ja lihaksikas. Liioitellut kinnerpussit ja liiallinen määrä nahkaa raajoissa ei ole sallittua. Yleinen ongelma on niukka polvikulma, josta syystä koira voi olla takakorkea. Matalat kintereet ovat toivottavat ja takaa katsottuna liikkeen tulee olla yhdensuuntainen.

Erittäin tärkeää on joustava, voimakas, vaivaton liike, joka on yhdensuuntainen edestä ja takaa. Askeleen tulee olla pitkä. Raajat eivät laahaa maata. Kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovelluttava käyttötarkoitukseensa, eikä se saa olla kömpelö. Sen tulee kyetä työskentelemään useita tunteja väsymättä.

Tietty määrä löysää nahkaa on rodulle ominaista. Bassetilla on kohtalaisesti löysää vatsanahkaa (kuitenkaan liioittelematta) oikean siluetin saavuttamiseksi. Liiallisesti roikkuvat nahkaa ei tule olla huulissa, päässä, kaulassa, raajoissa tai rungossa. Myös ihon kuntoon tulee kiinnittää huomiota. Ihon ei saa olla ärtynyt ja/tai punaista ihoa ja/tai karvan värjäätynyt.

Bassetin pitkä, pehmeä hapsuinen karva on vakava virhe ja epätyypillisenä hylkäävä virhe. Pitkät karvat näkyvät monesti korvissa, rintakehässä, vastassa ja hännässä, eikä pitkäkarvaisuudesta voi erehtyä.

Bassetilla ei ole olemassa ihannesäkäkorkeutta eri sukupuolille. Täyskasvuisena koira painaa parista kymmenestä reiluun kolmeenkymmeneen kiloon. Se ei saa olla liioitellun kokoinen, eikä lihava. Koiralla tulee olla selkeä sukupuolileima.

(Koostettu SKL:n arvosteluista, rodun kotimaan ja BHCA:n arvosteluohjeista)

Jalostustarkastukset

Rodussa ei ole tehty jalostustarkastuksia.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria. Ulkomuodoltaan rotumääritelmän mukainen, terve, hyväluonteinen, rodunomaiseen käyttöön kykenevä basset hound tulisi olla jalostuksen päämäärä.

5. YHTEENVETO Aiemman Jalostuksen Tavoiteohjelman Toteutumisesta

Tämä on virallinen ensimmäinen basset houndien jalostusentavoiteohjelma.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Oheissa tavoitteet jalostuspohjalle, luonteelle, käyttöominaisuuksille, terveydelle, lisääntymiselle ja ulkomuodolle.

Jalostuspohja

Pyritään ylläpitämään ja laajentamaan rodun geneettistä monimuotoisuutta. Tavoitteena on pitää yksittäisten koirien jälkeläismäärät maltillisina ja käyttää jalostukseen mahdollisimman monia eri sukuisia koiria.

Luonne ja käyttäytyminen

Rodun luonne tulee säilyttää rauhallisena ja lempeänä. Tavoitteen on, että basset hound on rohkea ja ystävällinen koira, ei koskaan arka tai vihainen. Eroahdistukseen ja sisäsiisteyteen tulee kiinnittää huomiota.

Käyttöominaisuudet

Basset hound on rotumääritelmän mukaan ajava ja jäljestävä koirarotu. Vaikka se tänä päivänä ani harvoin toimii metsästyskäytössä, niin sen käyttöominaisuuksia tulee vaalia ja ylläpitää. Tavoitteena on, että se soveltuu käyttötarkoitukseensa, on aktiivinen ja kykenevää erittäin kestävään työskentelyyn maastossa.

Terveys ja lisääntyminen

Hyvä terveys ja liioittelematon anatomia on edellytys niin harraste- kuin perhekoiralle. Tavoitteena on käyttää jalostukseen ainoastaan kliinisesti terveitä koiria ja suositaan jalostuskoiria joille on mahdollisimman kattavat terveystutkimukset. Jalostukseen käytetään koiria, jotka pystyvät lisääntymään luonnollisesti ja keisarileikkauksiin tulisi päätyä vain harvoin.

Ulkomuoto

Rotumääritelmä painottaa, että basset hound on voimakas, aktiivinen ja kykenee erittäin kestävään työskentelyyn maastossa. Tavoitteena on rotumääritelmän vaatimukset täyttävä rodunomainen yksilö, jonka erityispiirteet tulee säilyttää ilman liioittelua. Runko on pitkä ja matala, selkä suora ja vahva, raajat lyhyet ja jyrkät ja lepäävät selvästi eteen työntyvää eturintaa vasten, olleen joko suorat ja vain hieman käyrät. Silmät ovat terveen malliset ja korvat liioittelematon pitkät. Iho on terve ja nahan ja ihopoimujen määrä liioittelematon. Erittäin tärkeää on joustava, voimakas ja vaivaton liike.

Menetelmät saavuttaa tavoitteet

Tehokas tiedottaminen, terveyden seuranta, terveystutkimussuositusten pitäminen ajan tasalla sekä jalostustoimikunnan ja kasvattajien yhteistyö ovat avainasemassa terveen, pitkäikäisen sekä niin ulkomuodollisesti kuin käyttöominaisuuksiltaan rotumääritelmää vastaavan basset houndin jalostamisessa.

Jalostuksen tavoitteiden mittaaminen

Tavoitteiden saavuttaminen on mitattavissa sukusiitosasteen/sukukatokertoimen muutoksissa, terveystilastoissa, terveystutkimustuloksien tilastoissa, jalostukseen käytetyn tehollisen populaation koon kasvussa sekä näyttelyihin ja kokeisiin osallistuvien koirien määrissä ja niiden saavutuksissa.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suomen bassetkerhon ry:n 1.1.2022 voimaan tullessa jalostusohjeessa on mainittu basset hound rodulle seuraavat suositukset:

1. Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla kaikin puolin terveitä, rotumääritelmän vaatimukset täyttäviä rodunomaisia yksilöitä, joiden voi luonteensa, ulkomuotonsa ja sukutaulunsa perusteella olettaa soveltuvan jalostukseen.
2. Epileptisiä tai atopiaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
3. Jalostukseen käytettävä narttu on pentujen syntyessä vähintään kaksi (2) vuotta ja korkeintaan seitsemän (7) vuotta. Ensisyntyttäjän suositellaan olevan alle viisi (5) vuotta.
4. Basset hound on tarkastettu perinnöllisten silmänsairauksien varalta ja terveeksi todettu vakavien perinnöllisten sairauksien osalta (tRD, HC, PRA ja glaukoma).
 - a. Silmäpeilauslausunto on voimassa 24 kuukautta. Gonioskopiausunto on voimassa yli vuoden ikäiselle koiralle tehtynä 4 vuoden ikään asti. Koiran täytettyä 4 vuotta tutkimus on uusittava ja se on voimassa 7 vuoden ikään asti. 7 vuoden ikäiselle tai vanhemmalle tehty tutkimus on voimassa koiran loppuiän.
 - b. Koiria, joilla on todettu iris-iris PPM, PHTVL/PHPV aste 1, multifokaali RD (mRD), geograafinen RD (gRD), makroblepharon, entropium, ektropium, lievä tai kohtalainen ICAA kammiokulman muutos, voidaan käyttää jalostukseen harkitusti. Toisella osapuolella tulee tällöin olla terveet ja oireettomat silmät kyseisen vaivan suhteen.
 - c. Koiralle, jolla on silmätutkimuksessa tai geenitestillä todettu glaukooma tai ICAA kammiokulman muutos, suositellaan tonometriä (silmanpainemittaus) teettämistä säännöllisesti.
5. Basset houndilla ei ole tiedossa merkittävässä määrin esiintyvää avokulmaglaukoomaa (POAG), joten on tärkeämpää gonioskopiatutkimus sulkukulmaglaukooman (PCAG) poissulkemiseksi.
 - a. Geenitestin perusteella geneettisesti sairaaksi todettua koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Kahta kantajaa ei saa astuttaa keskenään.
6. Suositellaan lonkka-, kyynär- (bassetroduilla INC) ja selkäkuvausta sekä polvilumpiotutkimusta.
7. Populaation monimuotoisuuden turvaamiseksi yksittäiselle urokselle suositellaan maksimissaan neljä (4) pentuetta, nartulle kolme (3). Saman yhdistelmän uusimista suositellaan vain erittäin painavista jalostuksellista syistä.
 - a. Nuorelle urokselle ei suositella suurta jälkeläisten määrää lyhyellä aikavälillä. Veteraani-ikäistä, hyvän jälkeläisnäytön omaavaa urosta, voi harkitusti ja perustellusti käyttää suositetun pentuemäärän yli.
8. Koemuotoja ovat ajo- ja mejäkie. Suositellaan koetulosta molemmille vanhemmille.
9. Jalostuskoira on palkittu yli 12 kuukauden iässä vähintään kahdesti palkinnolla "erittäin hyvä" kahden eri ulkomuototuomarin toimesta taikka sillä on hyväksytty jalostustarkastuslausunto.
10. Pentueen kasvattaja on Suomen Bassetkerho ry:n jäsen.

Nämä vaatimukset, lukuun ottamatta kohtaa 1 ja 2, eivät koske ulkomailla ulkolaisella koiralla suoritettuja astutuksia, eikä tuontispermalla suoritettuja siemennyksiä.

Mikäli jalostusohjeessa ei ole otettu erikseen kantaa johonkin jalostamiseen liittyvään asiaan, noudatetaan niissä Suomen Kennelliiton linjauksia.

Alla olevaan taulukoon on koottu Jalostusohjeen kohdista 4, 5, 6 ja 8 rotukohtaiset ohjeet ja suositukset (suluissa).

Kohdissa 1, 2, 3, 7, 9 ja 10 olevat ohjeet ja suositukset koskevat kaikkia Bassetkerhon alaisia rotuja. (Lähde: Suomen Bassetkerho ry jalostusohjesääntö)

Keskeisimmät jalostussuositukset

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla mahdollisimman korkealuokkaisia basset houndeja, rotumääritelmän vaatimukset täyttäviä rodunomaisia yksilöitä ilman liioittelua. Yhdistelmää suunniteltaessa on otettava huomioon yksilöiden luonne ja käyttöominaisuudet, ulkomuodolliset seikat sekä perinnölliset sairaudet ja viat. Jalostuskoirilla ei saa olla niiden elämänlaatua heikentäviä sairauksia, eikä jokapäiväistä elämää hankaloittavia ja hyvinvointia alentavia luonneominaisuuksia. Jalostusarvoa määritettäessä kiinnitetään huomiota koiran laadun lisäksi myös sen sukulaisten ja jälkeläisten laatuun.

Arkaa, aggressiivista, keskittymiskyvyttöä tai muuten luonteeltaan rodulle epätyypillistä koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Koiralla ei saa olla näyttelystä tai kokeista hylättyä laatuarvosanaa luonteen takia tai merkintää rodulle epätyypillisestä käyttäytymisestä. Luonteessa esiintyviin ongelmiin kuten arkuuteen, sisäsiisteysongelmiin sekä eroahdistuneisuuteen tulee kiinnittää huomiota jalostusyksilöitä valittaessa.

Basset hound on hitaasti kehittyvä rotu ja sen katsotaan olevan valmis vasta keski-ikässä. Jalostukseen käytettävän koiran suositellaan siis olevan iältään vähintään 2-vuotias, mielellään tätä vanhempi, jotta sen ja sen sukulaisten ominaisuuksista on saatu jo mahdollisimman varmaa tietoa jalostusta varten. 8-vuotta täyttänyt narttua ei tulisi enää astuttaa. Jalostukseen käytettävien koirien tulee pystyä lisääntymään luonnollisesti. Jotta keisarinleikkaukset eivät perinnöllisistä syistä yleistyisi, ei normaalipentuekoolla olevaa polttoheikkoudesta keisarinleikattua narttua suositella enää käytettävän. Pitkäikäistä sukua olevia koiria ja vanhoja vähän käytettyjä eri sukuisia uroksia on hyvä suosia jalostuksessa.

Koirien jalostuskäytössä tulee pyrkiä mahdollisimman laajan jalostusmateriaalin käyttöön. Kasvattajien tulee käyttää mahdollisimman erilinjaisia sukuja. Yksittäisellä koiralla ei saa olla liian paljon jälkeläisiä. Huomiota tulee kiinnittää myös toisen polven jälkeläismääriin. Yksittäisten koirien jälkeläismääriä seurataan, eivätkä ne saisi ylittää 5 % rodun populaatiossa yhden sukupolven (4 v) jaksolla rekisteröidyistä pennuista. Saman yhdistelmän uusimista suositellaan vain erittäin painavista syistä. Tärkeää on saada eri sukuisia jalostuskoiria kantaan tuontien sekä keinosiemennyksen avulla.

Rotu kuuluu ns. kondrodystrofisiin rotuihin, joiden perinnöllisenä ominaisuutena on raajojen pitkien luiden pituuskasvun kasvuhäiriöt. Suositellaan lonkka-, kyynär- (bassetroduilla INC) ja selkäkuvausta sekä polvilumpiotutkimusta. Leikkaushoitoa vaatineet yksilöt tulee jättää pois jalostuksesta. Nykyinen Koirarekisteriohje rajaa jalostusstrategian mukaisesti E-lonkkaiset ja kyynärtuloksen 3 saaneet koirat pois jalostuksesta.

Rodulla esiintyy luomien asentovirheitä; entropium, ektropium ja ylisuuria luomirakoja(makroblepharon) sekä sulkukulmaglaukoomaa (PCAG). Jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla voimassa oleva silmäpeilaus- sekä gonioskopiatodistus astutushetkellä. Silmäpeilaustodistus on voimassa 24 kuukautta ja gonioskopia 6 vuoden ikään asti, kun tutkimus on tehty yli vuoden ikäisenä. 6 vuoden ikäiselle tai vanhemmalle tehty tutkimus on voimassa koiran

loppuiän. Koiria joilla on lievät tai kohtalaiset löydökset silmätarkastuksessa voidaan käyttää jalostukseen harkitusti. Silmäluomien leikkaushoitoa vaatineet yksilöt tulee jättää pois jalostuksesta.

Epilepsiaa tai atooppista ihottumaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen, eikä ko. sairauksia tuottanutta yhdistelmää uusia. Sairaana koiran sisaruksien jalostuskäyttöä kannattaa harkita huolella, ja yhdistelmän toisen osapuolen lähisuvussa ei saa olla epilepsiaa.

Geenitestin perusteella geneettisesti sairaaksi todettua koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Kahta kantajaa ei saa astuttaa keskenään. Suositellaan, että vanhemmat ovat Lafora ja POAG testattuja, ellei perimää voida päätellä sukutaulusta.

Rotu ei saa jakautua erillisiin käyttö- tai metsästys- ja näyttelylinjoihin. Jalostusyksilön tulisi olla kykenevä ajo- ja/tai jälkityöskentelyyn. Suositellaan, että ainakin toinen koirista olisi testattu rodunomaisissa kokeissa hyväksytyllä tuloksella. Jalostustavoitteiden toteutumisen tukemiseksi suositellaan jalostuskoirille vähintään kahta näyttelykäyntiä yli 12kk iässä ja koiran tulisi olla palkittu arvosanalla vähintään ”erittäin hyvä” kahden eri ulkomuototuomarin toimesta.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestö pyrkii saavuttamaan jalostustavoitteet seuraavin toimenpitein:

Rotujärjestö seuraa jatkuvasti koirien terveystilannetta. Ilmenevien sairauksien leviäminen kannassa pyritään pysäyttämään ennen niiden muuttumista ongelmaksi. Tämän vuoksi myös niitä sairauksia, joita ei ole osoitettu suoranaisesti periytyviksi tai joiden periytymistapaa ei tunneta, esiintymistä seurataan jatkuvasti.

Jalostustoimikunta tiedottaa rodun terveydestä ja lisääntymiseen liittyvistä asioista kirjoittamalla artikkeleita yhdistyksen lehteen ja internet-sivuille sekä pitämällä yhteyttä rodun kasvattajiin.

Jalostustoimikunta seuraa rodun parissa tehtävää tieteellistä tutkimusta tiiviisti ja avustaa siinä tarvittaessa esimerkiksi hankkimalla DNA-näytteistä halutuista, tutkimuksen kannalta oleellisista koirista.

Järjestetään tarvittaessa geenitestien näytteenottotilaisuuksia ja joukkotarkastuksia.

Koirien omistajia kannustetaan ilmoittamaan koirien terveydellisistä ongelmista. Sairauksista, niiden syistä, hoidosta ja ehkäisemisestä käydään avointa keskustelua.

Jalostustoimikunta pyrkii järjestämään kasvattajapäiviä avatakseen avoimuutta ja kasvattajien välistä yhteistyötä.

Annetaan rodun kasvattajille tarvittaessa jalostusneuvontaa ja ohjataan lisätiedon pariin.

Rotujärjestö ohjaa koirien omistajia harrastamaan koiriensa kanssa eri lajeja, jotta eri koelajien harrastamisen aktiivisuus nousisi. Ohjausta ja koulutusta annetaan erillisten koulutusviikonloppujen yhteydessä.

Rotujärjestö pyrkii lisäämään vuosittain järjestettävien kokeiden määrää (MEJÄ & DRAJ, Nosework jne.)

Basset houndin profiilia pyritään nostamaan harrastuskoirana. Tätä kautta aktiiviset harrastajat voisivat kiinnostua rodusta.

Rotujärjestö on mukana ulkomuototuomareiden koulutuksessa ja pyrkii parantamaan ulkomuototuomarikoulutuksen tilannetta rodussa.

Rotujärjestöllä on pentuvälitys, jonka tehtävänä on kertoa rodusta, toteutuneista astutuksista sekä syntyneistä pentueista rodusta kiinnostuneille. Rotuyhdistyksellä(SBHY) on oma rodun rescue-toimintaa pentuvälityksen alaisuudessa, jotta yksikään kodin vaihtaja ei joudu kiertolaiseksi.

Kansainvälinen yhteistyö rodussa on aktiivista, mutta sitä pyritään lisäämään formaalimpaan suuntaan. Pyritään lisäämään yhteistyötä eläinlääkäreiden, muiden rotujärjestöjen sekä eri maiden rotujärjestöjen kanssa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Suomen Bassetkerho on hyvin pieni rotujärjestö. Jäsenmäärä on ollut laskusuunnassa jo vuosia. Uusia aktiivisia jäseniä ei saada mukaan toimintaan ja vanhat väsyvät ja poistuvat. Rotujärjestön toiminnan hiipuminen on todellinen uhka. Paremmalla pitkäjänteisellä suunnittelulla sekä uusien aktiivien rekrytoinneilla pyritään eliminoidaan tämä uhka.

Basset hound populaatio on geneettisesti pieni maailmanlaajuisesti vaikka määrällisesti rodussa on vielä materiaalia ympäri maailmaa. Jalostuspohjan liiallinen kaventuminen on todellinen uhka. Riski vältetään säilyttämällä sukuja monipuolisemmin ja tekemällä harkittuja tuonteja eri suvuista ulkomailta. Tarvittaessa tulee harkita roturisteytysten tekoa monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Erilaisten sairauksien lisääntyminen on uhka rodulle. Kapeasta jalostuspohjasta seuraa geneettisen vaihtelun kaventumista ja sitä kautta mahdollisesti elinvoiman laskua ja uusia piilossa olleiden perinnöllisten sairauksien ilmentymää. Tähän varaudutaan seuraamalla tilannetta jatkuvasti ja vältetään karsimalla sairaat yksilöt jalostuksesta.

Liioiteltu ulkomuoto on rodun uhka. Kasvattajien tiedottamisella rodun liioiteltujen piirteiden 'vastustamisessa' voidaan uhka kumota. Rotujärjestön tulee luoda mahdollisuuksia käydä avointa keskustelua rodun tilasta; avoimen ilmapiirin kautta, tiedottamalla sairauksista ja sairastuneista yksilöistä leimaamatta ketään.

Rodun monipuolisuus voidaan nähdä rodun mahdollisuutena.

Rotujärjestön piirissä toimivat pienet rotuharrastavat aktiiviset yhdistykset ovat mahdollisuus, joka tulee käyttää ja mahdollistaa aktiivisten yhdistysten toiminta ja jakaa työtaakkaa yhdistyksille.

Rodun käyttökoetoiminnan ja erilaisen harrastuneisuuden lisääminen rodussa on mahdollisuus, jota kautta voidaan lisätä rodun terveyttä.

Rodun lempeä luonne luo rodulle mahdollisuuden säilyä miellyttävänä perhekoirana.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Toimintasuunnitelma:

Vuosi	Tehtävä
Jatkuva	*Terveystiedon kerääminen, analysointi sekä tiedottaminen *Jalostustilastojen julkaisu *Pentuvälityksen ylläpito
Jatkuva	*Kannustetaan kokeisiin osallistumista ja pyritään edistämään koeaktiivisuutta koetoimikunnan kanssa *Koeaktiivisuuden tilastointi ja julkaisu *Tuetaan koe- ja harjoitustoiminnan järjestämistä toimintapalkkioilla
2022	*Jalostusentavoiteohjelmaan liittyvä läpikäynti terveys-, käyttö-, ja luonnekysely-päivä
2023	*Terveysasioiden tiimoilta webinaareja
2024	*Järjestetään kasvattajapäivät ja terveys-webinaareja *Harkitaan palkitsemista käyttökoearvon saavuttamisesta
2025	*Lähdetään kartoittamaan rodun ihanneprofiilia sekä tehdään monimuotoisuuskartoitus
2026	*Järjestetään kasvattajapäivät ja terveys-webinaareja
2027	*Kennelliiton terveyskyselyn jatkaminen
2028	*Jalostuksen tavoiteohjelman päivittäminen

Rotujärjestö ottaa huomioon jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet vuotuista toimintasuunnitelmaansa laatiessaan ja toimintaa toteuttaessaan. Hallitus ja toimikunnat vastaavat jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteiden seurannasta ja tilanteiden muutoksista tiedottamisesta jäsenistölle. Jalostustoimikunta laatii vuosittain tärkeimmät terveys- ja jalostustilastot. Tarpeen tullen ryhdytään aktiivisiin toimenpiteisiin, jos kehityssuunta ei ole positiivinen.

7. LÄHTEET

1. Basset hound historia. Suomen Basset Hound yhdistys ry. (Viitattu 11.5.2023)
<https://bassethoundyhdistys.com/>
2. Marianne R.Nixon (1999). The Basset Hound. Kingdom Books, England.
3. Maurice Leblanc (1982). Le basset artésien normand. Edition De Vecchi S.A., Paris.
4. Margaret S Walton. (1993). The New Basset Hound. Howell Book House, New York.
5. George Johnston. (1968). The Basset Hound. The Anchor Press Ltd., Tiptree, Essex.
6. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No. 6-1975
7. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No. 8-1976
8. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No. 12-1978
9. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No.13-1979
10. Suomen Bassetkerho ry:n jäsenjulkaisu Basset Bulletin No.15-1981
11. Kesäyön Uni, Love kirjat, 1989 ISBN 951-8978-01-8
12. Basset historia Ruotsissa. Svenska Basset Hound Sällskapet (Viitattu 7.8.2023) <https://sbhs.se/>
13. Kennelliiton jalostusstrategia. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023).
<https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kennelliiton-yleinen-jalostusstrategia-2018-2023>
14. SKL jalostustietokanta. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023).
<https://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx?Lang=fi&R=163>
15. Basset hound rotumääritelmä. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023).
https://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/attachments/rotumaaritelmät/fci_6/6basseth.pdf
16. Basset hound historia ja terveys. American Kennel Club. AKC. (Viitattu 7.8.2023)
<https://www.akc.org/dog-breeds/basset-hound/>
17. Basset hound rekisteröinnit Ruotsi. SKK Avelsdata (Viitattu 11.5.2023).
https://hundar.skk.se/avelsdata/Flikar.aspx?sida=Ras_info&id=610
18. Basset hound rekisteröinnit Norja. Norsk Kennel Klub. (Viitattu 11.5.2023).
<https://www.dogweb.no/dogweb/dw/openPage/oppdateringer.html>

19. Basset hound rekisteröinnit UK. The Kennel Club. (Viitattu 11.5.2023).
<https://www.thekennelclub.org.uk/media/2394/10yrstatshound.pdf>
20. Basset hound rekisteröinnit DE. VDH. . (Viitattu 11.5.2023). <https://www.vdh.de/ueber-den-vdh/welpenstatistik/>
21. Koiran terveyteen liittyvät artikkelit. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023)
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys>
22. Koiran käyttäytyminen. Suomen kennelliitto. (Viitattu 30.8.2023)
<https://www.hankikoira.fi/koiratietoa/koiran-kayttaytyminen>
23. Basset houndin terveys rodun kotimaassa. Basset hound healthy group. UK Basset Hound Club. (Viitattu 11.5.2023). <http://www.bassetsrus.uk/concerns.html>
24. Basset houndin terveys USA:ssa. BHCA Basset hound Club of America. (Viitattu 11.5.2023).
<https://basset-bhca.org/about-bassets/health-research/>
25. Basset houndin terveys. PDMS database. NBHC Nederlandse Basset Hound Club.Hollannin basset hound yhdistys. (Viitattu 11.5.2023). <https://www.nbhc.nl/pmds/pmds-database-2/>
26. Basset hound malassezia-dermatitis-dogs. Illinois eläinlääketieteellinen yliopisto. Clarissa Souza, DVM, MSc, PhD. (Viitattu 6.6.2023) <https://vetmed.illinois.edu/2019/04/16/malassezia-dermatitis-dogs-cats/>
27. Malassezia Dermatitis. University of Illinois. Jennifer L. Matousek, DVM, MS, DACV Karen L. Campbell, DVM, MS, DACVIM,DACVD (Viitattu 6.6.2023)
http://assets.prod.vetlearn.com.s3.amazonaws.com/mmah/be/cecf9899164428a4a8e5d8f1a8002a/filePV_24_03_224.pdf
28. Vatsalaukunkiertymä. Agria. (Viitattu 6.6.2023) <https://www.agria.fi/koira/artikkeleita/sairaudet-ja-terveys/koiran-vatsalaukunkiertyma-vaatii-pikaista-hoitoa/>
29. Panostiittis. AKC.org. (Viitattu 6.6.2023) <https://www.akc.org/expert-advice/health/panosteitis-growth-based-health-concerns-puppies/>
30. Laforan tauti. Labokin. (Viitattu 6.6.2023) <https://shop.labogen.com/fi/genetic-test-order/koira/basset-hound/2202/lafora-disease>
31. POAG. Canine Genetics Research Group, Kennel Club Genetics Centre, Animal Health Trust, Lanwades Park, Kentford, Newmarket, Suffolk, United Kingdom. (Viitattu 6.6.2023)
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6377385/>
32. Trombobotia. Pawprintgenetics, US (Viitattu 6.6.2023)
<https://www.pawprintgenetics.com/products/tests/details/95/?breed=169>
33. Von Willebrand's Disease. BHCA. (Viitattu 6.6.2023) <https://basset-bhca.org/wp-content/uploads/2018/11/FAB-DISCOVER-THE-BASSET-WEBSITE-EDITION-edit.pdf>
34. Basset Health Survey. Basset Hound Health Group, UK. Basset Hound Club UK. (Viitattu 7.8.2023)
<http://www.bassetsrus.uk/2014%20Health%20Survey%20Final%20Report.pdf> ja
<http://www.bassetsrus.uk/2020%20Health%20Survey%20Final%20Report.pdf>
35. Suomen Bassetkerhon jalostusohjesääntö. Suomen Bassetkerho ry. (Viitattu 11.5.2023)
https://suomenbassetkerho.com/?page_id=174
36. Ulkomuototuomarin liioiteltujen piirteiden rotukohtainen arvosteluohje. Suomen kennelliitto. (Viitattu 11.5.2023) <https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/ulkomuototuomarin-liioiteltujen-piirteiden-rotukohtainen-arvosteluohje-rko>
37. Basset hound rodun liioitellut piirteet. The Kennel Club UK. (Viitattu 30.8.2023)
<https://www.thekennelclub.org.uk/events-and-activities/dog-showing/judging-dog-shows/breed-watch/> ja <https://www.thekennelclub.org.uk/events-and-activities/dog-showing/judging-dog-shows/breed-watch/basset-hound-category-2/>

38. Mäki, K. & Kempe, R. 2023. Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen : Osa III: Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 16/2023. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 154 s. (Viitattu 7.8.2023)
https://www.luke.fi/sites/default/files/2023-02/Koiranjalostuksen%20ongelmat%20ja%20valvontakriteerit%2C%20Luke%2016_2023.pdf
39. Basset houndin käyttöominaisuudet. Club du Basset Hound, Ranska. (Viitattu 7.8.2023)
<https://www.centrale-canine.fr/club-du-basset-hound/articles/la-chasse-avec-un-hound>
40. INCOC lausuntopalvelu. Ell Anu Lappalaisen ja Elli Vilma Reunasen seulontaröntgenkuvien lausuntopalvelu. (Viitattu 8.8.2023 <https://www.incoc.fi/incoc-lausuntopalvelu/>)
41. Häntämutka. Julkaistu Koiramme-lehdessä kesäkuussa 2018 (Viitattu 8.8.2023)
<https://www.koiramme.fi/jutut/koiramme-juttuarkisto/887-haentaemutka-vakava-vika-vai-kauneusvirhe>
42. Koiran ylipaino. Ell Maria Konkonen (Viitattu 26.10.2023) <https://omaelainklinikka.fi/koiran-ja-kissan-ylipaino/>
43. Basset Hound esimerkki kuva. (Viitattu 31.10.2023)
<https://www.thekennelclub.org.uk/search/breeds-a-to-z/breeds/hound/basset-hound/>
44. Basset houndin sukusiitosprosentti tietokannassa (Viitattu 31.10.2023)
<https://www.thekennelclub.org.uk/search/dog-profile/>

8. LIITTEET

Yhteenveto basset houndien terveys, luonne, käyttöominaisuuksien kyselyn tuloksista basset houndien omistajille ja kasvattajille vuonna 2022. Suomen Basset Hound yhdistys ry.